

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
HALKLA İLİŞKİLER VE TANITIM
ANABİLİM DALI

**İNGİLİZ TOPLUM DESTEKLİ POLİS MODELİ VE
TÜRKİYE'DE UYGULANABİLİRLİĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Rıza UÇAK

Ankara-2010

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
HALKLA İLİŞKİLER VE TANITIM
ANABİLİM DALI

İNGİLİZ TOPLUM DESTEKLİ POLİS MODELİ VE TÜRKİYE'DE UYGULANABİLİRLİĞİ

Yüksek Lisans Tezi

Rıza UÇAK

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Fatih KESKİN

Ankara-2010

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
HALKLA İLİŞKİLER VE TANITIM
ANABİLİM DALI

**İNGİLİZ TOPLUM DESTEKLİ POLİS MODELİ VE
TÜRKİYE'DE UYGULANABİLİRLİĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı :Yrd. Doç. Dr. Fatih KESKİN

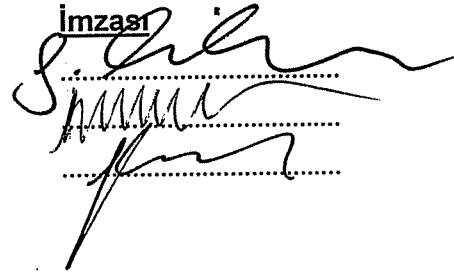
Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı

Yrd.Doç.Dr.Fatih KESKİN

~~Yrd.Doç.Dr.Sema BECERİKLİ~~

Doç.Dr.Timur GÜLTEKİN

İmzası

Tez Sınavı Tarihi

(Tez Beyan Belgesi)

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

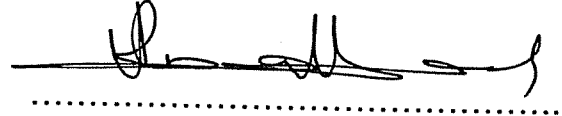
Bu belge ile, tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim. (...1.6.../...12.../...2010...)

Tezi Hazırlayan Öğrencinin

Adı ve Soyadı

Rıza UÇAK

İmzası

İÇİNDEKİLER

I.GİRİŞ	001
II. TOPLUM DESTEKLİ POLİS MODELİ	006
A. TOPLUM DESTEKLİ POLİSLİĞİN ORTAYA ÇIKIŞI VE TARİHSEL GELİŞİMİ	008
C. TOPLUM DESTEKLİ POLİS MODELİ UYGULAMALARI	013
1. Felsefi Boyut	014
a.Vatandaş katkısı	014
b.Geniş Polis hizmetleri	014
c.Bireysel Hizmetler	014
2. Stratejik Boyut	014
a.Yeniden yapılandırılmış uygulamalar	014
b.Bölgesel odaklanma	015
c.Önleyicilik vurgusu	015
3. Taktik Boyutu	015
a.Olumlu iletişim	015
b.Ortaklık	015
c.Problem çözme	015
4. Örgütsel Boyut	016
a.Plan	016
b.Yönetim	016
c.Bilgi	016

III. GÜNÜMÜZDE İNGİLİZ POLİSİ	017
A. ÜLKE YAPILANMASI	018
B. METROPOLİTAN POLİS MERKEZİ	019
C. METROPOLİTAN POLİS OTORİTESİ	020
IV. İNGİLİZ TOPLUM DESTEKLİ POLİS MODELİ	022
A . GÜVEN TEMİN EDİCİ POLİS HİZMETLERİ	022
B. SEMBOLİK YAPILANMA OLARAK SEMT POLİS HİZMETLERİ	027
1. Suç Anketleri(BCS)	031
2. Gut (VAF) Yaklaşımı	033
3.Toplum Destekli Polis Görevlileri (PCOS)	037
4. Özel Polis Memurları	040
5. Bağımsız Polis Şikâyet Komisyonu	041
C. UYARICI SUÇLAR YAKLAŞIMI	042
D. TOP YEKÜN POLİS HİZMETLERİ	050
E. VATANDAŞ ODAKLI PROBLEM ÇÖZÜMLERİ	054
1. Uyarıcı Suçlar ve Problemin Tespiti	056
2. Uyarıcı Suçlar ve Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri	063
F. BÖLGE İSTİHBARAT VE GÜVENLİK MÜLAKATLARI	065
G. UYARICI PROFİLİ	070
V. TOPLUM DESTEKLİ POLİS MODELİ ÜZERİNE DEĞERLENDİRME	073
VI. TÜRKİYE'DE DEVLET VE POLİS	077
A. TÜRK POLİSİ VE HALKLA İLİŞKİLER	078
B.TÜRK POLİS TEŞKİLATININ YAPILANMASI	079
C. KOLLUĞUN SUÇ ÖNLEME UYGULAMALARI	081

D.EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TOPLUM DESTEKLİ POLİS UYGULAMALARI	084
1. Yasal Düzenlemeler	087
2. Hizmet Birimleri	088
3. Merkez Teşkilatında Oluşum	088
4.Taşra Teşkilatında Oluşum	089
5.TDP Merkez Takip ve Değerlendirme Kurulu (MTDK)	089
6. TDP İl Yürütme Kurulu (İYK)	090
E. İŞBİRLİĞİ YAPILAN KURUM VE KURULUŞLAR	091
1. Emniyet Birimleri	092
2. Kamu Kurum ve Kuruluşları	092
3. Sivil Toplum Oluşumları ve Toplum Kesimleri	093
F. İNGİLTERE-TÜRKİYE KOLLUK YAPILANMASI	093
G. İNGİLTERE’NİN TERÖRLE MÜCADELE POLİTİKASI	096
1. 11 Eylül 2001 ve 7–21 Temmuz 2005 Saldırıları Sonrası Dönem	098
2.İngiliz Terörle Mücadele Stratejisi	098
a.Önleme	098
b.Takip	099
c.Koruma	099
d.Hazırlık	100
3. Kurumsal Yapılanma	100
4. Hukuki Düzenlemeler	102
5. Maddi Boyut	104
VII. GENEL DEĞERLENDİRME	105
A. KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARININ SUÇ ÖNLEMEDE KULLANILMASI VE	

BAZI ÖRNEK UYGULAMALAR	108
B. KAPALI DEVRE TELEVİZYON SİSTEMLERİ(CCTV)	109
C. TANITIM FİLMLERİ	110
D. THE BIG ISSUE	111
E. AFİŞ VE İLANLAR	111
F.SAPPHİRE PROJESİ	112
G. BAR GÖZETİMİ SİSTEMİ	113
E. EMANET KASALARI VE MALLARIN SİGORTALANMASI	116
VIII. ÖNERİLER	117
A.TOPLUM DESTEKLİ POLİS GÖREVLİLERİ	118
B. GÜVENLİK STRATEJİ MERKEZİ	119
C. GÜVENLİ BÖLGELER	120
D. BÖLGE GÜVENLİK MÜLAKATLARI	120
E. ADLİ SONUÇ DEĞERLENDİRME FORMLARI	121
F. UYARI AFİŞLERİ VE BROŞÜRLER	122
G. OTOPARK SİSTEMİ VE GÖREVLİLERİ	123
H. TRAFİK HİZMETLERİNİN GÜVEN TESİS EDİCİ OLARAK KULLANILMASI	123
I. İLERİ VE GÜVENLİ SÜRÜŞ TEKNİKLERİ EĞİTİMİ	124
İ. ÖZEL POLİS GÖREVLİLERİ	125
J. AÇILMASI RUHSATA TABİ YERLER VE TİCARET MERKEZLERİ GÖZETİM SİSTEMİ	126
K. SOKAKTA YAŞAYAN VE YÜKSEK RİSK GRUBUNDAKİ İNSANLARA YÖNELİK PROJELER	127

L. SUÇA KONU OLABİLECEK EŞYANIN İŞARETLENMESİ	127
M. ACİL KULLANIM YOLLARI	128
N. KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARININ ETKİLİ KULLANIMI	129
O. ÇOCUKLARA YÖNELİK FİMLER	132
Ö. SUÇ ÖNLEME KAMPANYALARI	133
P. POLİS İNTERNET SİTELERİ	133
R. POLİS ŞİKÂYET BİRİMİ	134
IX. SONUÇ	135
KAYNAKÇA	137
ÖZET	146
ABSTRACT	148

KISALTMALAR(İngilizce)

NW	Neighbourhood watch. Bölge izleme sistemi
BCS	British Crime Survey .İngiliz suç anketleri
COPE	Community Oriented Police Education . Toplum Odaklı Polis eğitim sistemi.
PCSO'S	Police Community Support Officers .Toplum destekli Polis görevlileri
NP	Neighbourhood Policing. Semt Polis Hizmetleri
NRPP	The National Reassurance Policing Program. Güven Temin edici polis hizmetleri
PC	Police Constable.Polis Memuru
SARA	Scanning, Analysis, Response, Assessment.Tarama,analiz,karşılık verme,değerlendirme
SOCA	Serious Organized Crime Agency. Organize Suçlarla Mücadele Birimi
I-NSI	Intelligence Neighbourhood Security Interview. Bölge Güvenlik ve İstihbarat Mülakatları
IPCC	Independent Police Complain Comission,Bağımsız Polis Şikayet Komisyonu
ILP	(Intelligence-led policing). İstihbarata Dayalı Polis Hizmetleri
VAF (GUT)	Visible ,accessible,friendly.Görünürlük ,ulaşılabilirlik ,tanışıklık yaklaşımı
HMIC	Her Majesty's Inspectorate of Constabulary. Kraliyet Polis Müfettişliği
SCP	Signal Crime Perspective. Uyarıcı suçlar Perspektifi
JTAC	Joint Terrorism Analysis Centre. Ortak Terörizm analiz Merkezi

KISALTMALAR(Türkçe)

EGM	Emniyet Genel Müdürlüğü
AB	Avrupa Birliği
AK	Avrupa Konseyi
BM	Birleşmiş Milletler
TDP	Toplum Destekli Polislik
TD-P	Toplum Destekli Polislik hizmetlerinde görevli her bir Toplum Destekli Polis
PVSK	2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu
ETK	3201 sayılı Emniyet Teşkilâtı Kanunu
PVST	Polis Vazife ve Salâhiyet Tüzüğü
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
SAR	Sorumluluk Alanı Rehberi
SAHT	Sorumluluk Alanı Huzur Toplantıları
İYK	İl Emniyet Müdürlükleri Toplum Destekli Polislik İl Yürütme Kurulu
MTDK	Emniyet Genel Müdürlüğü Toplum Destekli Polislik Merkez Takip ve Değerlendirme Kurulu
TDP-DP	Emniyet Bilgi Sistemi'nde yer alan TDP Değerlendirme Projesi
USMEP	Ulusal Suçla Mücadele Eylem Plânı
İSMEP	İl Suçla Mücadele Eylem Plânı
BDHYT	Bilgi Değişim ve Hizmeti Yönlendirme Toplantıları
KGDK	Kent Güvenlik Danışma Kurulu
İGDK	İlçe Güvenlik Danışma Kurulu
VKP	Vatandaş Katılım Programları
POP	Problem odaklı Polislik yaklaşımı

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Güvenliğin sağlanması, çağdaş toplumların olmazsa olmaz ilkeleri arasında yer almakta ve devletlerin var olma nedenlerinin başında gelmektedir. İç güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi bakımından kamu düzeninin korunması ve devamının sağlanması, toplumun emniyet içinde varlığını sürdürmesi yönüyle vazgeçilmezdir. Genel anlamda polislik faaliyetleri olarak isimlendirilen bu hizmetler kapsamında, suçla mücadeleyi etkin kılmanın ve güvenli bir ortamı sağlamanın, güvenlik hizmetlerine toplumun katılımı ve desteğiyle mümkün olacağı açıktır. Gelişmiş demokratik ülkelerin çoğunluğunda başarılı bir şekilde uygulanan “Toplum Destekli Polislik” anlayışının, ülkemizde de hayata geçirilmesi vazgeçilmez bir gereklilik hâline gelmiştir.(TDP genelgesi,2006)

Günümüzün modern toplum yapısında yasaların uygulanması, yasaları ihlal edenlerin yakalanıp adalete teslim edilmesi ve toplumsal düzenin sağlanması için yetkisini yasalardan alan bir polis teşkilatı mevcuttur.

Polis teriminin kökeni Yunanca olup şehir devleti ve organizasyonu anlamına gelen *politia* kelimesinden gelmektedir.(Wilson, Greene ve diğerleri, 1997:4).

Düzenleyen ya da yöneten devlet gücü şeklindeki modern anlamıyla polis gücü

olarak kullanıldığı zaman, kelimenin orijinal anlamı açıklık kazanmaktadır. XIV. yy'da polis teşkilatını kurarak hayata geçiren Fransızlar polis kelimesini öznel isim anlamında örneğin '*la police de Paris-Paris Polisi*' olarak, geçişli fiil anlamında ise örneğin '*policer- düzenleyen*', *medenileştiren ve organize eden eylem* olarak kullanmışlardır (Palmer, 1988:69). Modern toplumlarda güvenlik ihtiyacının karşılanması amacıyla devlete bağlı olarak görevlendirilen polis birimleri, bir ucunda *devlet için polislik* diğer ucunda *halk için polislik* ilkelerinin bulunduğu oldukça geniş bir platformun oluşturduğu bir süreç içinde değişime uğrayarak günümüz dünyasındaki şeklini almıştır. XVIII. yy sonlarında daha çok devlet için polislik ilkesi uyarınca hareket eden polis yukarıda değinilen süreçte zamanla görev felsefesindeki değişimle halk için polislik yapma eğilimi kazanmıştır ve demokratik yaşamın doğuracağı nihai eğilim, polisin tamamıyla halk için hizmet verip, onu yönetime katarak toplumun kendi güvenliğini profesyonelce sağlamasına olanak sağlayacağı yönündedir (Bayley, 2001).

İlk yeniliklerin haberciliğini yaptığı polislikteki değişim rüzgarı, aslında insanlığın yaşadığı demokratik yaşamın gelişimiyle paralellik arz ederek şekillenmiştir. Londra Metropolitan Polisinin ünlü Müdürü Sir Robert Peel'in geliştirdiği ilkeler, toplum destekli polisliğin temellerini oluşturmaktaydı. Nitekim büyük bir olasılıkla toplum destekli polislik felsefesinin gelecek yıllarda ortaya çıkacak olan diğer yeni akımların temelini oluşturması söz konusudur. Diğer bir deyişle, geleceğin demokratik yaşam stilinin doğuracağı polislik, günümüzde uygulanan toplum destekli polislik felsefesinden esinlenecektir.

Polisin suçun kontrolü uygulamalarında genel olarak iki farklı yaklaşım benimsenmektedir.

1. Reaktif suç kontrolü yaklaşımı,
2. Proaktif suç kontrolü yaklaşımı,

Reaktif suç kontrolü yaklaşımına göre polis, vuku bulan suçların üzerinde yaptığı araştırmalarla suç vakasının çözümüne ve suçlulara ulaşarak kamu güvenliğini temin etmektedir. Modern toplum yaşamına göre oldukça klasik bir yaklaşım olan bu geleneksel anlayışa göre, suçun oluşumundan önce nedenlerinin analizlerinin yapıldığı, suçun, suçluların, toplumun ve toplumsal sorunların sosyolojik yapısının incelenerek suç kontrol yöntemlerinin geliştirildiği proaktif polislik daha modern bir anlayış olarak kabul edilmektedir. Nitekim suçun sebeplerine inmeden suçta neden olan problemlerin çözümü için gayret sarf edilmeden sadece bireysel suçlarla mücadele etmek kolay bir metottur. Ancak polislik faaliyetleri yürütülürken halkın üzerinde oluşturulacak etki de dikkate alınmak durumundadır. Bu da polis ile toplum arasındaki karşılıklı güven ve sorumluluk anlayışını gerekli kılmaktadır. Yapılan görevlerin verimi de toplum tarafından polislik uygulamalarının kabul görmesiyle doğru orantılıdır.

Polislik uygulamalarında verim elde etmek için polis ile halkın karşılıklı anlayış ve sorumluluk içinde olmaları, suçlara karşı ortak anlayışla mücadele etmeleri, polisin halkın taleplerine karşı oldukça duyarlı olması ve toplumun polis uygulamalarının

mantığını ve yapısını iyi bir şekilde anlamış olması gerekmektedir (Kavgacı, 1997:60,61). Gerçek anlamda iç barış ve güvenlik halkın polisi desteklemesiyle gerçekleşebilmektedir. (Metin ve Eraslan, 1994:99)

Modern toplumlarda kamu düzeninin sağlanması ve kanunların uygulanabilirliği için polis, sosyal düzeni korumak ve geliştirmekten sorumlu tutulmuştur (Morgan ve Smith, 1989:1). Polis teşkilatı toplum düzeninin sağlanmasında en önemli rol oynayan kamu kurumudur. Sanayileşme ile birlikte hızlı bir şekilde yaşanan toplumsal değişim, polisin rolünün de sorgulanmasını beraberinde getirmiştir. Klasik polislik anlayışının günümüz modern demokratik toplumlarda yetersizliği ortaya çıkmış ve alternatif arayışlara yönelmeler başlamıştır. Polis ile halk arasında uzlaşma ve karşılıklı güven nasıl sağlanır? Polisin rolü nedir? Halkın polisten beklentileri nelerdir? Polis örgütsel model ve anlayış olarak nasıl bir reform gerçekleştirmelidir? gibi sorulara cevap aranmaya başlanmıştır.

Bu bağlamda modern demokratik toplumlara sahip olduğu düşünülen gelişmiş ülkelerde polis, ‘adaletin keskin kılıcı değil’, halka hizmet etmeyi amaç edinmiş ‘üniformalı bir vatandaş’ olarak görülmektedir. Hatta polis birimleri adlarını ‘polislik hizmetleri’ olarak değiştirmekte ve polisler de kendilerini ‘kamu hizmetçisi’ olarak tanımlamaktadır. Örneğin, Londra’da ‘Metropolit Polis Kuvvetleri’ (Metropolitan Police Force), ‘Metropolit Polis Hizmetleri’ (Metropolitan Police Service) olarak değiştirilmiştir. Polis uygulamalarında gelişme sağlanabilmesi için öncelikle polislik anlayışının değiştirilmesi gerekmiştir.

Bu tezde ‘toplum destekli polislik’ felsefesi ele alınacak ve Türkiye’de polis hizmetlerinin geliştirilmesinde örnek bir model olarak uygulanıp uygulanamayacağı tartışılacaktır. Toplum Destekli Polis yaklaşımının Türk Kolluk sisteminde uygulanabilirliğini araştırmak, öneriler geliştirmek ve kavramsal zemin hazırlamak amaçlanmaktadır. Çalışmada Semt Polis Hizmetleri(NW), İngiliz suç istatistikleri(BCS), Toplum Destekli Polis Görevlileri(PCSO’S) kavramları açıklanacak uygulama örnekleri üzerinde durulacaktır.

Ülkemizin yaşamış olduğu sosyo-ekonomik ve siyasal deneyimin farklılığı, Türkiye ile ‘toplum destekli polisliğin’ uygulanmaya çalışıldığı ülkelerin tam olarak karşılaştırmalı bir analizini imkânsız kılmaktadır. Bu bağlamda öncelikle toplum destekli polisliğin ortaya çıkışı açıklanacaktır. Ardından toplum destekli polisliğin İngiltere’deki uygulamaları üzerinde ayrıntılı olarak durulacaktır. Son olarak, Türkiye’de polis halk ilişkilerinin durumu ve polis teşkilatının yönetsel yapısı ortaya konarak toplum destekli polisliğin Türkiye’de uygulanabilirliği ele alınacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

II. TOPLUM DESTEKLİ POLİS MODELİ

Toplum destekli polislik 1980’li yılların başlangıcından itibaren Amerika ve İngiltere’de polis ile halk arasında ortaya çıkan ve gittikçe de büyüyen güvensizlik sorununun ortadan kaldırılmasına yönelik çözüm arayışlarının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Bu dönemde polis, halkın gözünde değerini yitiren bir kurum olması nedeniyle dikkatleri üzerine çekmiş ve siyasal gündemde uzun bir süre yer almıştır.

İngiltere’de emekli bir hâkim olan Lord Scarman demokratik toplumlarda hizmet eden polisin taşınması gereken iki özelliği dile getirmiştir: Bunlardan birincisi, uzlaşma ve denge; ikincisi ise bağımsızlık ve sorumluluktur (Scarman, 1982). Scarman’a göre suçların kontrol atına alınmasının ve önlenmesinin temel koşulu, polis ile halk arasında ilişkilerin geliştirilmesi, karşılıklı ilişkilerden elde edilecek tecrübe, enerji ve birikimin paylaşılmasıdır.

Polis hizmetlerinde gerçekleşen teknolojik gelişmeler ve polis uygulamalarının başarısının istatistiksel olarak ele alınması polis hizmetlerini olumsuz yönde etkilemiştir. Profesyonellik süreci sonucunda polisin halka olan uzaklığı daha da artmıştır. Polisin etkinliğinde azalma görülmüş; halkın polise bakışında ise kimlik, katılım, meşruiyet, adalet ve uzlaşma kavramlarının içinin boşaldığı görülmüştür (Benyon,1986). Profesyonelleşme çabaları ile toplumdan soyutlanan polisler, kendilerini sadece suçlarla

mücadele uzmanı olarak değerlendirmeye başlamışlardır. Halkın gözünde polisin imajı değişmiş, halk ile polis arasında oluşan uçurum, bir meşruiyet krizini de ortaya çıkarmıştır.

Toplum destekli polislik anlayışı, yukarıda da belirtildiği gibi, polis halk ilişkilerinde yaşanan krizler ve çözüm arayışları sonucu ortaya çıkan yeni bir polislik anlayışıdır. Temel yaklaşımı ise halkın desteğinin sağlanmasına yönelik çalışmalar yapmaktır. Toplum destekli polislik, gerek akademisyenler, gerekse polis yöneticileri tarafından farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Suçların önlenmesinde çok kurumlu yaklaşım, yaya devriye hizmetleri, çevresel düzenlemeler yoluyla suçların önlenmesi, çocuk suçluluğunun önlenmesine ilişkin projeler gibi farklı uygulama programları şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Temel mantığı, polis ile halk arasında karşılıklı güvenin sağlanması ve her iki tarafın 'ortaklık' anlayışı içinde kamu düzeninin sağlanmasında sorumluluğu paylaşmasıdır. Eğer polis ile halk arasında güven sağlanamazsa, karşılıklı olarak taraflar önyargılarını harekete geçirmekte, bu da uzlaşmacı polislik anlayışının yerine otoriter polislik anlayışının oluşmasına neden olmaktadır. Şüpheli durumları haber vermek, tanıklık yapmak gibi toplum desteğinin şart olduğu mekanizmalar işlemeyince, hem suç öncesinde hem de suç sonrası çalışmalarda Otoriter Polis yaklaşımı kendini göstermektedir.

Suçların önlenmesi ve oluşan suçların aydınlatılmasında en önemli faktörlerden birisi olan sağlıklı polis ve halk ilişkileri, klasik polislik anlayışının sorgulanmasına ve

alternatif arayışların tartışılmasına neden olmuştur. Toplum destekli polislik, söz konusu tartışmalar sonucu yaklaşık son yirmi yıldır Avrupa ve Amerika polislerinin gündemini oluşturmaktadır (Skolnic ve Bayley,1986; Greene ve Matrofski,1988). Bu dönemde özellikle İngiliz ve Amerikan polisleri önemli reformlar gerçekleştirmiştir.(Scarman, 1981; Reiner, 1992). Bu reformlar ‘gerçek’ ya da ‘retorik’ ya da ikisinin karışımı olarak tanımlanabilmekle birlikte, polis ve hükümetler ‘vatandaş memnuniyeti’ göz önüne alarak ortak hedefler geliştirmişlerdir. Bu bağlamda İngiltere’de gerçekleştirilen polis reformu ve toplum destekli polis modelini detaylandırmak yerinde olacaktır.

A. TOPLUM DESTEKLİ POLİSLİĞİN ORTAYA ÇIKIŞI VE TARİHSEL GELİŞİMİ

Kurumsal yapıya sahip bütün örgütlerde olduğu gibi, polis örgütleri de bağlı buldukları toplumun tarihi, yapısı ve politik çevre etmenleriyle şekillenmektedir. Örneğin Amerika, temelini gelenekselliğin oluşturduğu birbirinden farklı birçok topluluğun kaynaşarak, karmaşık bir teknoloji ve bilgi toplumunun oluşturduğu bir ülkedir. Günümüzde Amerikan toplumunun büyük çoğunluğu, şehrin dışında büyük yerleşim yerlerine sahip metropolitan bölgelerde yaşamaktadır. Bu değişim oldukça büyük bir ekonomik ve sosyal değişimi de beraberinde getirmiştir (Wilson, Greene ve diğerleri, 1997:3). Aynı zamanda buna bağlı olarak polis yönetimi de köklü bir değişim geçirmiştir. Koloni şefliği ve gece bekçiliği gibi eski yükümlülükler yerini, geniş profilli, profesyonelce organize edilmiş, 365 gün 24 saat çalışma tempolu özelliklere sahip bir mesleğe bırakmıştır. Bugün polis yöneticileri kamu güvenliği, kanun

uygulanması, insan kaynakları yönetimi, bilgi ve mali yönetimi de içeren sorumlulukların halka şeffaflıkla sunulmasından sorumlu tutulabilmektedir (Wilson, Greene ve diğerleri, 1997:III-IV). Dolayısıyla polis memurları devletin sokaklarda en çok görünen temsilcileri ve toplumda karşılaşılan en yaygın otorite sembolü haline gelmişlerdir (Palmer, 1988: XLIV).

Polis yönetimi tamamen sınıma, yansıma ve deneyimin yoğun bir sürecini tecrübe etmek durumundadır. Bahsedilen durumda polis yönetimi ile hizmet götürme faaliyetlerinin stratejisi ile ilgili bir tartışma söz konusudur. Bazı yöneticiler etkinliği ve suçun kontrol edilmesi yönlerinden dolayı profesyonel bürokratik modeli tercih etmektedirler. Diğer yöneticilerse günümüz koşullarında toplum destekli ve problem çözümlü polisliği daha uygun bir yöntem olarak benimsemişlerdir. Makro düzeyde polis stratejileri belirlenmesinde karşılaşılan yaklaşımsal tartışma profesyonel polisliğin tarihi gelişiminin doğal bir sonucunu teşkil etmektedir.

Yapılan araştırmalar, polisiye kültür ve çalışmalar alanında Anglo-Saxon yazarların literatüre hâkim olduklarını göstermektedir. Bu nedenle bu bölümde polis teriminin ve işlevlerinin kökeni, Kıta Avrupa'sında modern polisliğin doğuşuna model olarak İngiliz polisliği ve günümüz polisliğine örnek olarak da Amerikan polisliğinin gelişimini gözler önüne seren tarihsel olaylar dizisi çözümlenecektir.

Her ne kadar Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere'ye karşı kurulan bir ülke olsa da, yasal sistemi oldukça güçlü bir şekilde İngiliz geleneklerinden etkilenmiştir. Bu

geleneklerin yansıttığı bir gerçektir ki diğer ülkelerin polisleri gibi geniş yetkilere sahip olmak yerine Amerikan polisi kanunla tanımlanmış sınırlı yetkiye sahip olmayı tercih etmiştir. Ayrıca Amerika Birleşik Devletlerinde merkezi otoriteye bağlı olmaktansa, polis yönetimi yerel resmi idarelere bağlı olarak görev yapmaktadır. Bunun yanı sıra, kontrol mekanizmasının yerel idarelerin yönetiminde olması, sayıları 17.000'e varan eyalet ve yerel polis birimlerini doğuran oldukça fazla adem-i merkeziyetçi ve birbirinden farklı bir sistemin yerleşmesine neden olmuştur.

Günümüzde toplum polisliğinin destekçileri, önceliklerini toplumun ihtiyaçları ve getirilerinin oluşturduğu düşüncesiyle, onun diğer polislik yöntemlerinden farklı olduğunu ifade etmektedirler (Kelling 1988; Trojanowicz ve Carter, 1988). Bunların görüşlerine göre suç ve düzensizliğe karşı toplumun kendini savunması, polisçe desteklenen özel sosyal kontrolün özünü oluşturmaktadır (Kelling ve Stewart, 1989; VIII). Toplumun kendi polisliğini yapmasının (self-policing) kökeni, işgal edip yerleştikleri İngiliz adalarında hayat süren toplulukların yasalarında ve geleneklerinde yer almaktadır. Bu topluluklar içinde Saksonlar, King Alfred'in hükümdarlığında (871-900) zorunlu kendiliğinden polislik (obligatory self-policing) sistemini geliştirmişlerdir.

Bu dönemde toplumdaki bütün 12-60 yaş grubundaki erkekler "*tythings*" adı altında bir araya gelerek organize olmuşlardır. *Tythings*'e üye olanlardan biri suç işlediği takdirde, diğer üyeler onu yakalamak ve yargılamakla yükümlüydüler. Bütün bu kolektif güvenlik sistemi işlemlerinin arkasından suçlu şehir polisine iade edilmekte, şehir polisi

de kral tarafından yetki verilen şerife durumu iletmekteydi (Critchley, 1972).

1066'da Normanlar'ın İngiltere'ye girmeleri ve hâkimiyet altına almalarından sonra, Anglo-Saxon kolektif güvenlik sistemi değişime uğradı ve genişledi. Normanlar zamanında *tything* üyeleri yapmak zorunda oldukları görevlerinde hatalı davranmaları durumunda toplu olarak yüklü oranda para cezasına çarptırılıyorlardı (Klockards, 1985; 23). Kişisel gereksinimlerin toplum menfaatinin önünde yer alması ve devletin Saxonlar tarafından rahatsız edilmesinden dolayı ticari kısıtlamaların getirilmesi zorunluluk kazandı. Geçmişte olduğu gibi günümüzde, özellikle suç oranının fazla olduğu düzensiz topluluklarda da görülen en zor problem, toplumun kendi polisliğini yapmasını sağlayan destekçi ve ortak hareket edecek olan gönüllü vatandaşların sayılarının arttırılmasıdır.

İngiltere'de XIII. yüzyılın sonlarında gönüllü vatandaşların desteği üzerine kurulu toplum polisliği sistemi pek önemsenmiyordu. Kanun uygulayıcı kurumlar gittikçe merkezileşmekteydiler. Lordun hizmetinde çalışan en alt seviyedeki polis memurları (*constable*) zamanla merkezi hükümetin memurları oldular. Nihayetinde "comes stabuli" (*count of the stable*) terimi bölgenin Lordunun birinci temsilcisi anlamını kazandı. Son olarak bu memurlar Kralın Barışını yaymakla görevlendiği ilk polis memurları olmuşlardır (Uchida, 1993). Şerif veya Valiye bağlı olarak çalışan *constable*'lar gezici mahkemelere suç önleme, savunma ve suçun kontrolü konularında rapor sunmakla yükümlüydüler. İlk zamanlar sağlıklı bir bedene sahip kişiler bu görevi yüklenirlerken, bunlar zamanla yerlerini harcamaların ve görevlerin ağırlığı nedeniyle, zihinsel olarak sağlıksız da olsalar fazla para sahibi insanlara bırakmışlardır.

1285 yılına gelindiğinde, *constable*'ların düzeni sağlamalarında onlara yardımcı olabilecek bir yasa şeklinde düzenlenen Winchester Yasası, devriye ve koruma (*watch and ward*) sistemini kanunlaştırmıştır. Buna göre devriye, birbirlerini şehrin mıntıkası dâhilinde görevlendiren ve bugünkü anlamıyla bekçi adını verebileceğimiz 16 kişiden oluşmaktaydı. Bu kişiler karanlık vakitlerde yakaladıkları suçluları *constable*'a teslim etme yetkisine sahiptiler. 1361 yılında ise, adli yönetim sulh hâkimlerinin kontrolü altında merkezileştirilmiştir. Dönemi itibariyle artık iyice yetersiz görünen bu sistem, mevcudiyetini XVII. yy. sonlarına kadar bir tür polis yönetimi adı altında korumuştur.

XVI. yy.'dan itibaren *constable*'ların ve sulh hâkimlerinin hizmet kalitesinde bir düşüş söz konusu olmuştur (Critchley, 1972). Bu zaman zarfında sistemin bir ürünü olarak her yaptığı hizmete karşılık ücret beklentisine giren memurların sayısı gittikçe artmış, rüşvet epidemik bir vaka haline gelmiş, soruşturma selameti kolaylıkla rafa kaldırılabilir bir olgu halini almıştır. Bütün bunlar günümüzde de tartışılmaktadır. Son 15 yıldır ciddi anlamda eğitimi polis teşkilatlarına verilmeye başlanmış olan polis meslek etiğindeki sorunların ilk olarak o yıllarda toplumsal bir problem haline geldiği görülmektedir. Bu olumsuz gelişmelerin yanı sıra şehirleşme ile birlikte sermayenin el değiştirmeye başlamasının önlenemez yükselişi ve İngiliz nüfusunun da 6 milyondan 12 milyona ulaşması, suç oranında hızlı bir artışı doğurmuştur.

XVIII. yy. ortalarında, sanayileşme, göç ve şehirleşme İngiliz şehirlerini karmaşık, kalabalık, düzensiz ve kriminal şehirler haline getirmiştir. Bu zaman diliminde

kendi sonunu hazırlayan bozuk adli sistem, düzenin ve güven ortamının temin edilmesini sağlayamamıştır. Yasalarda ve toplum düzenindeki sosyal çöküntü, yeni bir reformun yani Avrupa’da benzeri olmayan kamusal ve organize bir polis yönetim sisteminin doğuşuna neden olmuştur (Kelling and Stewart, 1991).

Anglo-Amerikan polis tarihçileri, geleneksel olarak organize polis yönetiminin ilk izlerini XVIII. yy.daki yaşam şartlarına karşılık oluşan ve Londra’da başlayan bir dizi polis reformlarında bulmuşlardır.

Bu reformlardan biri, 1750 yılında kurulan ‘‘*Bow Street Runners*’’ adlı, ücretli, toplam 18 devriyeden oluşan ve 13 devriyenin yalnızca Londra’nın yollarında ve Bow Street sınırı dâhilindeki caddelerde konuşlandırıldığı mahalli polis birimidir (Stead, 1985). *Runners*, John ve Henry kardeşlerin bir ürünüydü. Her iki kardeş de Bow Street Mahkemesinde hâkimlik yapmışlardır. Kurulan bu yeni birimin personel sayısı 160’ı geçmemiştir ve zamanında İngiltere’de böyle ücretli ve organize bir polis biriminin oluşturulması, halk kesiminden ve devletten az da olsa destek görmüştür.

B. TOPLUM DESTEKLİ POLİS MODELİ UYGULAMALARI

Toplum destekli polis modeli; çok kurumlu bir yaklaşım ile birbirini destekleyen dinamik yapıların uyumlu olarak çalışmasını gerektirmektedir. Cordener’a göre(1995) Toplum Destekli Polis Modelinin felsefi, stratejik, taktik ve örgütsel olmak üzere dört boyutu vardır.

1. Felsefi Boyut:

a.Vatandaş katkısı: Hizmet verilecek toplumu grup olarak tanımlamayı, birey olarak odaklanmayı, karşılıklı paylaşımı gerçekleştirmeyi ve bu paylaşımı sağlayacak yapılar oluşturmayı esas almaktadır.

b.Geniş Polis hizmetleri: Toplumun pozitif kesimleri ile resmi uygulama dışı temaslar, sosyal hizmet ve genel yardım hizmetlerine katılma olarak karşımıza çıkar.

c.Bireysel Hizmetler: Yerel norm, değer ve ihtiyaçlara göre hizmet üretme olarak değerlendirilebilir.

2. Stratejik Boyut:

Teoriden pratiğe geçişteki temel kavramı, görev tanımlarını ve izlenecek yol haritasını ifade eder.

a.Yeniden yapılandırılmış uygulamalar: Motorizeden çok yaya devriye kullanımı, yüz yüze iletişim, zaman ve kaynak kullanımını toplum aktivitelerine adanarak formüle edilebilir. Düşük öncelikli çağrılara daha az ancak hızlı cevap verme davranışlarının tüm görevlilerce içselleştirilmesi çalışmalarıdır.

b.Bölgesel odaklanma: Devriye ünitelerinin bölgeye odaklı planlanması, semt irtibat memurlarının aynı bölgede sürekliliğini sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılmasıdır.

c.Önleyicilik vurgusu: Daha fazla önleyici hizmetİ ifade etmektedir. Bireysel olayların altında yatan asıl sebeplere inme, özellikle gençlerle çalışarak suçu önleme ve sosyal refaha odaklanma stratejilerini ifade eder. Mağduriyetleri telafi etmeye çalışmaktan çok önlemeyi hedefler.

3. Taktik Boyutu:

Felsefi ve stratejik boyuttan somut programlara geçişi ifade etmektedir.

a.Olumlu iletişim: Yakalama, durdurma gibi negatif temasları mümkün olduğunca çok sayıda güven kurucu pozitif temalarla dengeleme, kaliteli hizmet sağlama ve alınan günlük çağrılarda problemi tespit etme, rutin devriye hizmetlerinde her fırsatı değerlendirip inisiyatif kullanarak insanlarla iletişime geçme üzerine kurulur.

b.Ortaklık: Toplumdan sürekli katkı ve paylaşım talep etme, ihtiyaç halinde bir toplumsal yapıda yer alma, ihtilafli gruplar arasında arabuluculuk yapma gibi karşılıklı paylaşımı ve ortak çabaları kapsamaktadır.

c.Problem çözme: El konulan olay ya da soruşturma sürecinin her aşamasında

sorunların kökenine inerek uygulamalara devam edilmesi, sistematik olarak toplanan bilgiye ve deneye dayanan problem çözüm metotları geliştirme çabalarıdır.

4. Örgütsel Boyut:

Toplum destekli Polis modelinin benimsenmesi ve uygulamanın etkilerinin ölçülmesidir.

a.Plan: Daha yerel ve gereksiz bürokrasiden arındırılmış, toplum aktivitelerine daha çok kaynağın ayrıldığı, problemler üzerine ortak çalışma yapacak takımların oluşturulduğu, idari işlerin polis dışındaki sivil personelce yerine getirildiği bir örgüt oluşturmaya yöneliktir.

b.Yönetim: Kısa ve öz bir görev tanımı yapma, ana değerlere bağlı kalarak stratejik planlama, eğitim ve gelişimi esas alma, risk yönetimi, kusurluluk ve kusursuzluk konusunda tam ayırım yapmaya elverişli mekanizmalar geliştirme çalışmalarıdır.

c.Bilgi: Görevlilerin performansını değerlendirmede toplumdaki destek oranını da ölçüt olarak koyma, verimlilik kadar verimsizliğe de odaklanma esas alınmaktadır. Örgütün performansında toplum desteği göz önüne alınarak daha geniş temel hedefler koymaya çalışılmaktadır. Kanun uygulama ve acil çağrılara cevap verme dışında daha geniş toplumsal fonksiyonlar belirleme, zamana bağlı olarak belli bölgelere özel suç analizleri ortaya koyma olarak algılanmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

III. GÜNÜMÜZDE İNGİLİZ POLİSİ

İngiltere’de Polis, Bölgesel ve Ulusal yapılanma olarak ikiye ayrılmaktadır. Siyasi otorite olarak İçişleri Bakanlığına (Home Office) bağlıdır. İçişleri Bakanlığı Milli Polis Hizmetleri Planının (The National Policing Plan)hazırlanmasından, Polis Standartları Birimi ve Polis Liderliği Gelişim Ünitesi ve Polis Eğitim Hizmetleri komisyonunun denetlenmesinden sorumludur.

İçişleri Bakanlığının polis ve suç ile ilgili aldığı inisiyatifleri görmek için 2006 yılı hedeflerine bakmakta yarar vardır.

1. Her seviyedeki suçların azaltılması,
2. Polis hizmetlerinde vatandaş odaklılığın sağlanması,
3. Suç ve Adalet sistemindeki diğer mekanizmalarla (Belediye, okullar ve sivil toplum örgütleri) birlikte sürekli suç işleyenlere karşı önlem alma,
4. Toplumun suç, anti-sosyal davranış ve düzensizlikten kaynaklanan korku ve endişelerini minimize etme,
5. Yerel ve ulusal düzeydeki ciddi suçlarla mücadele etme,

Bu hedeflere ulaşmak ve güvenlik hizmetini her türlü değişim ve krizlere karşı etkin tutabilmek için 2000 yılında bağımsız çalışan bir polis otoritesi ihdas edilmiştir. (Smart ve Watson,2007)

A. ÜLKE YAPILANMASI

Bölgesel yapılanmada, ülke 43 bölgeye ayrılmış ve her bölgede bir Polis örgütlenmesi oluşturulmuştur. Her bölgenin işe alma ölçütleri, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimi farklılık arz etmekte ve bu örgütler merkezi yapıdan bağımsız (İçişleri Bakanlığına bağlı olmaları saklı kalmak kaydıyla) çalışmaktadır. Bölge Polis örgütleri, belediye ve bağımsız temsilcilerden oluşturulan komiteler aracılığı ile denetlenmektedir. Ülke genelinde Polis birimlerinde 140,000 civarında tam zamanlı ve 11,000 civarında da yarım zamanlı polis çalışmaktadır.

Ulusal örgütlenmeler olarak da Ulaştırma Polisi, Merkezi Otoyollar Polisi, Sivil Nükleer Polis Teşkilatı, Savunma Bakanlığı Polisi, Liverpool ve Dover Limanları Polisi, Ulusal Suç Birimi ve Ulusal Suç İstihbarat Birimi bulunmaktadır.

Ayrıca Gümrük Teşkilatı, Göçmenlik Bürosu gibi organize suçlarla ilgilenen ve birbirinden bağımsız çalışan birimler de mevcuttur. Örnek olarak uyuşturucu kaçakçılığı ile ilgili bölgesel polis ve Ulusal Suç Birimi de çalışabilmekte, bu konuda istihbarat toplamakta ancak operasyonu sadece Gümrük Teşkilatı yapabilmektedir. Bu da beraberinde çok başlılığı, aynı işin birden fazla yapılmasını ve organize suç örgütleri ile

ilgili koordinasyon eksikliğini beraberinde getirmekte, bu durum da en çok suç örgütlerinin işine yaramaktadır.

Bu olumsuz durumlar karşısında İngiliz makamları, Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığına benzer ulusal bir yapılanmaya gitmişlerdir. Tüm mücadeleci ve operasyonel birimleri (Gümrük Teşkilatı, Göçmenlik Bürosu ve Ulusal Suç Birimi) bir araya toplayan Ciddi Organize Suçlar Ajansı (SOCA – Serious Organized Crime Agency) 2006 Nisan ayında kurulmuştur. (Smart ve Watson,2007)

B. METROPOLİTAN POLİS MERKEZİ (SCOTLAND YARD)

Londra’da ise Scotland Yard olarak bilinen Metropolitan Police Servisi teşkilatlanmıştır. İngiltere’nin en eski ve köklü polis teşkilatı olan Scotland Yard 1829 yılında Sir Robert Peel tarafından kurulmuştur. Nüfusu 7,2 milyon civarında olan Londra’nın güvenliğinden sorumlu bu teşkilatta 31,000 civarında polis memuru ve 13,000 civarında da sivil memur çalışmaktadır.

Metropolitan Police Servisi merkezi örgütlenmesinin dışında, bu merkeze bağlı 33 İlçe Polis Merkezine sahiptir. Metropolitan Police Servisi de daha önce belirtildiği gibi İçişleri Bakanlığına karşı sorumlu ve bağımsız olarak çalışmaktadır. Ancak Metropolitan Polis Otoritesi tarafından denetlenmektedir. Metropolitan Police Servisi bir il emniyet müdürlüğü gibi görülmesine rağmen ülkemizdeki il emniyet

müdürlüklerinden yapısal ve fonksiyonel olarak farklılık göstermektedir.(Smart ve Watson,2007)

C. METROPOLİTAN POLİS OTORİTESİ (METROPOLITAN POLICE AUTHORITY)

2000 yılında Londra’da kurulan bu birim daha önceleri hiç de anılmayan “Yerel anlamda Demokratik Sorumluluk Rejimini” topluma sunduğu için Polis Hizmetlerinde köklü bir değişime yol açmıştır. Bu komisyon Belediye Başkanının atadığı ve 1 Belediye başkan yardımcısının da bulunduğu 12’si Belediye Meclisi üyesi, Kraliyet Yüksek Mahkemesi tarafından seçilen 4 sulh yargıcı, İçişleri Bakanı tarafından atanan 1 üye ve geriye kalanı ise herkesin katılımına açık 23 kişiden oluşmaktadır. Önceleri İçişleri Bakanlığına bağlı olarak çalışan birim Polis hizmetlerini dikkatle izlemek ve desteklemek suretiyle;

- Toplumun özgüvenini ve Londra Polisine olan güvenini artırmayı,
- Polis Hizmetlerinde gelişimin sürekliliğini sağlamayı,
- Polis hizmetlerindeki öncelikleri belirlemek üzere toplumla birlikte Yıllık Polis Hizmetleri Planını yayınlamayı,
- Polis hizmetlerine ilişkin hedefler koyma ve hedeflere ulaşma düzeyini izlemeyi,

- Üst düzey Polis yöneticilerinin atanmasını ve disiplin konularının takip edilmesini,
- Resmi soruşturma ve tavsiyelerin yerine getirilip getirilmediğinin denetlenmesini,
- Ayrılan bütçenin yönetiminden sorumlu olmayı amaçlamaktadır. (Smart ve Watson,2007)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

IV. İNGİLİZ TOPLUM DESTEKLİ POLİS MODELİ

A . GÜVEN TEMİN EDİCİ POLİS HİZMETLERİ

“Güven Temin Edici Polis Hizmetleri” konusundaki gelişmeler son zamanlarda Semt Polis Hizmetleri (Neighbourhood Policing) olarak yansımaktadır. Polisler açısından bu "yumuşak" , Güven Temin Edici Polis Hizmetleri'nin gerçekleştirilmesinin kabullenilmesi kolay olmamıştır. Son otuz yıldır İngiltere'de polis reformunun, "sert" ve cebri Polis Hizmetlerini vurgulayan tutum ile daha çok ikna edici sosyal kontrole vurgu yapılan yumuşak polis hizmetlerinin yürütülmesine dayanan alternatif anlayış arasında gidip geldiği görülmektedir. Uyarıcı Suçlar Perspektifiyle hem sert hem de yumuşak polis hizmetlerinin niçin önemli olduğunu bütünleyen tutarlı bir mantık sağladığı için önemli olarak tanımlanmaktadır. Gelecekteki polis hizmetleri tarzının farklı kamu taleplerine cevap vermek durumunda olduğunu ve dolayısıyla bu hizmetlerin sert ve yumuşak polis hizmetlerine ihtiyaç gösterdiği sonucu çıkmaktadır.

Öncelikle Modern dünya için Toplum Destekli Polis Modeli, XXI. yy teknolojiyle bağlantılı olarak suç ve kamunun suçtan duyduğu korku hissini azaltmak üzere, sokaklarda çok sayıda üniforma içinde devriye anlamına geliyor. Sokaktaki insanın beklentilerini de karşılayacak olan bu anlayış dönemin Başbakanı Tony Blair tarafından, 2004–2008’’ The Home Office Strategic Plan’’ sunusunda "Yeni düzenlenen

semt polis hizmetleri timleri için öncelikler belirlemek konusunda yerel topluluklara gerçek anlamda söz söyleme hakkı vereceğiz" şeklinde dile getirilmiştir.

1990'lı yıllarda polis reformuna ilişkin tartışmalar, büyük ölçüde Ulusal İstihbarat Modelinin geliştirilip uygulanması ve istihbarata dayalı asayiş tedbirlerinin alınması üzerine yoğunlaşıyordu. Ancak son zamanlarda, Başbakan'dan yapılan alıntıda da teyit edildiği üzere, vurguda önemli bir değişim olmuştur. Başta Ulusal Güven Temin Edici Polis Hizmetleri Programı (NRPP) olmak üzere Hükümetin birçok proje ve programı çerçevesinde İngiltere'de "yeni" bir toplumsal polis hizmetleri hareketi ortaya çıkmıştır. Bu harekete "Semt Polis Hizmetleri"(NP) adı verilmiştir.((National Community Safety Plan,2005)

İstihbarata dayalı polis hizmetleri tarzına dönük girişimler, sık sık desteklenip retorik olarak polis açısından "suçu kontrol altına alma görevinde" neyin etkili olduğu üzerinde inşa edilmektedir. Semt Polis Hizmetleri (NP) ise, Anglo-Amerikan polis geleneğinin kavramsal temelini oluşturan ve suç kontrolünün daha geniş kapsamlı ele alındığı bir modeldir. Asayişin muhafazası ve güvenlik idaresi görevlerinin, kolluk hizmetlerinin yalnızca bir boyutunu teşkil ettiğinden hareket ederek, daha geniş bir müsamaha alanını benimsemektedir (Innes 2004a). Bunu yaparken NP, 'yumuşak polis hizmetleri' olarak adlandırılabilir faaliyetlere önem vermekte ve değer biçmektedir. 'Sokak polisi', daha az zor kullanımını içeren polis rolünü küçümserken, 'gerçek' suçluların peşine düşme, kamu düzeni asayışı gibi 'sıkı' polis hizmetlerini takdir etmeye yönelmektedir. (Chan, 1997; Reiner, 1992). Bu yaklaşım, gücün cebri bir biçimde

doğrudan uygulanması üzerine oturtulduğundan sözü edilen aktiviteler, 'sıkı' polisiye faaliyetler olarak tanımlanabilir. Sıkı Polis Hizmetleri, doğrudan zorun kullanılmadığı ve bunun yerine ikna edici, sosyal kontrole dayanan 'yumuşak' polisiye faaliyetleri olarak görülebilir. Öyle ki yumuşak polis hizmetleri, otoritenin görünür varlığı, ikna, müzakere ve karşılıklı toplumsal faaliyetleri içeren 'polisin önceliğinde cebir olmayan boyutlarla' tanımlanabilir. Bu formülasyon, Joseph Nye'nin (2004) jeopolitik kapsamdaki gücün 'yumuşak' ve 'sert' ayırımına benzerlik göstermektedir. Nye'e göre, gücün uygulanması zor, kışkırtma, ikna ve/veya cezbetmeyi içerebilmektedir. Nye, ikna ve cezp etmeyi, gevşek gücün tipik uygulamaları olarak tanımlamaktadır. Gevşek ve sıkı gücü bu biçimde tanımlama, potansiyel olarak bir sosyal kontrol biçimi olarak polis hizmetlerinin yerine getirilmesi konusunda kullanışlı bir kavrayış sağlamaktadır. Sert polisiye faaliyetlerin ikna, kamuyu ve diğer birimleri kendi hedeflerine doğru cezbetme üzerine kurulduğunu anlamak, İngiltere'de polisiye faaliyetler alanında son zamanlardaki birçok gelişmeyi yorumlamakta kullanışlı bir yol sağlamaktadır. Nye, yumuşak ve sert polis hizmetlerini, daha önceki versiyonlardan bir nebze farklı tanımladığından, onun güç teorisi önemlidir.

Tipik olarak 'sert polis hizmetleri', hiyerarşik organizasyon biçimleri, paramiliter taktiklerin kullanımı ve suç kontrolünü içermektedir. Kanun uygulama gündemlerini öngörmeye dayalı polisiye tutumları betimlemek için kullanılmaktadır. Bu tanımlar çerçevesinde, sert ve yumuşak polis hizmetlerinin tanımları, daha önceki kullanımlarından az ya da çok farklılık göstermektedir. Bu kavramlar, farklı polis hizmetleri tarzlarının, nasıl farklı şekillerde değerlendirilebileceğini yorumlamak için

kullanılmaktadır.

Semt Polis Hizmetlerinin (NP) içerdiği daha yumuşak hizmet tarzına yönelik destekteki artışın, sert ve yumuşak polis hizmetleri arasında dönen polisiye reformlarına vesile olduğunun tarihsel bağlam içinde oturtulması gerekmektedir. Sert ve yumuşak polis hizmetleri, arasında ayırım yapmak çoğu zaman zor olmaktadır. Zira sert ve yumuşak polis hizmetleri tarzları pratikte aynı anda uygulanabilmektedir. Bu iki kavramın içeriği, polis hizmetleri tarzlarının mantiki çerçevesini içeren yollardan oluşmaktadır. İlk kuşak toplumsal polis hizmetlerine ilişkin gelişme, yumuşak polis hizmetlerine öncelik vermektedir. Ancak daha sonra 1990'larda İstihbarata dayalı polislik ILP(Q2)(intelligence-led policing) ve sıfır tolerans tartışmaları çerçevesinde sıkı polis hizmetleri ve suçların kontrol altına alınması konusundaki politik tartışmalar gündeme egemen olmuştur. 2001 yılından bu yana güven tesis edici polis hizmetleri ve onun son zamanlardaki yansıması olan Semt Polis Hizmetleri (NP), bir kez daha polis hizmetlerinde yumuşak işleyişin kapsama alınmasını içeren bir dönüş sağlamıştır.

Burada semt polis hizmetlerinin (NP) gelişmesinin politik ve kavramsal rotası izlenerek ve başta bu kavramın Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri kavramına nasıl dayandırıldığını ve süreç içinde neredeyse paradoksal bir biçimde polis için sert polis hizmetlerini yerine getirmenin niçin çok zor olduğu incelenmektedir. Temel kanıt, yumuşak polis hizmetlerinin başarılı bir biçimde uygulama ve idaresinin, polis hizmetlerinin bu boyutlarının görünür önem ve etkinliğini azaltan bir takım engelleyici faktörlerce kısıtlandığıdır.

Bu engelleyici faktörler:

1. Polisin bazı yetkilerini topluma vermesi, toplumun talep ve gündemlerine daha fazla cevap vermek zorunda kalması,
2. Polis hizmetlerinde farklı rollerin yerine getirilmesi üzerine kurulmuş anlayışa geçiş için, polisin mesleki kültür ve sembolik değerlerinde bir takım adaptasyonlar yapma ihtiyacı,
3. Sorunların çözümünü dayatmak yerine onları müzakere etme ortamının hazırlanması,
4. Diğer polis görevlerinin karşısında suç ve suç kontrolünün önemi konusunda egemen olan politik duyarlılıklara meydan okuma kararlılığının aşılması,
5. Gevşek polisiye faaliyetlerden elde edilecek sonuçların ortaya konulmasında performansı ölçen bir takım alternatif yollar bulma gereği, olarak karşımıza çıkmaktadır.

İncelememiz mevcut polis reformu gündeminin tercih edilen mantıki çerçevesi olarak NP'nın; "Güven Tesis Edici Polis Hizmetlerinin" niçin yerini aldığına ortaya konulması çabaları çerçevesinde (NP) Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri ile sembolik yapılandırması açısından karşılaştırılmasıyla başlamaktadır. Ardından Polis hizmetlerinin gelişme rotası ve bunun nasıl NP'nın oluşturulması için temel oluşturduğu

incelenecektir. Niçin yumuşak polis hizmetlerinin, polis tarafından uygulanmasının çok zor olduğunun ortaya çıktığının tartışılmasından sonra modern polis hizmetleri ve polis hizmetlerine muhatap olan toplulukların karmaşıklığı göz önünde bulundurulacaktır. NP'nın kendi başına duran bir felsefe olarak değil, aksine tam bir spektrumda 'top yekun polis hizmetleri' olarak anlaşılması gerektiği savunulacaktır. Bu topyekûn polisiye hizmet fikri ışığında, yumuşak polis hizmetleri, polis hizmetinin ayrılamaz sert ve cebri görevleriyle bağdaştırılmaya çalışılacaktır.

B. SEMBOLİK YAPILANMA OLARAK SEMT POLİS HİZMETLERİ

Semt Polis Hizmetleri (NP) ilk kez 1980'lerde İngiltere'de ortaya konulmuştur. NP'nın bu ilk uygulaması, o zaman polis reformunda egemen olan görüş olan daha geniş topluluk polis hizmetleri yaklaşımının değişik bir versiyonudur. NP 'deneyimindeki' en önde gelen yenilik, her bir polis memuruna belli bir alanda bir tür 'sahiplik' verme ve bu polis memurlarını o alanın sınırları içinde gerçekleştirilen polis hizmetlerinin büyük bir bölümünden sorumlu tutma deneyimi olmuştur. İzleyenlere göre, polisiye faaliyetlerin yerine getirilmesinden sorumlu bütün polislerden gelen büyük direnç sonucu söz konusu bu deneyim başarısızlığa uğramıştır (Irving, Bird, Hibberd & Willmore, 1989). NP'nın uygulanmasındaki bu erken dönem denemenin çöktüğü göz önüne alındığında, bunun hem ilginç hem de NP kavramına yeniden hayat vermek için neden çağdaş dönemin uygun olduğunu belirlemek gerekir.

Mevcut ikinci kuşak Semt Polis Hizmetleri(NP), tamamıyla politik bir oluşumdur. İngiltere’de polisiye hizmetler alanında oluşturulan reform yönelimli farklı birkaç projeyi bir araya getirme ve tutarlılık vermek için İçişleri Bakanlığı (Home Office) ve İşçi Partisi Hükümeti içindeki siyasilerce uyarlanmıştır. Kamunun ihtiyaç ve beklentilerine daha uygun olan biçime dayanan sosyal kontrolün daha etkin bir tarzını ortaya koymak üzere polis birimi tarafından geliştirilen Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri ön plana çıkmaktadır. Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri, Semt Polis Hizmetleri(NP) üzerinde en önemli etkiyi yapmıştır. Hükümetin daha geniş yurttaş odaklı felsefesi ise Semt Polis Hizmetleri (NP) üzerinde ikinci en önemli etkiye bulunmuştur. Birçok çağdaş kamu sektörü reform girişiminde ortak yön hizmetlerin sunulmasında yurttaşın ihtiyaçlarının daha iyi bir biçimde ortaya konulması gerektiğine dönük bir düşünceye dayanmaktadır. Semt Polis Hizmetlerini (NP) devreye sokma konusundaki girişimler, kamu ve 'genişletilmiş polis hizmetleri ailesiyle' ilişkili özel sektörlerdeki çalışma ile ilişkili bir biçimde ele alınmalıdır (Crawford & Lister, 2004). Bu durum birçok polis hizmetinin kamu sektöründeki polis memurlarınca yerine getirilmesinin zorunlu olmadığı ve bir takım değişik rollerde istihdam edilen bireyleri de içerebileceği konusunda bir görüşü geliştirmiştir. Özellikle bu bağlamda Toplum Destek Görevlileri (PCSO’lar) ve çevre bekçileri önemlidir. NP'nın geliştirilmesinde etkili olan son bir husus ise hem polis ve hem de politikacıların politik gündemlerinde anti-sosyal davranışlara ilişkin konuların önemli oranda yükselişi olmuştur.

Bu temel üzerinde Semt Polis Hizmetlerinin (NP), başka farklı bir dizi kaygıyı birleştiren ve kendi aralarında bir takım ortak özellikler sağlamak üzere tasarlanmış

bir kavram, siyasi bir yenilik olarak anlaşılması gerekmektedir. Semt Polis Hizmetleri(NP), 1990lar boyunca polis reformunun yönelimine tezat teşkil edebilen polis hizmetleri ve onun uygulama politikasındaki değişimi içerecek bir yapılanma olarak karşımıza çıkmaktadır.

İçişleri Bakanlığı'nda polis hizmetlerine ilişkin çevreler içinde terimin benimsenmesi ve Semt Polis Hizmetlerine (NP) ilişkin konuşmalar pek oldukça zor olmuştur. Üzerinde durulan kavram Güven Tesis Edici Polis Hizmetleridir. Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri kavramı sessiz bir biçimde söz konusu çevreler tarafından terk edilerek onun yerine NP kavramı kullanılmaya başlanmıştır. Bu yeniden mantıki çerçeveye oturtulma süreci birçok yönden bir ticari firma tarafından üstlenilecek yeniden isim vermeye yakın bir alıştırma olmuştur. Etki açısından Semt Polis Hizmetlerinin (NP), Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri kavramından daha güçlü bir 'marka kimliği' sağladığı düşünülmektedir. Bu tür uygulamalar göz önüne alındığında, böyle bir yeniden adlandırmanın taşıdığı niteliklere bakarak "Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri kavramının işaret etmediği ya da ifade etmeyip Semt polis Hizmetleri (NP) kavramının taşıdığı sembolik anlamlar nelerdir?" sorularını sormak yararlı olacaktır.

Semt Polis Hizmetleri (NP) teriminde "semt", bir alanın sakinlerince paylaşılan ortak güvenlik faydalarınca oluşturulmuş bir sosyal kontrol modelini öngörerek, anahtar belirteç konumuna gelmektedir. Bu durum, sembolik olarak ve etkili bir biçimde, bir alanda düzenli bir biçimde mevcut insanların sahip olduğu farz olunan ortak sosyo-mekân fikrine etkili bir başvuruyu içermektedir. Bu haliyle, daha önce ortaya konulan

"topluluk polis hizmetleri" terimine benzerlik göstermekle birlikte, "topluluktan semte dönük" değişim önemlidir. Toplulukların heterojen ve karmaşık yapılar olarak kabul edildiği ve insanların temel bağının yer topluluklarından ziyade çıkar topluluklarına dönük olduğu bir dönemde bir belirteç olarak semt, aynı bölgede yaşayan insanların güvenlikleri açısından karşılıklı aynı talihi paylaştıkları konusunda bir hassasiyeti ortaya koymaya çalışmaktadır.

Semt, doğrudan yerellik ve ortak çıkarları ifade etmesine rağmen, Güven Tesis Edici olma ifadesi nispeten daha karışık bir fikri içermektedir. Bu karışık durum göz önüne alındığında, Güven Tesis Edici ifadesini okumada birçok alternatif olmasına belki de şaşmamak gerekir. Zira polis hizmetleri kurgulanabilmektedir. Örnek olarak Hough, (2004) Güven Tesis Edici Polis Hizmetlerini halk gözünde kayıp meşruiyet hissini tekrar ortaya çıkarmak için polis tarafından yapılan gizli bir hareketin parçası olarak görmektedir. Read ise polis hizmetini, pratikte onun nasıl sık sık kullanıldığı konusunda açık ve net bir açıklaması olarak sunmaktadır. Polis hizmetleri 'sıfır tolerans' ile çalışılabildiğinde, suç oranları üzerinde dramatik bir etkiye sahiptir. Güven Tesis Edici kavramına odaklanıldığında polis hizmetlerinin etkisi artmakta ve süreklilik kazanmaktadır. Bu arada hem kurumsal hem de karşılıklı eylem düzeylerinde polisiye hizmetlerinin işlevlerine dikkat çeken çok sayıda araştırma bulunmaktadır (Innes, 2003a, 2003b; Q3 Loader & Mulcahy, 2003; Manning 2003; 2003; 1997). Peter Manning tarafından yapılan araştırma (2004), polisin gerçekte ne yapmak için var olduğu kadar onun neyi sembolize ettiğini de ortaya koymaktadır. Polis hizmetlerinin, yardımcı işlevleri, onun sembolik ilişkileri ile karşılıklı ilişki içindedir. Dahası son zamanlardaki

polisiye faaliyet tarzlarını betimlemek için kullanılan adlandırmalardan farklı olarak Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri kavramı bunu kabul etmekte ve açıklığa kavuşturmuştur. Güven Tesisi konusundaki vurgu, yaygın olarak kullanılan yaya devriye ve diğer polisiye faaliyetlerin, korumanın mevcut olduğunu ve sınırlı da olsa riskleri ve güvenliğe dönük tehditleri yönetme kapasitesinin bulunduğu yöneldir. Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri, bilinçli bir biçimde asayiş ve güvenlik idaresi konuları üzerine tasarlanmıştır.

Kısacası, Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri kavramının, NP ile değiştirilmesinin nedeni politik iletişim dinamikleri ve kurallarının artan bir biçimde iyi anlaşıldığı bir dünyada "güven tesisi" kavramının ortak tanımdan ve geniş kitlelerce anlaşılma imkânından mahrum olmasıdır.

1. Suç Anketleri(BCS)

Semt Polis Hizmetleri (NP) olarak adlandırılacak olan gelişme büyük ölçüde Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri kavramı ile başlamıştır. Polis içindeki Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri fikri, büyüyen bir problemin işaretleri olarak yorumlanan bir dizi birleşik faktöre bir cevap teşkil etmektedir. Anketler yolu ile toplumun suç ve kolluk ile ilgili beklentileri ve endişeleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Sistematik ve mağdur odaklı olarak gerçekleştirilen anketler gerçek suç miktarını ortaya koyması bakımından oldukça önemlidir. Polise bildirilmeyen ya da bir şekilde polis tarafından göz ardı edilen suçların da resmi kayıt ve istatistiklere girmesi sağlanmaktadır. Bu suçlar "Nasıl da polis bu

konuda hiçbir şey yapmaz/yapamaz" diye bakılan suçlar olabilmektedir.

Suç anketleri, yukarıdaki sorunun ve polise olan güvensizliğin sebeplerini tespit etmeyi ve bu sebepleri ortadan kaldıracak düzenlemeler yapmayı hedeflemektedir. Elde edilen sonuçlar siyasi ve idari güvenlik politikalarının oluşturulmasında anahtar rol oynamaktadır. Anketler yoluyla suç mağdurları, suçun meydana geldiği yerdeki fiziki ve psikolojik ortam ve failerin davranış biçimleri hakkında bilgi toplanmaktadır. Suçun önlenmesi ya da önlenemiyorsa etkisinin düşürülmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesine katkı sağlamaktadır. 1982 yılında başlatılan anket uygulaması önceleri iki ya da üç yıl ara ile yapılmakta iken 2001 yılından beri her yıl yapılmakta ve sonuçları kamu ile paylaşılmaktadır.

1990'lardan itibaren İngiliz Suç Araştırmaları (British Crime Survey) tarafından kaydı tutulan suç oranlarındaki sürekli düşüşe rağmen, neredeyse BCS'nin araştırmalarına cevap verenlerin üçte ikisi, suçların artış gösterdiğini düşünmekteydi. Bunun yanı sıra halkın polise olan güven ve itimadı konusunda yapılan araştırmalar da genel bir düşüşe işaret etmekteydi. Nitekim kayıtlı suç oranlarındaki sürekli düşüşe rağmen, halkın istatistiklere inanmadığı ve çoğunun gerçekten kendilerini daha güvenli hissetmediği ortaya çıkmıştır (Smart ve Watson.2007). Suç sayısındaki azalmalara rağmen toplumun suç korkusu ve polise güvensizliğinin artmasına çözüm bulmak ve huzur ve güven ortamını yeniden tesis etmek için çalışmalara başlamak zorunlu hale gelmişti.

2. Gut (VAF) Yaklaşımı

Bu tür eğilimlere dönük teşhis ve öneriler, Kraliyet Polis Müfettişliğinin (HMIC) 2002 yılında hazırladığı "Her Zaman Açık" isimli raporuyla ortaya konulmuştur. Sorun, polisin polislikten çıkartılması olarak tespit edilmiş ve çare olarak kolluk hizmetlerinin daha görünür, ulaşılabilir ve tanıdık olması gerektiği belirtilmiştir. Görünürlük, ulaşılabilirlik ve tanışıklık (VAF), halkı tekrar ikna edecek ve onların güvenini artıracak faktörler olarak sunulmaktadır. VAF'ın sahip olduğu önemin belirtilmesinin ötesinde, raporda Güven Tesis Edicilik kavramına yönelik polis hizmetleri tarzının nasıl olacağına ilişkin ipuçları da verilmektedir. Ancak "Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri" tanım yokluğu ve her kesim tarafından anlaşılabilmesi yüzünden fark yaratacak bir ivme kazanamamıştır. Daha açık bir ifadeyle Polis hizmetlerinin doğası gereği, birçok insan, onu kendilerinin çare aradıkları farklı problemlerin ele alınmasında potansiyel bir araç olarak görmüşlerdir.

Öncelikle Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri fikri için destek oluşturulmuş, sonra Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri fikrinin ne içerdiği ve bunun nasıl uygulanacağı tartışılmıştır. Bu çalışma, Ulusal Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri Programı (NRPP) dâhilinde gerçekleştirilmiştir. İçişleri Bakanlığı Polis Standartları Birimi ve Şef Polis Memurları Derneği tarafından finanse edilen NRPP, bir Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri modelini, tasarım ve sistematik bir biçimde değerlendirmek üzere oluşturulmuştur. Gerçekte program, Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri yaklaşımını soyut bir kavramdan uygulanan bir mekanizmaya dönüştürmeyi hedeflemektedir. Bu

program çerçevesinde yapılan araştırmada, program ekibine Surrey Üniversitesi'nden bir ekip eklenmiş ve ekip, programın operasyonel uygulaması konusunda bilgi vermek üzere teorik ve deneysel bir temel oluşturılmaktan sorumlu tutulmuştur. Operasyonel Uygulama bölümüne sekiz katılımcı güçten polis memurlarıyla küçük bir merkezi polis ekibi katılmıştır. Rollerini, araştırma bulgularını alarak onları operasyonel sistem, isleyiş ve pratiklere dönüştürmek olarak belirlenmiştir. Değerlendirme aşamasında ise bütün program, İçişleri Bakanlığı'nın Geliştirme ve İstatistik Müdürlüğü'ne ait araştırmanın süreç ve sonuçlarına tabi tutulmuştur.

Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri'nin tasarlanmasında, araştırmacılar, temel bilgileri ortaya koymaya çalışmışlar, önceki polis hizmetleri değerlendirmeleri ve programları konusundaki uluslararası literatürü gözden geçirmişlerdir. İncelemeler, güçlü bir biçimde VAF'a dayanmanın, beklenen etkileri ortaya koymasının pek muhtemel olmadığını göstermiş ve temelde VAF'ın gerekli ancak yeterli olmadığını ortaya koymuştur. Gerçekte Kraliyet Müfettişliğinin (HMIC) raporu, VAF'a dayanmanın temelde kavramsal olarak eksik olduğunu savunmaktadır. VAF yaklaşımı ise polis hizmetlerindeki değişimlerin insanların suç ve asayiş bozukluğu konusunda kendi yerel bölgelerinde yaşadıklarını ortadan kaldırmak için yeterli olacağını varsaymaktadır. Ancak bu tam anlamıyla doğru değildir. Birçok yönden güven tesis edici sonuçlar elde etmek için VAF'a dayanma, Warr'ın (1982) 'algısal kriminoloji' adını verdiği duruma örnek oluşturmaktadır. Onun belirttiği gibi insanların kendi öznel algılarına karşı gelerek kendilerini daha güvende hissetme konusunda aldatılmaları pek mümkün değildir. Bu durumu destekleyen deneysel kanıtlar Zhao, Scheider ve Thurman'ının (2002) sistematik

literatür incelemelerinde ortaya konulmaktadır. Onlar, sorun çözen uygulamaların yanı sıra polis hizmetlerinin görünümündeki artışın ancak genel polis hizmetleri müdahalelerinde en büyük etkiyi ortaya koyabileceğini kanıtlamışlardır.

Bu bulgular, Güven Temin Edici Polis Hizmetleri'nin, sadece görünür, ulaşılabilir ve tanıdık kolluk hizmetlerinin halkın güven duygusunu artırmasının pek mümkün olmadığını ortaya koymaktadır. Kolektif güvensizlik duygusunu besleyen olay ve sorunlara karşı etkili ve hedef gözeten müdahalelerin zorunlu olduğu kabul edilmektedir. Aynı zamanda izole polis hizmetlerinin ilgilenilen sonuçları vermesinin pek mümkün olmadığı dahası belki de daha tutarlı güvenlik şartlarının gerekli olacağı gerçeği de teslim edilmektedir.

Genel olarak cezai adalet alanındaki en önemli gelişme, güvenlik yönetiminde rutin hale getirilmiş bir norm olarak birçok kuruluşun işbirliği girişiminin gerekli olduğudur (Crawford, 1997). Aynı zamanda sosyal kontrol çalışmalarının büyük bir bölümünün informal bir biçimde topluluklar tarafından yerine getirildiğine ve bunun toplulukları güvensizlik duygusundan kurtarmak açısından büyük oranda önemli olduğuna dair bol miktarda kanıt bulunmaktadır. Bu sıfatla, Güven Temin Edici Polis Hizmetleri'nin bir modeli olarak NRPP, polis, yerel kuruluşlar ve halk arasında işleyen işbirliğini teşvik etmekle güvenliğin ortak bir biçimde ortaya konulmasına yer açmaktadır. Böylece program, Carr'ın (2003) 'yeni yerelcilik' adını verdiği düzen sağlayıcı uygulamalar konusunda yeni ortaya çıkan sosyal organizasyonu içermektedir. Sosyal kontrolün kendisini ortaya koyması, sosyal kontrolü üreten formel ve informal

unsurların karşılıklı kesişimine dayanmaya yönelmektedir.

Bu tür gelişmeleri değerlendirirken, gerçekte meydana gelen değişimin doğasını yanlış yorumlamamak önemlidir. Geçmişte bir çok yorumda, aşırı bir biçimde hem formel hem de informel sosyal kontrolün büsbütün romantik bir versiyonu ortaya koymaya dönük bir eğilim bulunmaktadır (Pearson, 1983). Ancak bu yorumlar, sosyal kontrolün, sadece mevcudiyetleri ve daha az bir oranda da faaliyetleriyle kamu güvenliği idaresine dâhil olan birçok unsurun varlığı ile ne derece desteklendiğini görememektedir. Kapıcı, park bekçisi ve taksi-otobüs şoförü gibi "uygulama rolleri" farklı hizmetler içindedirler. Belli bir mekânda, kullanıcıların davranışlarını kanunsal çerçeve içinde düzenleyen otorite figürleri olarak işlev görmeye yetkili kılınmışlardır. Birçok açıdan bu roller tarafından yürütülen sosyal kontrol işlevleri, bu bireylerin farklı görevlerden sorumlu görünmelerinden kaynaklanan gizli doğaları gereği çok daha etkilidir. Ancak İngiltere'de 1980 ve 1990'lardaki neo-liberal kamu sektörü reform programları bünyesinde bu tür sosyal kontrol işlevlerinin değeri bilinmemiştir. Bu nedenle, 1980'li yıllarda yerel ve merkezi hükümetin maliyetleri düşürmek adına bu rolleri ortadan kaldırması ile bunların ortaya koyduğu sosyal kontrol de kaybedilmiştir(Innes 2003a, 2003b).Sosyal kontrolün yeniden tesisi için Toplum Destekli Polis görevlileri, Özel Polis Memurları gibi rol modelleri oluşturma çabaları başlamıştır.

3. Toplum Destekli Polis Görevlileri (PCOS)

Londra, Toplum Destekli Polis görevlileri ile 2002 yılında tanışmıştır. Sokaklarda kolluk hizmetinin görünürlüğünün sağlanması, suçla daha etkin mücadele edebilme ve toplumu daha güvenli hale getirmek için normal polis memurlarının eğitim ve özel kabiliyetlerinin ön plana çıkarılarak daha etkin olarak hizmete katılımlarının sağlanması amaçlanmıştır.

Toplum Destekli Polis Görevlileri, suç ve anti sosyal davranışlara odaklanmayı içeren toplum rolü, kamu düzeni ve korunmasına yönelik güvenlik rolü, yaya ve araç trafiğine yönelik Ulaşım rolü ve Merkezde bulunan parkların güvenlik hizmetlerini veren Merkezi Parklardaki Rolü olmak üzere dört ana alanda yapılandırılmıştır. Topluma odaklanma ve görünür kolluk hizmeti verme ile güven tesis etme rolünü yerine getirmeyi hedeflemektedir.(Smart ve Watson,2007)Önleyici Hizmet yüklenen bu görevliler ille de polis gücünün gerekmediği yaya devriye, polis memurlarına ve ihtiyacı olan hedef kitleye yardım ve destek verme gibi suç öncesi rutin görevleri yapmaktadırlar. Dokuz haftalık asayiş ya da Trafik eğitiminden geçirilen görevliler aldıkları eğitim ve görevlendirildikleri birime göre tören ve gösterilerden infial yaratan olay ve güvenlik alarmlarına, trafiği yönlendirme ve araç çekmeden park cezası uygulamaya kadar birçok kolluk hizmetinde yer almaktadırlar. Tam zamanlı ve yarım zamanlı çalışma imkânı da bulunan görevlilerin gözaltına alma gibi tam Polis yetkileri bulunmamaktadır.

Güvenli Bölgeler uygulamasında önemli rol üstlenen bu görevliler, bir komiser yardımcısı ve iki polis memurundan sonra üç görevli ile takımın ana gövdesini oluşturmaktadırlar. Metropolitan Polis teşkilatı; merkezi ve yerel idarenin bütün imkânlarını kullanarak ve her fırsatta Toplum Destekli Polis Görevlilerinin misyonunu:

- Toplumun endişe ve kaygılarını tespit etme amaçlı olarak toplumla iç içe olmak ve yerel kolluk hizmetlerinde öncelikleri belirlemede toplumu ana öge yapmak,
- Toplumun beklentilerine açık ve dürüst olmak,
- Toplumun hayat kalitesini en çok etkileyen konuları anlamak,
- Toplumla ve polis hizmetlerinin diğer ortaklarıyla birlikte toplumun ortaya koyduğu konular üzerinde çalışmak,
- Toplum ve diğer ortaklarla problem çözücü yaklaşım ile uzun vadeli çözümlere ulaşmaya yardım etmek,
- Kolluk hizmetlerinde şeffaflık ve hesap verebilirlik sağlamak olarak açıklamaktadır.

Polis ve güvenliğe ortak olan diğer kurumlar konusundaki hamleler ve ailelere

dönük polis hizmetinin uzantıları olarak PCSO ve yerel otorite bekçi rollerinin son dönemde çoğalması, bahsi geçen tarihsel gelişmelere karşı tutumlara bir cevap olarak algılanması gerekir. Devlet güvenlik kurumlarının yasalarındaki mevcut değişimler polis hizmetlerinin geniş bir düzeyde rasyonalizasyonunun kaçınılmaz sonucudur (Manning, 2003). Çağdaş sosyal yaşamda güvenlik yükselen ve öncelikli bir değer olurken, güvenliğin sağlanması gittikçe artan bir biçimde polis hizmetleri sektörü içinde formalize olmuştur. PCSO ve Bekçiler, sosyal kontrolün sağlanmasını formalize etme konusundaki eğilimin bir parçasını oluşturmaktadır.

Aile polis hizmetlerinin parçasını oluşturan bu rolleri, kamu polisinin liderliğinde benimsemek, savunma önlemlerinin bir parçasıdır. 1990'lı yılların sonuna kadar, polisin üniformalı devriye hizmetinin değerinin farkına varılamadı. Üniformalı devriye hizmetinin ve polisin nüfuz alanın kaybedileceği ve dolayısıyla güvenlik hizmeti sağlayan özel sektörünün bu rolleri alarak piyasadaki etkisini artıracığı konusunda birçok üst düzey yetkili tarafından paylaşılan olumsuz bir kanı oluşmuştur. Bu nedenle fanatik polis yöneticileri tarafından PCSO'ların geliştirilmesi, polisin fonksiyonlarını kaybettireceğini düşündükleri bu duruma karşı önlem olarak düşünülmelidir.

PCSO'lar, acil hizmetlere dönük talebin artışı karşısında kamu polis hizmetleri örgütlerince üniformalı devriye hizmetinin devamı için bir mekanizma sağlamıştır. Bu anlamda, Güven Temin Edici Polis Hizmetleri, polis hizmetlerinin bir parçası olarak üniforma içindeki devriye hizmetinin rolünün niçin önemli olduğu konusunda bir felsefe ve bir takım değerler ortaya koymaktadır. Bu değerler, polis hizmetinin iç ve dış

dinamiklerinden kaynaklanan ve sürekli artış gösteren bir tehdit altında kalmaya devam etmektedir (Smart ve Watson,2007).Tamamı olmasa bile bazı polis memurları bu görevlileri kendilerini berbat eden ve fazla mesai ücretlerinin kısılmasına neden olan unsurlar olarak görmektedirler. Londra gibi ülke içinden ve dışından yoğun göç alan bir şehirde, değişik ırk ve milletlerden birçok Toplum Destekli Polis görevlilerinin bulunması "Acaba devlet farklı grupları kontrol altında tutmak ve bilgi akışını sağlamak için mi bu yapılmaya

4. Özel Polis Memurları

Ülkede oturma izni olan ya da Avrupa Birliği ülke vatandaşlarından 18 yaş üstündeki herkese açık olan ve gönüllülük esasına dayanan yarı zamanlı ve üniformalı bir polis görevidir. Herhangi bir polis bölgesinde oturan öğretmenler, taksi şoförleri, muhasebeciler gibi günlük sosyal aktörlerden oluşmaktadır. Normal polis memurları ile aynı yetkilere sahip olmakla beraber yerel toplum ile polis arasında hayati bağ kurma rolünü üstlenirler. 1964 yılında bugünkü haline dönüştürülen yapıda, mevcut görevlilerin üçte biri kadınlardan ve %3'ünden fazlası etnik azınlıklardan oluşmaktadır. İstihdamda özellikle kadınlara, azınlık etnik gruplara ve eşcinsel gruplara öncelik tanınmaktadır. Haftada en az 4 saat çalışma zorunluluğu bulunan görev için "tutuklama yetkisi, genel suçlar, delil toplama, yakın savunma, idaresi güç insanlarla başa çıkma" gibi konularda hafta sonlarında düzenlenen programlarla eğitim verilmektedir.

Kaza ve yangınlar, yol güvenliği, kapı kapı dolaşarak bilgi alma, yerel ve ulusal olaylarda kamu güvenliğinin sağlanması, suç ve güvenlik konularında okullarda bilgilendirme yapma görevlerinden başlıcalarıdır. Mahkemelere delil sunma, gençlerin alkol ve uyuşturucudan korunması, gürültü ve mala zarar verme suçlarının önlenmesi, suç önleme ve suça karşı eşyaların işaretlenmesi konularında danışmanlık gibi konularda da önemli bir işlev görürler (Smart ve Watson,2007). Özellikle İngiliz olmayan azınlıklar tarafından prestij olarak görüldüğünden oldukça rağbet görmekte olan özel polis memurluğu polisin işini büyük ölçüde hafifletmekte ve gerçek polis pratiği gerektiren olaylarda personelin rasyonel kullanılmasına imkan vermektedir.

5. Bağımsız Polis Şikâyet Komisyonu

Polisle ilgili şikâyetlerin değerlendirilme yönteminden sorumlu olan Avukat, Doktor gibi gönüllü ve değişik alanlardan gelen profesyonellerden oluşan bu komisyon polis hizmetlerinin, kamuoyunun ve gönüllü kuruluşların desteğiyle Nisan 2004'te kurulmuştur.

Polisle ilgili şikâyetlerin etkin bir şekilde değerlendirilmesini sağlama, polisin şikâyetleri değerlendirme yöntemiyle ilgili standartları oluşturma ve yanlış giden bir şeyler olduğunda, polisin bunlardan ders almasına ve çalışma biçimlerini iyileştirmelerine yardımcı olma görevleri arasındadır. Polise tarafından kendisine kötü muamele edildiğini düşünen ve bu konuda şikâyette bulunmak isteyen herkes Polis Memurundan, Emniyet Müdürü rütbesine kadar ve hatta polis tarafından görevlendirilen

herhangi bir personel hakkında şikâyette bulunabilir.

Kararları polisten ve devletten bağımsız olarak alan, polis için çalışmamış 17 uzmandan oluşmaktadır. Daha önceden polis ya da diğer adli birimler tarafından herhangi bir takibata uğramamış kişilerden oluşmasına özen gösterilir. Kurul, şikâyette bulunmak için ihtiyaç olacak bilgileri vermek, şikâyetlerin yüksek bir standartta değerlendirmesini sağlamak, şikâyet değerlendirilirken gelişmelerden haberdar olunmasını sağlamak, en ciddi nitelikli şikâyetleri kendi bağımsız soruşturmacılarını kullanarak araştırmak, sorunlu noktalarda polise işleri yoluna koyma da yardımcı olmak amacını gütmektedir (National Community Safety Plan,2005). Güvenlik hizmetine toplumun katılımını sağlarken, potansiyel güvensizlik kaynağı olabilecek polis görevlilerinin soruşturulmasında da kamu vicdanını devreye sokmaya odaklanmış bir sistemin parçası olarak görülmektedir. Soruşturulan personel için meslek içi çekişmelerin, toplum için meslek dayanışmasından kaynaklanan kollamaların olumsuz yanlarını nispeten de olsa ortadan kaldırması bakımından önemli görülmektedir.

C. UYARICI SUÇLAR YAKLAŞIMI

Her hangi bir suç veya asayiş bozukluğu olayı, halk tarafından olayın nasıl yorumlanıp tanımlandığına bağlı olarak bir uyarıcı işlevi görebilmektedir (Innes, 2004b). Bu nedenle, bazı terör olaylarında olduğu gibi (Innes, 2001) bazı cinayet olayları uyarıcı suç olarak değerlendirilebilmektedir (Innes, 2003b). Uyarıcı Suçlar Perspektifinin (SCP) geliştirilmesinde uygulanan deneysel bir araştırma, birçok insan açısından kendi

gündelik yaşam rutinlerinde onların üzerinde çok etkili olan suçların, bu suçlar olmadığını ortaya koymuştur. Güçlü risk uyarıcıları olarak işlev gören suçların, kendi semtlerinde meydana gelen anti sosyal hareket, davranış bozuklukları ve kabalıklar olduğu görülmektedir. Bu olaylar çoğu kez, insanlar tarafından kendi yerel yönetim mekanizmalarının etkinliği konusundaki uyarıcılar olarak yorumlanmakta ve belirli şartlar altında insanlara kendi güvenlikleri ve yerel sosyal düzen mekanizmaları tarafından sağlanan güvenlik konusunda kaygı duymaya itebilmektedir. Özetlemek gerekirse, Ulusal Güven Temin Edici Polis Hizmetleri(NRPP) yaklaşımı:

- Görülebilir, ulaşılabilir, tanıdık ve etkili polis hizmeti;
- Uyarıcı suç ve asayiş bozukluklarına karşı hedef gözetilen müdahaleler;
- Ortaklar ve halkla ortak uygulama olarak üç boyuta dayanmaktadır.

Yukarıda sayılan bu üç unsur, birbirlerini pekiştirip desteklediği için kamu güvenliğini geliştirmek için zorunludur. Ulusal Güven Tesis edici Polis Hizmetleri programında yorumlandığı gibi, gündelik yaşamlarında insanlara karşı risk oluşturan, uyarıda bulunan, suç teşkil eden ve asayışı bozan davranışlar üzerinde kontrol sağlayarak kamu güvenliğini idareye etmeye çalışmaktadır. Bunu, yerel düzeyde kaygı yaratan uyarıcı olaylar konusunda çevre istihbaratı toplayarak, kaynak ve çabaları bu problemlerin çözümü için sarf ederek yapmaktadır. Bu anlamda, Ulusal İstihbarat model himayesi altında teşvik edilen sistem ve işlemlerle yürümektedir. Kaygı yaratan söz

konusu olaylara yoğunlaşarak yurttaş odaklı bir güvenlik anlayışı sağlanmaktadır. Öyle ki Ulusal İstihbarat modeli reformları ile polis hizmetlerinin 'perde arkası' yürütülürken, Güven Teminine ilişkin halka dönük boyutlarıyla da 'sahne' düzenlenmektedir.

Bu üç unsurun, kolektif güvensizlik duygusunu yaratan nedenlerle mücadelede nasıl çalıştığını Waddington (1993,s:190) şöyle vermektedir: Güven Temini, dramatik güç kullanımını içeren tepki yerine, düşük düzeyli bir müdahale ile asayişin muhafaza edildiğine dönük duyguyu ortaya çıkarabilmektedir. Güven Temin Edici Polis Hizmetleri, asayişin muhafazasına dönük polis hizmetlerine ilişkin daha önceki yaklaşımlardan, hedef alınan uyarıcılara polis müdahalesini sınırlamasıyla ayrılık göstermektedir. Wilson ve Kelling'in (1988) kırık camlar hipotezi üzerine kurulu polis hizmetleri tarzlarıyla karşılaştırıldığında, Güven Temin Edici Polis Hizmetleri, çabaların yöneltildiği açısından daha dakiktir. Kırılan camlar, polis hizmetlerinin kavramsal çerçevesini ve ona bağlı sıfır tolerans mantığını temsil etmektedir. Yani asayiş bozukluğuna sebebiyet veren her tür davranışın polis müdahalesi ile bastırılmasını ima etmektedir. Kolektif güvenliği derinden etkileyen olaylar ile bu güvenliğe daha az etki yapan olaylar arasında ayırım gözetilen sinyallere yoğunlaşmaktadır.

Uyarıcı Suçlar Perspektifi (SCP) ile olan işbirliğiyle Güven Temin Edici Polis Hizmetleri, halk tarafından risk uyarıcıları olarak yorumlanan suç ve asayiş bozuklarına karşı önlem almada özel bir yöntem içermektedir. Sorunun doğası ve olayın meydana geldiği duruma bağlı olarak bu önlem ya 'yumuşak' (yani problem çözme) ya da 'sert' müdahaleler (yani cebri kanun dayatması biçimlerinde) şeklini alabilmektedir. Güven

Temin Edici Polis Hizmetleri modeli altındaki iki yaklaşım da polisin VAF unsurlarını öne çıkaracak bir biçimde; polis, yerel kuruluşlar ve halk arasında işleyen ortaklığı teşvik edecek bir dizi uygulama ile desteklenmektedir. Bütün bunlar temelde 'yumuşak' polis hizmetlerinin fonksiyonlarıdır.

Hedef alınan uyarıcı suç ve asayiş bozuklukları ve ortak yürütülen çalışma ile elde edilen ortak çözümlerin önemi; aralarındaki ilişki ve yoğunlaşma, yerel insanlar açısından önemlidir. Zira bu ilişki, bir 'yumuşak kuvvet kavrayışını amaçlı bir biçimde işler hale getirmeye çalışan bir polis hizmeti modelidir. Nye'nin betimlediği gibi yumuşak kuvvetin özel bir boyutunu, gündeme sınır çekme ve bu gündemin yakalanmasında insanları bir dizi değere yönlendirme kabiliyeti oluşturmaktadır. Uyarıcı olayları hedef alma açısından Güven Temin Edici Polis Hizmetlerinin yerel düzeydeki yoğunlaşması; güvenliğin kolektif bir biçimde muhafazası, ortak çıkarların ön plana çıkartılması ve üretilen yumuşak kuvvet şekilleriyle halk katılımının teşvik edilmesini hedeflemektedir.

Yerel halkın rızasını kazanma ve meşruiyet sağlamanın yumuşak polis hizmetleri için önemli olduğu anlayışı büyük ölçüde kabul görmektedir. Bununla birlikte yumuşak polis hizmetlerinin, polis kurumlarına bir dizi araçsal yarar sağladığı da varsayılmaktadır. İlk kuşak topluluk polis hizmetlerinin destekleyenler; yumuşak polis hizmetlerinin polisinin daha 'sert uçlu' çalışmaları için bilgilendirmek üzere kullanılabilir topluluk istihbaratının toplanmasında çok önemli olduğunu güçlü bir biçimde desteklemektedirler. (Fielding, 1995). Uygulamada, sert uçlu polis

hizmetlerinin kapasitesi yumuşak polis hizmetleri faaliyetlerinin etkinliğiyle desteklenecektir. Daha geleneksel olarak, günlük polis hizmetleri konuları açısından güç kullanma seçeneğine sahip olma ve yurttaşın ikna ve müzakere ile ikna edememe, devriye polis memurunun 'sokak ustalığına' ilişkin başarısızlığıyla ilgili görünmektedir (Muir, 1984). Araştırma, yumuşak polis hizmetlerini ön plana çıkaran polis hizmetleri tarzını uygulamaya sokma ve 'sokak polisinin' gözünde gerçek polis işini neyin oluşturduğu konusunda ilginç bir noktaya ulaşmıştır. Mevcut kültürel yapıdan dolayı polis görevlilerinin çoğu zaman önemli oranda gerginlik çıkarma ve sık sık uygulamada başarısızlığa sebebiyet vermeye eğilimli olduğunu ortaya koymaktadır (Irving, 1989).

Semt Polis Hizmetleri (NP) olarak Güven Temin Edici Polis Hizmetleri, anlam açısından netlikten uzak görüldüğü için politik algı tarafından motive edilmiştir. Zira politikacılarca 'suç konusunda çetin' kavrayışına uygun görünme ihtiyacına uygun düşmemektedir. Kısacası kavram olarak Güven Temin Edici Polis Hizmetleri kavramının seçmenlere 'satışının çok zor' olduğuna kanaat getirilmiştir. Yumuşak polis hizmetlerini polisin uygulamasının zor olduğu konusunda daha yararçı ve sıradan nedenler de bulunmaktadır.

Daha önce işaret edildiği gibi polis hizmetinin mesleki kültürünün 'gerçek' polis faaliyetini, acil müdahaleye ilişkin 'zorlu görevler ve 'hain ve canileri' takip olarak tanımladığını ortaya koyan bol miktarda araştırma sonucu bulunmaktadır. Dolayısıyla polis hizmetlerini 'yumuşak görevleri' içerecek polis faaliyetlerini genişletmek üzere polis hizmetini reforma tabi tutma konusundaki her tür adım, yerinde polis hizmetini

veren en üst görevliden bekçisine kadar bütün memurlar arasında sık sık gerilim yaratmaktadır. Polis memurlarının anti sosyal hareket ve kabalıklara nasıl ve niçin müdahale edeceğine açıklayan uyarıcı olaylara ilişkin bir açıklama içermesine rağmen, Güven Temin Edici Polis Hizmetleri sokakta çalışan polis memurlarından gelen direnişle karşılaşması hala muhtemel gözükmektedir.

Yumuşak polis hizmetleri görevlerinin zor oluşunun ikinci nedenini ise insanların kendi semtlerinde uyarıcı işlevi gören birçok soruna müdahale etmek için gerekli olan kaynakların çoğu zaman polisin elinde olmaması oluşturmaktadır. Araştırmalar, ortalıkta gezinen ve taşkınlık yaratan gençler, terkedilmiş uyuşturucu atıkları, tahrip edilen telefon kulübeleri veya otobüs durakları gibi sorunların çoğu zaman insanlar tarafından çöken yerel asayiş uyarıcıları olarak yorumlandığını ortaya koymaktadır (Innes, 2004). Bununla birlikte, insanlar üzerinde etki yapmasına karşın bu tür hususlar, polisin çözümleri doğrultusunda yetkili ve etkili olduğu konular değildir. Chicago Alternatif Polis Hizmetleri Stratejileri'nin bir parçası olarak, bu tür çeşitli sorunlar, programa farklı idari birimlerin katılımını sağlayan belediye tarafından çözülmüştür (Skogan & Hartnett, 1997). Buna karşılık İngiltere'de böyle bir biçimde farklı idari birimlerin sorumluluk ve işlerini rutin bir konu olarak koordine etme yeteneğini ortaya koyma çok daha zor görünmektedir. Kısacası Semt Polis Hizmetleri (NP) , polisin yerel düzeyde bir takım hususları uyarıcı olaylar olarak belirtebilmesine karşılık ilgili uyarıcı üzerinde etkili bir biçimde kaynakları yöneltme konusunda sıkıntı çektiğini ifade etmektedir.

Yukarıdaki sorunla bağlantılı olarak, halkın polisin ele almasını istediği kaç problem olduğu konusu, sosyal politikanın diğer boyutlarına aittir. Örnek olarak, sokaklarda ilaç enjektörlerinin varlığı, bölgede uygunsuz ilaç ya da uyuşturucu kullanımı olduğu gerçeğini de ortaya koyabilmektedir. Aynı biçimde sokaklarda gezinen ve suç teşkil eden davranışlara bulaşan gençler, gençlik hizmetlerine ayrılan paranın olmamasının bir sonucu olabilmektedir. Polisin ele alması istenen birçok sorunun diğer sorunların belirtileri olduğu gerçeğini göz ardı etmemek önemlidir. Dahası polisin yapısal doğası göz önüne alındığında, polis hizmetlerinin söz konusu sorunlara çözüm getirme imkanı oldukça sınırlıdır.

Polis örgütlerinin çoğu zaman yumuşak polis hizmetlerini zor bulmasına ilişkin dördüncü sorun, yetkinin dağıtımındaki değişikliklerdir. Polisin kaynaklarını insanlar için uyarıcı olaylar işlevi gören vakalar üzerine yoğunlaştırması gerektiğini savunulmaktadır. Bu çerçevede Güven Temin Edici Polis Hizmetleri, polisin üzerinde çalışıp çalışmayacakları sorunları belirlemedeki bazı yetkilerinden vazgeçmeleri gerektiği yolunda imada bulunmaktadır. Polis hizmetlerinin daha çok yurttaş odaklı olacağını belirten Güven Temin Edici Polis Hizmetleri, polisin belki de kendi önceliklerini değiştirmek durumunda olmasını içermektedir. Dolayısıyla onlar hangi olaylara müdahale edecekleri ve hangilerine müdahale etmeyeceklerini belirleme yetkisini artık ellerinde bulunduramayabileceklerdir. Eğer bir bölgedeki halk, güvensizlik duygusu yarattığı için, duvar yazıları (ya da başka bir problem) konusunda bir şeyler yapılmasını istediklerini belirtirse, bir önlem alınması gerekmektedir.

Yukarıdaki hususa ilişkin olarak, polis hizmetleri için daha çok yurttaş odaklı bir bakış açısının benimsenmesi hem kendi organizasyonunda ve hem de bu hizmetin yerine getirilmesinde daha esnek bir bürokratik hiyerarşiye ihtiyaç göstermektedir. Güven temini edici bir model olarak NRPP destekleyen araştırma, hangi uyarıcıların güvensizlik duygusuna neden olduğu konusunda yerel düzey oldukça değişik varyasyonlar olduğunu göstermektedir. Bu durum da bir temel kuvvet biriminde polis hizmetlerinin önceliği, gasp ve hırsızlık olurken aynı bölgenin başka bir bölümünde duvar yazıları ve vandalizm olabilmektedir. Özel durumlara ilişkin problemlere hassas olma zorunluluğu, hem bireysel ve hem de kurumsal düzeyde performans değerlendirmeleri konusunda ciddi sorunlara götürmektedir. İngiliz polis hizmetlerinde performans ölçüleri kültürü, daha çok 'suç merkezlidir' zira bu durum da, büyük ölçüde bu tür polis faaliyetlerine ilişkin bu tür göstergelerin kullanımını oldukça kolay olması gerçeğine dayanmaktadır. Polis hizmetlerinin odağının değiştirilmesi, suç işleneceğine ilişkin korkudaki düşüşü ve yerel halkın nasıl polis hizmetlerine ilişkin güven ve itimatlarındaki değişimi ölçmeye hassas bir takım yeni ve uygun göstergelerin geliştirilmesini gerektirmektedir.

“Yumuşak” polis hizmetlerinin niçin zor olduğunun son nedeni ise çağdaş toplumsal hayatta güvensizlik duygusunun nedenlerinin, daha geniş sosyal değişim yapısal dinamiklerini ortaya koyduğuna ilişkin gerçeğin gittikçe artan bir biçimde kabul görmesinde yatmaktadır. Birçok sosyal bilimci, çağdaş güvensizlik duygusu biçimlerinin sadece suç tarafından tahrik olmadığını, bununla birlikte terörizm, işini kaybetmekten duyulan güvensizlik, düşüş gösteren toplumsal sermaye gibi birçok hususu içeren

risklerden de kaynaklandığını kabul etmektedirler (Griling, Loader & Sparks, 2000; Innes 2003a, 2004a). Bu da polis hizmetlerinin gerçekte insanların kaygı ve endişelerini düzeltecek uygun bir araç olup olmadığı konusunda çok ciddi bir sorunu gündeme getirmektedir.

D. TOP YEKÜN POLİS HİZMETLERİ

Tarihsel bakış benimsendiğinde sosyal bir kurum olarak polis hizmetlerinin sert ve yumuşak polis hizmetleri fonksiyonlarının nispi önemi konusundaki bir gerilimle şekil aldığı açıktır. Bu gerilim, polis hizmetlerinin nasıl kavramlaştırıldığı ve uygulandığı konusunda bu hizmetlerin odağının sert polis hizmetlerinin önemini vurgulayan tavır ile yumuşak polis işlevlerinin önemini vurgulayan tavır arasında niçin gidip geldiğini açıklamaktadır. Bu tavırlar, sosyal bir kurum olarak polisin 'dar' ya da 'geniş' himaye tavrını benimseyip benimsememesi gerektiği konusundaki bakış açılarıyla ilişkilidir. Dar himaye yaklaşımını benimseyenler polisin uygun rolünün suç kontrolüne odaklanmak olduğunu ve bunun saptırılmaması gerektiği görüşünü savunmaktadırlar. Geniş himaye bakışını destekleyenler ise polis hizmetleri için daha geniş bir sosyal rol belirlemektedirler. Polislerin kamu güvenliği ve sosyal düzeni muhafazası konularında bir dizi daha yumuşak polis fonksiyonlarını yürütmeleri istenmektedir. Güven Temin Edici Polis Hizmetleri ve Semt Polis Hizmetleri (NP), bu ikinci tavrın örnekleridir.

Güven Temin Edici Polis Hizmetleri (NRPP modeli), hiçbir zaman polis hizmetlerine dönük kendi başına duran bir müstakil bir yaklaşım olarak

tasarımınmamıştır. Üniforma içindeki devriye, kabalık ve anti sosyal davranışlar üzerindeki vurgusuyla ön plana çıkmıştır. Geç dönem modern toplum polis hizmetlerinin, polisin çeşitli heterojen sosyal problemlere ilişkin sosyal kontrol sağlaması gerektiği üzerine odaklanmaktadır. Dolayısıyla etkili polis hizmetleri hem sert ve hem de yumuşak işlevleri yerine getirmeyi içermektedir. Güven Temin Edici Polis Hizmetleri suç hacmi, kamu düzeni stratejisi ve benzeri unsurlarıyla birlikte var olan bir polis stratejisini öngörmektedir. Bu stratejiler arasındaki denge, polis hizmeti verilen bölge ve topluluğun özel durumuna dayalı olmaktadır. Güven Temin Edici Polis Hizmetleri stratejisinin önemi, halkın çoğu zaman polisin görünür ve savunmaya dönük bir varlığını ve onun anti sosyal ve kaba davranışlara karşı mücadele etme isteğini kabul etmektedir. Çünkü bu tür hareketler, bir topluluk yaşamında uyarıcı olaylar olarak işlev görerek yerel sosyal düzene tehdit oluşturmaktadır. Bu tür sorunlar polis örgütleri tarafından sürekli artan bir biçimde göz ardı edildiğinden polis hizmetine yönelik talep artmakta ve bu olaylar 'gerçek' suçlara ilgisizlik olarak tanımlanmaktadır. Gerçekte polis faaliyetinin temel unsuru olarak Güven Temin Edici Polis Hizmetleri oluşturma adımı, halkın polis hizmeti talebine 'tam spektrumlu' olarak cevap vermeye çalışmaktadır. Uyarıcı suçlar ve uyarıcı asayiş bozukluğu kavramlarının bütünleşmesi, asayiş bozukluğunun niçin insanları ilgilendirdiğini ve süreç içinde polisin bu tip problemlere karşı müdahale etme yolları bulmasının niçin önemli olduğunu açıklamaktadır.

Bu yaklaşım göz önüne alındığında, Güven Temin Edici Polis Hizmetler stratejilerinin, top yekûn polis hizmetleri olarak adlandırılan (Innes, 2003a) kavramın temel parçası olarak anlaşılması gerekir. Topyekûn Polis Hizmetleri yaklaşımı,

güvenliğin objektif ve sübjektif boyutlarıyla bütünleştirilerek anlaşıldığı güvenlik idaresi olarak polis hizmetlerinin sosyal rolü olarak tanımlanmaktadır. Topyekûn polis hizmetlerinin amacı, halkın bütün ihtiyaç ve taleplerine cevap verebilecek kapasiteye sahip bir biçimsel sosyal kontrol tarzını kurmaktır. Bu sıfatıyla, kavram olarak hem yumuşak ve hem de sert polis hizmetleri işlevlerini tutarlı bir çerçevede bir araya getirmektedir.

Bazı polis yöneticileri topyekûn polis hizmetlerinin başarılı olamayacağını, zira halkın güvenlik konusundaki talebinin, bu taleplere hizmet verecek polis kaynaklarının çok üzerinde olduğu görüşünü öne sürmektedirler. Buradaki sorun, sosyal kontrolün biçimlendirilmesine dönük eğilimin ciddi bir biçimde ele alınmasıyla ilgili görünmektedir. Zira polis hizmetleri ve polis hizmetlerine benzer hizmetler, yalnızca kamu polisi tarafından sağlanmamakta dahası sosyal kontrolün önemli bir bölümü yerel yönetime bağlı kuruluşlar ve özel güvenlik şirketleri tarafından sunulmaktadır. Dolayısıyla buradaki sıkıntı, polis hizmetlerinin el atacağı farklı bir dizi problemler konusunda halkın taleplerini karşılamak yolunda bir dizi kuruluşun koordinasyonu için bir mantık bulmakla ilgili görünmektedir. Bunu yapmanın bir yolu, uyarıcı suçlar yaklaşımından geçmektedir.

Temelde Uyarıcı suçlar yaklaşımı (SCP) bir suç veya asayiş bozukluğu olayının bir topluluk yaşamı üzerindeki etkisini ölçecek bir mekanizma sağlamaktadır. Yoğunlaşmanın kurban bireyin çıkarlarına verilen zarar üzerinde toplandığı cezai hukuk ve adalet mantığından farklı olarak, Uyarıcı suçlar yaklaşımı (SCP), belli olayların

kolektif risk algısını şekillendirme yollarını anlamaya çalışmaktadır. Polis hizmetleri alanında uygulandığında, bu da kolektif güvensizlik duygusunu yaratan olaylara karşı polis hizmetleri müdahalesini hedef alan bir mantık ortaya koymaktadır.

Diğer uygun mekanizmalarla var olacak biçimde bir strateji olarak Güven Temin Edici Polis Hizmetlerinin tanımlanması, polis reformu önünde sıkıntı yaratan sorunlardan kaçınmak açısından önemlidir. Kısaca söylersek, polis hizmetlerini yeniden düzenleme konusundaki problem, polis faaliyetinin bir boyutunu diğer boyutlarının aleyhine ön plana çıkartılması olmuştur. Bu tür reform girişimleri; tespit edilebilir memnuniyetsizlik ve polis hizmetlerinin yürütülmesinin yeniden tasarımına yönelmişlerdir. Polislerin, içinde bulunduğu birçok değişik faaliyetin karmaşıklığını ve çeşitliğini göz ardı etmeleri gerçeğinden kaynaklanmaktadır. Örnek olarak, sıfır tolerans yaklaşımı polis hizmetlerinin kabalıklara ilişkin kanunların dayatılması üzerinde yoğunlaşmaktadır. Aynı biçimde istihbarat öncelikli polis hizmetleri, polis muhbirleri ve istihbarat bilgi sistemleri oluşturma üzerinde yoğunlaşmakta ancak bu süreçte halkın görünür polis faaliyetleri ihtiyacını göz ardı etmektedir. Başarılı ve etkili olması muhtemel bir polis hizmetleri felsefesi, halkın polis hizmetleri konusundaki ihtiyaçlarını yansıtma konusunda gerçekçi olmalıdır. Bu çeşitli talep ve beklentileri yansıtırken, polis hizmetlerinin yürütülmesini sağlayan çeşitli mekanizmaları da ortaya koymak durumundadır. Kısaca hem sert hem de yumuşak polis işlevlerini koordine etmelidir.

E. VATANDAŞ ODAKLI PROBLEM ÇÖZÜMLERİ

Problem odaklı polis hizmetleri (POP) yaklaşımı, çağdaş polis teşkilatlarını negatif etkileyen çeşitli sorunlara verdiği yenilikçi ve sistematik cevaplar nedeniyle gerek polis hizmetlerini uygulayanlar ve gerekse akademisyenler arasında genellikle olumlu bir tepki olsa da, bu sistemin etkinliği konusunda delillere dayalı olarak verilecek bir destek nispeten sınırlıdır.

Gary Cordner ve Elizabeth Biebel'in, San Diego'da uygulanan problem-odaklı polis hizmetlerinin (POP) yöntemlerine yönelik araştırması (2003), POP'in temellerini oluşturan metotların uzun vadede polis hizmetlerinin sunumunu ne ölçüde değiştirebilme kapasitesinde olduğunu değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Sayısız bireysel örnek çalışma, POP tekniklerinin sorunlar üzerinde etkili olduğunu ve anlamlı başarılar kazanıldığını göstermektedir. Ancak pek çok değerlendirme, görece zayıf araştırma planları üzerine kuruludur (Weisburd ve Eck, 2004).Sonuç olarak POP uygulamasının hizmet kalitesinde değişiklik yaratıp yaratmadığı ve Cordner ve Biebel'in haklı olup olmadıkları soruları ortada durmaktadır.

Uygulamalar en çok yasaların uygulanmasına dayanmaktadır. POP terminolojisi ve sürecinin, sadece daha da geleneksel bir hizmet görme şeklini "ambalajlamak" veya meşru hale getirmek için kullanıldığı görülmektedir.

San Diego Polis Teşkilatıyla ilgili çalışmanın önemli olan noktası, POP ile ilgili daha önceki değerlendirmelerde, bu uygulamanın nispeten kısa bir süre içerisinde ve sınırlı sayıda polis memuruyla nasıl yürütüldüğü üzerine yoğunlaşılmasıdır. San Diego örneğinde POP için uzun vadeli ve önemli ölçüde yaygın bir destek görülmektedir. Böylece Cordner ve Biebel, yeni bir programı uygulamaya başlarken görülebilecek ilk heyecanın geçmesinin ardından, POP'un uygulamadaki yapısını keşfetmişlerdir. Cordner ve Biebel, POP yöntemlerinin uzun zaman süreçlerinde polis teşkilatlarının iş programlarına dâhil edildiğinde neler yaşandığını, neyin “sorun” olarak görülmesi ve bu sorunların nasıl tanımlanması gerektiğini araştırmışlardır. Çalışma, polis memurlarının nispeten sınırlı ve belirli sorunlarla (“problem çözümü”) ilgileniyor gibi görünseler de çalışmaları sırasında karşılaştıkları “büyük” sorunları (“problem odaklı”) çözmekte pek de başarılı olamayacaklarını ortaya koymaktadır.

Aslında sorun, POP'un işletilmesi için geleneksel olarak bir temel sağlayan SARA modelinin “detaylı bir şekilde gözden geçirme” ve “analiz” aşamalarıyla ilgilidir. Sara Modeli; problemlerin tespit edilip tanımlandığı “ Scanning” (Tarama), sağlıklı tahlil yapılabilmesi için problemle ilgili olabilecek her türlü soruların sorulduğu “Analysis” (Analiz), dikkatli bir şekilde yapılan analize dayalı olarak önceden üretilen çözüm önerilerinin denendiği “Response” (Cevaplandırma) ve uygulanan yöntemin problemi çözüp çözmediğini veya azaltıp azaltmadığı tespit eden “Assessment” (Değerlendirme) aşamalarından oluşmaktadır. Konu ilgili olarak bilgilendirmede bulunmak üzere, güven yerleştirmeye yönelik polis hizmetleri şeklinde adlandırılan, geniş ölçekli çalışmanın bir parçası olarak, Birleşik Krallık’ ta Martin INNES tarafından

uyarıcı suçlar kavramı etrafında şekillenen ve uyarıcıların saptanması için formal bir yöntem kullanılan bu yaklaşım, polis hizmetlerinde vatandaş odaklı sorun çözümüne ulaşmak üzere geliştirilmiştir.

1. Uyarıcı Suçlar ve Problemin Tespiti

Polis ile toplum ilişkisinde her iki tarafın; polisin görev alanını nasıl gördükleri, suç ve sorunu hangi kriterlerle tespit ettikleri ve hangi negatif olayları, nasıl algıladıkları hayati önem taşımaktadır.

Cordner ve Biebel yaptıkları analizde (2003); sorunlara getirilen çözümler, polis hizmetlerinin yürütülmesinde taktik seviyede faaliyetler ve problemlerin yönlendirilmesinde daha stratejik bir biçim arasında kavramsal farklılıklar getirmişlerdir. Cordner ve Biebel literatürün ve deneysel bulgularının yeniden gözden geçirilmesi sırasında, ikincisine hâkim olan eski yaklaşıma yönelik bir eğilim tespit etmişlerdir. Böylece polis hizmetlerinde çoğunlukla, -az çok yaratıcı ve uygulamaların gelişmiş halinde olsa da- “işlerin her zamanki gibi yürüdüğünü” görmüşlerdir. Polis memurlarının yüzde 50’sinden fazlasının kendi kendine problem çözme çabalarının sınırlı olduğunu (bir kişi veya bir adres) ve ilave olarak yüzde 29’unun ise “ortalama” sınırlarda (birkaç adres, bir bina, bir park veya bir semt) kaldığını görmüşlerdir. Yine benzer bir bulgu da İçişleri Bakanlığı tarafından Birleşik Krallık’ta yapılan POP değerlendirmesi sonucunda açıklanmıştır.

POP süreci ve sistemlerinin uygulanmasına ilişkin ilk gelişmelerin değerlendirilmesinde, ‘‘Problem-odaklı bir yaklaşım’’ uygulamanın ilk bakışta görülebileceğinden daha zor olduğu ‘’ sonucuna ulaşılmıştır (Leigh; 1998).Bu durumda POP kimi zaman Herman Goldstein (1979) tarafından şekillendirildiği biçimde kullanılsa ve bazı durumlarda suç ve düzensizlik sorunlarında önemli ve radikal etkileri olsa genel bir kural değil bir istisna olarak ortaya çıkmaktadır. San Diego örneğinde hem yeni uygulanmaya başlanan planlar ve hem de daha fazla benimsenmiş programlardan edinilen araştırmaların sonuçlarına bakıldığında, polis memurlarının güvende hissetme ve sorunlarla başa çıkma gayretlerinin gerçekten de sınırlı ölçüde kaldığı görülmektedir. Polis hizmetlerinin yürütülmesi sırasında olaylara odaklı hâkim tutumun terk edilmesi gerektiğini söyleyen Goldstein’in (1979) gösterdiği gibi ‘‘büyük’’ problemler olmadığı yönünde giderek güçlenen bir iddia bulunduğu görülmektedir. Bu POP veya problem çözümü kamu hizmeti sağlamayacağı anlamına gelmeyeceği gibi aksine sorunlara yönelik birden fazla kurumla sağlanacak çözümleri kolaylaştırmakta ve daha yenilikçi cevaplar geliştirmektedir. Burada karşımıza bir ‘‘beklenti yönetimi’’ meselesi çıkmaktadır. Bir başka deyişle ‘‘Uygulamacılar ve değerlendirmecilerin POP’tan başarıya ulaşmasını beklemelerinin mantıklı olup olmadığı?’’, ‘başarının neye benzeyeceği?’ soruları cevap beklemektedir. En kısa ve net cevap ise, polis memurlarının -belli sınırlar içinde olsa da- yasaların uygulamalarını takip etmeye dayalı yöntemden çok, zararın önlenmesi ve mümkün olduğunca azaltılmasına alışık hale gelmeleri durumunun, POP için yeterli ve olumlu bir sonuç olduğudur.

Problemlerin çözümlenmesinde küçük sorunların ele alınması veya “daha büyük ve ciddi sorunların” çözümlenmesi arasında ayırım yapılmasının ardında yatan temel sorun, “problemin kendisinin ne ve polis hizmetlerinin odaklanması gereken endişelerin hedeflerinin neler olduğudur?”.

Goldstein, konu ile ilgili teorisinde:

- Tek bir olaydan ziyade benzer, birbiriyle ilişkili veya tekrarlanan olaylar kümesine odaklanmak gerektiğini,
- Yeterli bir toplum desteği endişesinin varlığını,
- Polis hizmetlerinin bir biriminin faaliyetlerinin incelenmesi gereğini işaret etmiş ve bu üç unsuru ana sorun olarak belirlemiştir.

Goldstein bunun ardından, bu problem tipleri arasında en genel karakteristiklerin tutumlar, bölgeler, kişiler veya zamanlara odaklı olduğunu ileri sürmektedir. Bu durumda bir şeye problem statüsü vermek aslında bir çeşit sınıflandırmadır. Bu sınıflandırma, bir hedefin veya hedefler grubunun, kendisini bu özellikleri taşımayan diğer bir potansiyel benzer hedefe bağlayan veya destek veren özellikler taşımasının anlaşılabilir olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bir tür kimliği başka bir şeye atfetmenin yoludur ve sınıflandırmanın her türlü şekliyle neyin ne olduğunu ve ne olmadığını - genellikle dolaylı ve eş zamanlı olarak- açıklayacak şekilde çalışmaktadır.

O halde problem sınıflandırma modeli nasıl yürütülecektir? Goldstein'in 1. ve 3. tür problemlerine bakarsak, bu süreç ya polis memurları ya da özel polis analistleri tarafından yürütülen "tarayıcı" ve "çözümlemeli" çalışmayla başlamaktadır. Her kim problem tanımlaması çalışmasını görev edinirse, çalışmanın temelini Goldstein'in görüşlerine dayandırmaktadır ki bu polis verilerine kalite ve sayı açısından fazlasıyla iyimser bir bakış açısıdır. Suç analistlerinin Birleşik Krallık'ta iki güçle nasıl çalıştıklarına ilişkin olarak yapılan etnografik çalışma sayesinde, bu kişilerin rutin olarak gerçekleştirebildikleri çalışmaların derinleşmesini engelleyebilecek bir kaç mesele tespit edilmiştir. Ham verilerin genellikle düşük kalitede, anlamsız ve yetersiz detaylar içerdiği görülmektedir. Bu verilerin birbiriyle bağlantısı olmayan bağımsız bilgisayar sistemlerinde saklanması ve verilerden en açık örnekler dışında herhangi bir şey çıkarmak için yeterli vakit bulunmaması, sorunu daha da büyütmektedir. (Innes, 2005). POP ile bağlantılı benzer bulgular, İçişleri Bakanlığı'nın Birleşik Krallık'ta "Hedeflere dayalı polis hizmetleri" girişimi konusunda yürüttüğü bir dizi çalışmada ifade edilmektedir. (Bullock ve Tilley, 2003) Polis teşkilatları içerisinde resmi analiz yoluyla problem tespit edilmesi kapasitesi, verilerin kalitesine ve polisin dikkatini çeken meselelerin sayısına bağlıdır. Çoğu kez düzene ait baskılar polisin müdahalede bulunmak zorunda olduğu konuları farklılaştırmakta, baskının gücüne bağlı olarak da sınırlandırmaktadır.

Polis memurlarının sorunları tespit etme kapasitesi, özellikle de tepkisel polis hizmetleri sisteminin bir parçası olduklarında, çalışma rutinleri yoluyla

sınırlandırılmaktadır. San Diego mülakatına katılanlar ileri hat memurlarının problemleri teşhis etme kapasitelerinin, zamanın yetersizliği nedeniyle sınırlandığını söylemektedirler. Polis memurlarının çok küçük bölgelere veya semtlere atandığı daha inisiyatifli sistemlerde dahi, memurların bakış açılarının otomatik olarak yerel bağlamla sınırlanmakta olduğu, POP'un başlıca destekçilerinin tasavvur ettiği daha geniş çaplı meseleleri tespit etmekten uzaklaştıkları görülmektedir. Bir suçun işlenip işlenmediğini tespit etmekte memurlara, bir yasa ihlali olup olmadığını sınıyıp tespit edebilecekleri "kanıt" listesi şeklinde süreci yönetecek yol haritası verilebildiği halde, suçların ve problemlerin varlığını tespit etme işleminde bu tür bir süreç bulunmadığı ve böylesi bir yardımın bulunmasının mümkün olmadığı anlaşılmaktadır. Aslında neyin problem sayılabileceğinin tespit edilmesi kasten belirsiz bırakılmış gibi görünmektedir.

Ancak bu durumda Goldstein'in ikinci tür problemi toplumun sürekli endişesi ne olacaktır? Bu konuda ilginç olan nokta, Goldstein'in toplumun endişelerini meşru bir problem tipi olarak kabul etmesine rağmen bu kavrayışı geliştirmek ve derinindeki anlamı görmek için çözüm getirmemesidir. Goldstein; Murphy ,Walter ve Muir'in aşağıdaki şüpheli yaklaşımını onaylar şekilde aktarmakla yetinmektedir: (1990;70)

Bireysel vatandaş şikâyetleri veya polis komiteleri vb. yoluyla çeşitli problemler tespit edilebilecek olmasına rağmen bunlar "toplumdaki en önemli veya en yaygın problemleri temsil etmiyor" olabilmektedirler. Topluluklar, genellikle polis hizmetlerinin öncelikleri bağlamında bilgiye dayanan kararlar için gerekli olan enformasyon çeşitlerinden yoksundurlar. Polis verilerinde toplumun muzdarip olduğu

problemlerin doğru bir şekilde gösterildiği konusunda nasıl bir güvene sahip olduğumuzu araştırarak “gerçeklere karşı” aldığımız tutum değerlendirilmelidir. Kriminoloji araştırmalarının, suç istatistiklerinin önemli ölçüde polis hizmetlerinin bir ürünü olması ve polis hizmetleri türlerini yansıtmaları olağandır. Ayrıca mesleki polis kültürünün, diğer alanlara (düşük seviyede düzensizlik, iç şiddet meseleleri) müdahale edilmesine direnirken, polis hizmetlerinin götürülmesine “uygun” olarak nitelenen suç çeşitleriyle ilgili olarak da önyargıları olduğu bilinmektedir. Araştırma bununla ilişkili olarak, halkın belli suç tiplerine bağlı olarak -bunlar arasında ırza geçme, düzensizlik yaratma gibi ciddi suçlar bulunuyor- bilgi vermekten imtina ettiğini göstermektedir. Bu eğilim, halkın polise güvenin az olduğu toplumlarda artmaktadır. Dolayısıyla polis birimlerinin toplumun problemlerinin yapısını kesin bir şekilde tanımlamak için mevcut verilerine güvenebileceği ve güvenmesi gerektiğini ileri sürmek bizi yanlış bir yola götürecektir.

Bu tarz sınırlamaların üstesinden gelinmesinin ve polis verilerindeki sistemsel boşlukların kapatılabilmesinin bir yolu, halk arasında semtleriyle ilgili anketler yapmaktır (Cordner,1988;15). Cordner, POP yaklaşımının bir parçası olarak yeni bir düşünce olmayan anket yapma konusunu şöyle açıklamaktadır:

Toplum odaklı polis hizmetlerinde en önemli şey, halkın problemler ve çözümlerine ilişkin görüşlerinin alınmasıdır. COPE (Citizen Oriented Police Enforcement) deneyimi, polis birimlerinin halkın problemlerine ilişkin düşüncelerinin, toplumun gerçek sorunları ile örtüştüğünün yanlış bir kanı olduğunu ortaya koymaktadır.

Böyle bir desteğe rağmen problemlerin tespit edilmesinde toplumdaki bilgi edinilmesinin önemi, yeterli ilgiyi görememektedir. Polis birimlerinin topluma yönelik problem olarak gördükleri şeylerle, halkın sorun olarak gördüğü şeyler genellikle birbirinden çok farklıdır. Pek çok araştırmada, yaşam kalitelerini etkileyen ne tür problemler olduğu ve yaşadıkları semtlerde güvensizliğe nelerin neden olduğu ile ilgili sorular sorulduğunda, halkın fiziksel ve sosyal düzensizliğe dikkat çektiği görülmektedir (Taylor, 2000). Bunlar, polisin geleneksel olarak önemsiz bularak küçümsediği ve veri toplamakta en zayıf olduğu yerlerde ortaya çıkan sorunlardır. Sonuç olarak POP'un çabalarını, toplumun konuyla ilgili bilgisinin alınmadığı durumlarda polisin tanımladığı problemler doğrultusunda sürdürmesi muhtemeldir. Böylelikle de halkın ihtiyacına cevap vermekte başarısız olması olasıdır dâhilindedir.

Goldstein ve taraftarları; POP'nin başlıca fonksiyonlarından birinin, polis hizmetlerinin sadece yasaları uygulamaya dayanmaktan uzaklaşması olduğuna ilişkin vurguda bulunmaktadır. Ancak problemlerin belirlenmesinde, toplumun bakış açısının da alınmasına olan ihtiyaçtan pek söz etmezler. "Sıradan" birinin, kabalığı ve anti sosyal bir tutumu oldukça önemli kabul etmesi olağandır. Bu kişiler, sadece yasalarla suç olarak kabul edilenlerden ziyade daha geniş çapta eylemlerden kaynaklanan, sosyal düzene yönelik muhtemel riskleri ve zararları bilmektedirler. Polis, çeşitli topluluklardan "neyi önemli problemler olarak gördüklerine ilişkin verileri toplayarak" ve kamu güvenliğiyle ilgili meseleleri de göz önünde tutarak daha iyi bir pozisyon alma fırsatını bulacaktır. Bu nedenlerle İngiltere'de Ulusal Güven Tesis Edici Polis Programı (National Reassurance Policing Programme)(NRPP) nin çalışmalarıyla ilgili bilgi

aktarılmıştır.

2. Uyarıcı Suçlar ve Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri

Bir uyarıcı, etkisi olan bir işaret olarak tanımlanabilir. Uyarıcı suçlar ve uyarıcı düzensizlikler, ya yasaları ihlal edici eylemlerdir ya da halkın güvenliğine yönelik bir risk olarak sosyal düzen anlaşmalarına yerleşmiş işaretlerdir. Kişilerin veya grupların, sosyal hayatta risk ve tehditlerin dağılımı konusunda birer işaret olarak çevrelerini sembolik olarak nasıl şifreleyeceklerini ve şifreyi nasıl çözeceklerini tespit etme konusunda kritik oldukları için bu tarz uyarılar önemlidir. Uyarıcılar, kişilerin nasıl düşündüklerine, hissettiklerine veya güvenlikleriyle ilgili olarak nasıl hareket ettiklerine işaret ederler. Kamunun suç ve düzensizliğe yönelik anlayışının yansımaları taşıyan sosyal örgütlere uyarıldığında; uyarıcı kavramı, kişilerin belli önemli olaylar çerçevesinde güven ve güvensizlik algılarını açığa çıkarmaktadır. Böylece, bazı benzer vakalar günlük yaşamın “gürültüsünü” taşıırken, bazı suç ve düzensizlik vakaları birer ‘’uyarıcı’’ olarak işlev görmektedir. Cinayetler gibi bazı ciddi suçlar da bazen uyarıcılar olarak işlev görmektedirler. Ancak daha önce belirtilen fenomenler ışığında pek çok kişi, çoğu zaman hazır buldukları ve kendileri için özel bir öneme sahip olan uyarıcıların, adli kurumlarda daha az ciddiye alındığını düşünmektedirler. İşin özünde uyarıcı suçlar algılayışı, belli sapkın eylemlerin günlük yaşam içerisinde nasıl ve neden bir risk yarattığını ve bundan kaynaklanan sonuçları araştırma ve açıklama arayışındadır (Innes, 2004a).

Güven Temin edici polis hizmetlerine güç veren bu mekanizma, suç ve düzensizlik çerçevesinde risk algısının nesnel ve öznel nedenlerini azaltmak üzere bu uyarıcılara odaklanmaktadır. Dolayısıyla uyarıcılar ve sorunlar birbiriyle yakından ilgilidir. Ancak çok önemli farklılıkları, uyarıcı kavramının niteliği gereği ‘‘vatandaş odaklı olması’’, polis hizmetlerini ortak kamu algısını şekillendiren meselelere ve olaylara yönlendirmesidir. Buna karşın problem odaklı polislik kavramı, tüm meselelere yerel güvensizlik etkisi açısından eşit yaklaşmakta ve ‘‘uyarıcıları’’ ‘‘gürültüden’’ ayıramamaktadır.

Güven Tesis Edici Polis Hizmetleri programı (NRPP); suç, düzensizlik ve kamu güvensizliğinin seviyesini düşürmeye yönelik önemli suçlar ve önemli düzensizlikleri hedef alan polis hizmetlerinin sınanması amacıyla planlanmaktadır. Problemlerden çok ciddi suçlara odaklanılması önemlidir ve farklı bir kavramsal temeli yansıtmaktadır. Ortak özellikler taşıyan bir vakalar dizisinden edinilen bilgiler ışığında problem tespiti yapılırken, olayın önemi kamunun tespitindeki özel ‘‘bilişsel açıklıktan’’ kaynaklanmakta, güvenlik ve risk algılarını şekillendirmektedir.

Güven Temin edici Polis Hizmetleri programının (NRPP) bir parçası olarak, kavramsal araçları tasnif etmek ve uyarıcıları yerleştirmek için sistematik bir yöntembilim geliştirilmesini sağlamak üzere yoğun bir araştırma programı finanse edilmektedir. Araştırmadan elde edilen bulgular, kişilerin bireysel endişelerine rağmen pek çok çevre meselesi karşısında risk algısının genellikle güçlü ortak boyutları olduğunu göstermektedir. Genellikle önemli problemlerin neler olduğuyla ilgili olarak

kişiler arasında ortak bir anlayış bulunmaktadır. Ancak aynı zamanda kamuya yönelik güven sorunlarına yönelik uyarıcılarla ilgili alanlar arasında farklılıklar da bulunmaktadır (Innes, 2004a) .

Güven Temin edici Polis Hizmetleri programında (NRPP) son günlerde alınan bir aşamayla, uyarıcı suçlar ve düzensizlikler konusunda veri toplamak ve strateji geliştirmek için yapısal bir mülakat yöntemi geliştirilmiştir. “I-NSI (Intelligence Neighbourhood Security Interview)” olarak adlandırılan bu metot, uyarıcı olayları ne derece sağlıklı olarak tespit edebileceğini görmek üzere polis memurları tarafından test edilmiştir. Veriler vatandaşlar ile yapılan mülakatlarda toplanmakta, toplumun pozitif kesimleri ortaklık faaliyetlerine sokularak en çok endişe duyan bölge sakinleri belirlenmeye çalışılmaktadır. Yapısal mülakatlardan edinilen veriler, polis kaynaklarının semtlerdeki emniyet sorunlarının sebepleriyle ilgili bilgileri analiz eden kamu istihbaratı olarak hizmet vermektedir. Öyle ya da böyle bu süreç, POP’un tarama ve analiz aşamalarına benzerlik göstermekte ancak burada hedef alınacak nokta problemlerden ziyade uyarıcılar olarak karşımıza çıkmaktadır.

F) BÖLGE İSTİHBARAT VE GÜVENLİK MÜLAKATLARI

Bölge İstihbarat ve Güvenlik Mülakatları(I-NSI), Polis ve güvenlik hizmetlerine katılan diğer ortaklarla, toplumun güven duygusunu sarsan düzensizlik ve suçları tespit etme ve hedef alma imkânı vermek için dijital bilgi toplama ve değerlendirme çalışmasıdır. Kamu araştırmalarına yönelik daha önceki girişimlerle karşılaştırıldığında

birkaç önemli yeniliği barındırmaktadır. Bu yeniliklerin en önemlisi, yerel sorunlara ilişkin “önemli bireysel deneyimlerin” güvenlik hizmetine katılmasıdır. Güven Temin edici Polis Hizmetleri programı (NRPP) için yapılan akademik araştırmalarda, katılımcıların bazılarının yerel meselelere ilişkin oldukça detaylı ve faydalı tanımlamalarda bulunurken kimilerinin bunu yapmadığı açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Yerel meselelerle ilgili gerçekten bilgisi olanlarla, sadece genel tutumlara ilişkin veriler sağlayabilenler arasında bir fark bulunmaktadır. Bazı kişiler rutin faaliyetleri nedeniyle yerel kamusal alanlarda daha sıklıkla bulunmakta; bilgi ve dedikoduların düzenli bir şekilde görüldüğü sosyal ilişkilerde yer almaktadırlar. Buna karşın kamusal alanlarda pek fazla zaman geçirmeyen ve sosyal ilişkileri zayıf olan kişiler daha az detaylı bilgiye sahip olmaktadır. Bu durumda ilk grup, kendilerine sorular yöneltildiğinde sadece genel tutumları ifade etmektedirler. Tutumlar bir toplumdaki polis hizmetlerinin genel etkisinin ölçülmesi konusunda faydalı olsa da polis hizmetlerinin yönlendirilmesi ve polis eylemleri ile ilgili bilgilendirmeler açısından yerel bilgilere sahip olmak daha değerli olmaktadır (Smart ve Watson,2007).

Kamunun bu şekilde katmanlaştırılmasına bir örnek olarak Donald Campbell'in(1955) klasik bir çalışması gösterilebilir. Campbell, ABD donanmasına ait bazı gemilerde personelin moralini ölçmeye girişmiştir. Bunu, geleneksel tesadüfi yöntemle yapılan bir araştırma ile gemilere ait belirli bilgilere sahip olmaları nedeniyle özel olarak seçilmiş çok daha küçük bir grup arasında karşılaştırma yaparak gerçekleştirir. Campbell'in bulguları, özel olarak seçilmiş denek grubun, gemilerdeki moral konusunda tesadüfi yöntemle bir araya getirilenlerden daha fazla bilgi sağladığını

ortaya koymaktadır. Buradan çıkarılan sonuç, ilgili konuda “derin” bir bilgisi olmayan kişilerden bir araya getirilen gruptan ziyade, dikkatle seçilmiş bir grubun problemi daha net bir şekilde resmedebileceğidir.

Bölge İstihbarat ve Güvenlik Mülakatlarının (I-NSI) tasarlanmasında da benzer bir mantık kullanılmaktadır. Sistem, belli bir alanda özel bilgisi olan kişiler seçilerek ve sahip oldukları bilgiye erişmek üzere bu kişilerle samimi bir şekilde yapılan mülakatlarla çalışmaktadır. Sorular, ilgili alandaki kişilerin nasıl hissettikleri veya nasıl hareket ettikleri konusunda etkisi olan uyarıcıların ayırt edilebilmesi için inceliklerle hazırlanmaktadır. Mülakata alınan bu kişilerden edinilen veriler daha sonra sosyal bilimler metodolojisinde bilinen şekilde tematik ve coğrafik yaklaşımların birleşimi yoluyla analiz edilmektedir. Uygulamada, uyarıcı suçların veya düzensizliklerin nerelerde meydana geldiğini araştırmak üzere kişilerden toplanan veriler birbiri üstüne yerleştirilmektedir. Veriler benzerlikleri ve farklılıkları bulmak üzere karşılaştırılarak, geçerli ve güvenilir bir kontrol yapılmaktadır. Birden çok deneğin benzer bir konuyu benzer bir alanda tanımlaması halinde uyumlu bir uyarıcının bulunduğu anlaşılmaktadır.

Güven Temin edici Polis Hizmetlerinin (NRPP) tüm değerlendirme sonuçları henüz elde edilememiş olsa da ilk sonuçlar umut vaat etmektedir. I-NSI'nin Londra'nın Colville semtindeki denemelerinden elde edilen veriler, -uyarıcı suçların ve düzensizliklerin tanımlanma ve analizlerinin- polis müdahalelerine nasıl bir bilgi sağlayabileceğini- göstermektedir.

Çalışma, polis ve polis toplum destek görevlileri tarafından bölgeyle ilgili detaylı bilgiye sahip olmaları nedeniyle seçilen kişilerle derinliğine yapılan on mülakata dayanmaktadır. Semtteki en önemli uyarıcı suçlar ve uyarıcı düzensizlikleri gösteren bölge “ uyarıcı profile sahip alan” olarak belirlenmiştir. Semt hücrelere bölünmüş ve bu hücrelerin her biri akademik araştırmalar sırasında toplanan veriler temelinde hesaplanan ortalama büyüklükte alanlar şeklinde ayrılmıştır. Uyarıcılar haritaya dökülerek iki önemli bulgu resmedilmiştir. Bunlardan ilki, bölge çapında coğrafik bir değişkenlik bulunan önemli uyarıcılardır. Bulgular, sorunları gençlerin ayakaltında fazla dolaşması ve baş belası olmalarına bağlayan bir bölgede gerçekleştirilen standart tesadüfi telefon anketleriyle karşılaştırıldığında, farklılık bariz bir şekilde görülmüştür. Buna karşın geniş çaplı bulgular söz konusu olduğunda, uyarıcıların analizleri, gençlere ilişkin sorunların “semtin belli bir bölgesinde” yoğun bir şekilde toplandığını göstermektedir. Bu kişiler ve bu kişilerin faaliyetlerinin neden olduğu uyarıcılar emniyetsizliğin etkili saikleri olarak daha geniş bir alana yayılmaktadır. İkinci derecede önemli bulgular ise kişilerin endişelerini “bütün bölgeye” bağladıkları, suç, fiziksel düzensizlik ve sosyal düzensizliğin bir karışımıdır. Uygulamada bu kişiler, sorunların “sadece endişe kaynağı mı?”, yoksa “gerçek bir suç mu?” olduğu konusunda bir ayırım yapmamaktadır.

Halk, sokak soyguncuları ve etrafta gezinen ve bela yaratan gençlerle ilgili endişelere sahip gözükmektedir. Gençlere ilişkin problemler özellikle grafitiler ve kamuya açık içkili yerlerle ilişkilendirilmektedir.

Colville semtinde özellikle, iki “sıcak” nokta bulunduğunu gösteren verilerin

analizi geliştirilmiştir. Sokak soygunları endişesiyle, gençlerin bölgede seyahat edenleri soyduklarını işaret eden anketlerden elde edilen verilerin analizi birbiriyle ilişkilendirilmiştir.

Mülakat verilerinin analizi yoluyla ortaya çıkarılan bir başka “sıcak” bölge de, Ladbroke Grove’da, canlı bir uyuşturucu piyasasıyla bağlantılı ve eş zamanlı sosyal ve fiziksel düzensizlikler görülen Westway Flyover olarak adlandırılan bölge olarak ortaya çıkmıştır. Metropolitan Polis İdaresi diğer veri kaynaklarını da kullanarak bu bulguları sınamış ve bilgilerin doğru olduğunu onaylamıştır.

Araştırma sonucunda uyuşturucu ve aşırı alkol kullanımının zararlarının anlatıldığı programlar geliştirilmesi, turistler için seyahat acenteleri aracılığı ile uyarıcı broşürler dağıtılması, gençler için resim ve grafiti amaçlı kullanılacak sokak duvarları ayrılması gibi uygulamalar başlatılmıştır.

Polis hizmetlerinin sunulmasında önemli olan, polis memurlarının bu bölgelerde söz konusu uyarıcıları hedef alabilmeleri halinde, bunun kendileri için sadece Londra’nın bu kısmında kamu güvenliğini gerçek anlamda artırma konusunda değil ancak kamu üzerinde olumlu bir etki yaratarak kendilerinin de daha güvende hissetmeleri için en iyi fırsat olmasıdır.

G) UYARICI PROFİLİ

Problem Odaklı Polislik metodolojisi, polis okulu öğrencileri arasında pek çok yönüyle olumlu bir tepki almıştır. Bu yöntem, araştırmacıların çalışmalarında kullandıkları temel prosedürlerle paralellik göstermektedir. Gloria Laycock (2003), POP'e son zamanlarda yapılan katkının, "bilimsel metodların polis hizmetlerine uyarlanması" olduğunu düşünmektedir. Bu bakış açısına göre, "herhangi biri", bilimsel yapıya eşlik eden retorikler ve genellikle bu tarz tartışmalarda görülen suni olarak basitleştirilmiş programlı açıklamalar yoluyla sahte bir güven duygusu yaratmadıkça sorun yoktur. İster laboratuarda isterse polis merkezinde olsun bilimsel yolun tutulmasının genellikle belli şartlara bağlı ve karmaşık olduğunun farkında olmak önemlidir. (Innes, 2005).

İleri sürülen kanıt, polis hizmetlerinde temel alınacak problem düşüncesindeki kavramsal güçlerin sorgulanması ve alternatif olarak polis hizmetlerinin uyarıcılara odaklı olarak gerçekleştirilmesi gerektiğidir. Uyarıcılar, kamuyu ilgilendiren ve kamunun suçla ilişkili olarak emniyetsizliğini nesnel ve öznel boyutta yönlendiren kavramlardır. Polis memurlarından, üzerinde çalıştıkları problemleri tanımlamaları istenirse ceza hukukundan alınan önem hiyerarşisine bel bağlamaya devam etmeleri muhtemel görünmektedir. Sonuç olarak, polis hizmetleri uygulamaları her durumda "her zamanki iş" şekline dönüşmektedir. Buna mukabil kamuya tanımlama hissiyatı veren uyarıcılara odaklanmak, niteliği gereği vatandaş odaklıdır. Polisin yapması gerektiği düşünülen hizmetlere ve dolayısıyla çalışma pratiklerine büyük olasılıkla karşı çıkma

olasılığı taşır.

Weisburd ve Eck (2004), dört ana çağdaş polis hizmetleri türlerini gözden geçirmektedir. Suç, düzensizlik ve korku seviyelerindeki etkilere bağlı olarak farklı taktikler için var olan deneysel destekleri araştırmaktadırlar. Araştırmaları sonucunda, “yasaların uygulanmasına” dayanan standart polis hizmetleri türünün suç, düzensizlik ve endişeler üzerinde sınırlı bir etkiye sahip olduğu görüşüne varmışlardır. Ortaya çıkan yenilikçi yaklaşımlar ise daha da umut vaat edicidir. Weisburd ve Eck, toplum polis hizmetleri stratejilerinin, vatandaş-polis ilişkisini temin edici ve artırmayı teşvik edici olduğunu, suça yönelik endişe seviyesini düşürdüğünü, fakat suç ve/veya düzensizliği gerçekçi seviyelere indiremediğini belirtmektedirler. Suça ilişkin sıcak noktalarda polis kaynaklarının belirlenen hedeflere yönelmesinin; tüm kayıtlı suç seviyelerini düşürmesinin muhtemel olduğu, problem çözümüne yönelik stratejilerin önleyici olarak etki yapacağı ve böylece suç ve düzensizliğin azalacağı görüşünde birleşmektedirler.

Uyarıcı suçlar ve uyarıcı düzensizliklere odaklanmak yoluyla, semtlere dayanan güven temin edici polis hizmetleri, etkin bir şekilde bu yaklaşımları uyumlu bir sürece entegre eder. Polis memurları, yerel uyarıcılar hakkında topluma ait bilgi toplamak üzere Bölge İstihbarat ve Güvenlik Mülakatlarının (I-NSI) kullanarak doğrudan vatandaş bağlantısına dâhil olurlar. Toplum istihbaratının analizi, “risk algılamaya yönelik sıcak noktaların” yerleştirilmesi suretiyle yürütülür. Risk algısına dönük sıcak noktaların yerleştirilmesi konusunda ilk analiz, pek çok durumda bunların coğrafik olarak kodlanmış ve polisin suç kayıt verilerinin analizleri sayesinde belirlenen sıcak noktalarla yakından bir ilişkide bulunduğunu göstermiştir. Açık olarak anlaşılması gereken şey,

çevredeki uyarıcıların çözülmesi sırasında kamunun riskli bölgelerin saptanmasını sağlayan istihbarat kaynağına dönüştüğünün görülmesidir. Öte yandan risk barındıran sıcak noktalar ile suça ilişkin sıcak noktalar arasındaki paralellik mutlak değildir. Bazı durumlarda belli bir bölgede suça ilişkin sıcak nokta bulunmasına rağmen risk durumu bulunmamaktadır.

Weisburd ve Eck'nın (2004) önemli bulgulara ulaştığı, suçun ve düzensizliğin azaltılmasına yönelik problem çözümü açısından güven sağlayıcı polis hizmetleri yaklaşımına temel oluşturan başlıca ilkeler, çözümlerin, "polis, ortak kuruluşlar ve kamu tarafından yeniden üretildiğini" vurgulamaktadır. Problem Odaklı Polislik ve gelişmekte olan Güven Temin Edici Polis Hizmetleri tarzı arasındaki başlıca fark, Güven Temin Edici Polis Hizmetlerinin uyarıcılara odaklanmasıdır. Uyarıcı süreci, toplumun risk algılarını nasıl ve neden bazı olaylara odaklandığının anlaşılması açısından önemlidir. Uyarıcıları analiz ederek ve faaliyetleriyle bunlara odaklanarak polis memurlarının "vatandaş odaklı" daha geniş bir hassasiyete sahip olmaları ve "bir vatandaş gibi düşünmeleri" teşvik edilmektedir. Polis, hizmet etmek üzere görev aldıkları toplumun sorunlarına cevap verebilme konusunda daha uyumlu hale getirilmektedir. Böylesi bir yaklaşım çerçevesinde polisin yetkisi yasaların uygulanması ile sınırlı kalmadığı için daha geniş bir güvenlik yönetimini ilgilendirmektedir. Bu yetki pek çok açıdan, 1829 yılında Metropolitan Polis İdaresinin kuruluşuyla birlikte yerleştirilen ve polisin rolünün, kamuya yönelik güvenliğin artırılması olarak biçildiği Anglo-Amerikan polis hizmetlerinin kurucu ilkelerine geri dönüşü yansıtmaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

V. TOPLUM DESTEKLİ POLİS MODELİ ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

Toplum destekli polislik, polis halk ilişkilerinin geliştirilmesine yönelik ideal bir alternatif olarak ileri sürülmüştür. Polisin demokratik anlamda halk tarafından kontrol edilebilmesine imkân verir. Buna rağmen toplum destekli polislik, esnek bir kavram olarak kişilere farklı anlamlar ifade edebilmektedir. Bu yönüyle, toplumda doğru ya da yanlış herkesin birbiri hakkında casusluk yaptığı bir projeye dönüşebilir. Bazı karşıt görüşler, toplum destekli polisliğin; talihsiz bir gelişme olduğunu, kişi hak ve hürriyetlerine müdahale anlamı yükleyerek polisin toplumun üzerindeki denetim ve gözetim kapasitesini artırdığını ve geleneksel polisliğe alternatif olmadığını dile getirmektedir (Gordon,1987).

Toplum destekli polisliğin uygulanmasındaki sorunlara ilişkin Morgan & Smith (1989) iki temel noktaya dikkati çekmektedir. Birinci nokta, polisin yerine getirdiği işlevlerden çoğunun 'reklama yönelik' nitelikte olmasıdır. Bu da toplum ile polis arasında uzlaşma ortamının oluşturulmasını zorlaştırmaktadır. İkincisi ise, polisin yasaların uygulanması anlayışı ile toplum destekli polisliğin temel anlayışları arasında olan esneklik ve yerellik anlayışı arasındaki temel çatışmadır (Kavgacı, 1995:136).

Hakkındaki eleştirilere rağmen toplum destekli polislik; otoriter, çatışmacı

polislik anlayışı yerine alternatif bir polislik stratejisi olarak ‘uygulanabilir’ gözükmektedir. Polis ile halk arasında sağlıklı ilişkilerin oluşturulması sonucu toplumsal düzenin en iyi şekilde sağlanabilmesi amacını gütmektedir.

Toplum destekli polislik, kavramın tanımından kaynaklanan birçok sorunu da içinde barındırmakta, idari ve siyasi problemleri de beraberinde getirmektedir. Bu sorunlardan dolayı İngiliz polisi, toplum destekli polislik anlayışının uygulamaya dönüştürülmesinde önemli sayılabilecek zorluklarla karşılaşmıştır (McConville & Shepherd, 1992: 119). Burada polisin dile getirdiği resmi retorik ile uygulamaların örtüşmemesi ve toplumda polise karşı güvensizlik durumu ortaya çıkmaktadır.

Toplum destekli polislik anlayışının birbirinden farklı programlar şeklinde uygulanması, çalışmaların sonuçları hakkında kesin yargıya varılmasını engellemektedir. Ayrıca toplum destekli polislik anlayışının otoriter polislik anlayışıyla çatışma içinde olması, polis teşkilatı çalışanlarının söz konusu yeni polislik anlayışına önyargı ile bakmalarına neden olmaktadır.

Dile getirilmesi gereken diğer bir konu ise, toplumsal sorunların çözümünde polisin aldığı rol ile toplum üzerindeki sürekli bir gözetim ve egemenlik kurulması arasındaki dengenin nasıl sağlanacağıdır. Toplumun sorunlarını çözerken, polis karşılıklı iletişim ve uzlaşma anlayışını bir tarafa bırakıp, ‘her şeyi ben bilirim’ anlayışı içinde olursa, polis baskısının başka bir boyutuyla karşılaşılması riski bulunmaktadır. Polis sadece üniformalı bir vatandaş, bir kamu hizmetlisi ve amacının vatandaşlara yardım

etmek olduğunu içselleştirmek sürecinde başarılı olabilecek midir? Bu sorunun sadece olumlu cevabı mekanizmaya doğru ivme kazandıracaktır.

Burada ‘Polis toplum düzenini bozanlara karşı nasıl bir yaklaşım içinde olmalıdır?’ sorusunu sormak yerinde olacaktır. Öncelikle insan davranışlarının oluşmasında sosyal çevrenin etkisinin kabul edilmesi gerekmektedir. Elbette davranışların oluşmasında kişinin iradesinin (tercihinin) etkisini de göz ardı edemeyiz. Hırsızlık olaylarını ele alalım: Hırsızlığın nedenini sadece fakirliğe bağlanamaz. ‘Fakirlik hırsızlığa neden olur’ ifadesi, fakir olup da hırsızlık yapmayanlara karşı yapılan bir haksızlık olacaktır. Diğer taraftan kişiliğin oluşumunda çevresel koşulların da değerlendirilmesi gerekmektedir. Böylece polis suça neden olan olumsuz koşulların ortadan kaldırılması ve toplum düzenini ihlal edenlerin topluma kazandırılmasında rol üstlenmek durumunda kalmaktadır. Toplum düzenini bozanlara karşı yasaların önerdiklerini uygulamasının polisin temel rolü olduğu düşünüldüğünde, son derece dikkatli bir politika izlenmesi gereği ortaya çıkmaktadır.

Toplum düzenini bozanlar kim? Toplum düzenini bozanlar ve bozmayanlara karşı nasıl bir yaklaşım sergilenmelidir? Polis yasaların kendisine verdiği güç kullanma yetkisini nerelerde nasıl kullanıyor? Bazı polislerin sürekli ve ısrarlı bir şekilde kendilerini ‘devletin temsilcileri’ olarak görmeleri ne derece doğrudur? Polis, devlet ve toplum düzeni arasında ilişki nasıl açıklanır?

Yukarıdaki soruların sayısını artırmak mümkündür. Biz burada tezin sınırlarının

aşılması amacıyla bu soruların tamamını cevaplamayacağız. Polis, nerede durduğunu saptarken; demokrasi, hukuk devleti, kişi hak ve özgürlükleri, insan hakları gibi kavramları referans almalıdır. Polis, demokratik devlet anlayışı ile polis devleti anlayışı arasında bir tercih yapmalıdır. Elbette ki bu tercihi polis teşkilatı tek başına yapamaz. Burada siyasal irade de nerede durması gerektiğini net bir şekilde saptamalı ve bunu da kararlı bir şekilde açıklamalıdır.

Toplum destekli polislik teorik anlamda güzel görünmektedir. Teorinin uygulanabilmesi için polis teşkilatının öncelikle yapısal ve felsefi değişim geçirmesi gerekir. Polis ile toplumun, suçların kontrol ve önlenmesindeki rolüyle birlikte polis kurumlarındaki hiyerarşik yapı, ceza ve ödül sistemi tekrar ele alınmalıdır.

ALTINCI BÖLÜM

VI. TÜRKİYE'DE DEVLET VE POLİS

XIX. Yüzyılın başından itibaren Cumhuriyet dönemine kadar bürokratlar kendilerini, ülkenin düzeninin korunması ve modernleşmesi için tek sorumlu görerek hareket etmişlerdir. Türk tarihinde devlet, sivil toplumla beraber gelişmemiştir. Fakat toplumu yönlendiren, kontrol eden ve ona egemen olan bürokrasi tarafından geliştirilmiştir. Bu da doğal olarak bürokratik egemen gücün daha fazla rol oynadığı kamu politikalarının ortaya çıkması sonucunu vermiştir. Elitist bir yapı oluşturan bürokratlar, devletin toplum karşısında daima birincil bir rol oynadığını bilerek kendilerini toplumun önünde, onlara öncülük yapan ve toplumun sorunlarını toplumdan daha iyi çözebilecek kişiler olarak algılamaktadırlar. Devlet de, her şeyi elinde tutarak kendine bağlayan merkezîyetçi bir yönetim anlayışına sahiptir. Bu anlayış kamu hizmetlerinin sunulmasında kamu görevlilerinin topluma değil devlete(aslında üstlere)karşı sorumluluk duymaları anlamına gelebilmektedir. Katı bürokratik yapı içerisinde çalışan ve atanmışlıktan kaynaklanan sorumsuzlukla hareket eden kamu görevlileri, gerçekleştirilen hizmette topluma değil devlete karşı sorumluluk duymaktadır. Emniyet Teşkilatının, devletin bu mevcut yapısal ve fonksiyonel gelişiminden ve varlığından en çok etkilenmiş kurumlardan biri olduğunu söylemek mümkündür.

A) TÜR K POLİSİ VE HALKLA İLİŞKİLER

Türkiye ‘de kamu sektöründe görülen ilk ‘halkla ilişkiler uygulaması ‘1961’de kurulan Devlet Planlama Teşkilatı’nın kuruluş şemasında, Koordinasyon Dairesi içinde yer alan Yayın ve Temsil şubesinin faaliyetleri olarak gösterilir.1962 yılında Türkiye ve Ortadoğu Amme idaresi (TODAİE) tarafından ‘Merkezi Hükümet Teşkilatı Araştırma Projesi ‘ hazırlanmıştır. Bu projede devlet sektörünün her kademesindeki yürütülen çalışmalar sırasında halkla yakınlaşmanın faydaları belirtilmiş, kararların alınmasında halkla yakın ilişki sağlamanın gerekliliği üzerinde durulmuş ve her kurumun bünyesine uygun olarak halkla ilişkiler ve dinleme usulleri kurma gerekliliği vurgulanmıştır. Bütün bunlara rağmen kurumsal /örgütsel iş yapış biçiminde (örgüt kültüründe) bu yönde bir değişim olmadığı için, kamu sektöründe halkla ilişkiler oluşturmayla ilgili bu proje, uygulama olanakları elde edememiş ve daha sonra rafa kaldırılmıştır.

Cumhuriyetin kuruluşundan beri kamu kuruluşlarının kendi çalışanlarıyla (iç halkıyla)olan ilişkilerinin (çalışma koşulları, günlük rutinler, iş kültürü, iletişim tarzları vb.)doğasında elbette değişmeler olmuştur. Fakat bu değişimlerin kurumlar bazında ele alınıp incelenmesi gerekmektedir. Devletin kurumlarında çalışanlarla ilgili yasaları, bu yasalara ne denli uyulduğu, kurumlarda oluşan iş ve ilişki kültürü ve bunun değişme durumlarının ayrı ayrı ele alınması zorunludur.

Polis teşkilatı gibi kurumlarda mesai saati, fazla mesai çok büyük moral kaybına sebep olmaktadır ve ilgililerin ilgi alanına hiç girememektedir. İş koşullarıyla ilgili

uygulamalar ile çalışma yasaları ve insan hakları arasındaki bağ gibi, ciddi konuların da üzerinde durulması gerekmektedir. Devletin doğru ifadeyle kamuda gücü elinde bulunduranların, iç halkını ve dış halkını günlük rutin halkla ilişkiler sırasında ezmesi de inceleme alanına alınmalıdır.

Kamu bürokrasisinin kendi çalışanlarını hor görmesi, zorluklar çıkartması, hatta emeğini sömürmesi ve çeşitli mekanizmalarla soyması, bu koşullardaki gelişme ve dönüşümlerinin nedenleri ve sonuçları da incelenmelidir.(Erdoğan,2006)

B) TÜRK POLİS TEŞKİLATININ YAPILANMASI

Kolluk sistemimiz devlet yapısındaki fonksiyonu, yüklendiği ağır sorumluluk ve sosyolojik yapı ile orantılı olarak kamu yönetiminde ait olduğu yeri henüz bulamamıştır. Sayısı iki yüz bini aşmakla beraber halen genel müdürlük seviyesinde teşkilatlanmış, adli konularda Cumhuriyet savcılarının idari konularda da valilerin gölgesinde modern devletin önemli bir aygıtı olarak çağdaş güvenlik politikaları üretmekten yoksun kalmıştır. Dolayısı ile güvenlik ve asayiş konularında edindiği tecrübeleri etkili uygulamalara dönüştürecek ve kararlılıkla uygulayacak idari yapılanması bulunmamaktadır.

Halen gelişmekte olan ülkemizde güvenliğe ayrılan bütçe sadece Emniyet Genel Müdürlüğüne ait olmaktan çıkarılıp hem kolluk görevlilerinin hem de vatandaşlarımızın ülkenin ekonomik kaynaklarından en yüksek derecede pay alabilecek şekilde

oluşturulması bu dönüşümün motor gücü olacaktır.

Türk Polis Teşkilatı, merkez teşkilatı, taşra teşkilatı ve yardımcı birimler olarak örgütlenmiştir. Merkez teşkilatı, İçişleri Bakanlığı içinde Genel Müdürlük ve ona bağlı Daire Başkanlıkları olarak oluşturulmuştur. Taşra teşkilatı ise valiliklere bağlı il emniyet müdürlükleri ve onlara bağlı şube müdürlükleri ile ilçelerde ilçe emniyet müdürlükleri ve amirlikleri şeklinde hizmet vermektedirler. Yardımcı birimler olarak Teftiş Kurulu, Eğitim Kurumları ve Laboratuvar birimleri de iş görmektedirler. Yurt çapındaki tüm emniyet birimleri bir üstüne ve en üstte merkezi teşkilata sıkı sıkıya bağlı hiyerarşik kademelenmenin her aşamada hissedildiği bir organizasyondur. Türkiye’de var olan aşırı merkeziyetçi ve güçlü devlet yapısının kurumsal bazda tipik bir örneği olan Emniyet Teşkilatının tüm uygulamalarına bakıldığında “Otoriter” bir polis modeli olduğu söylenebilir. Avrupa Birliği sürecinde yapılan düzenlemelerle daha çok birey odaklı, topluma hizmet eden üniformalı vatandaş olma yolunda olan bir teşkilattır. Ancak kendisini tanımlaması ve toplum tarafından algılanması hala “devletin polisi”, “Yaptıkları sorgulanamaz “ şeklindedir. Polise yönelen her hareket, devlete yapılmış iddiasıyla görevliler, toplumun isteklerinden uzaklaşıp üstlerinin isteklerine yaklaşmaktadır. Katı görev hiyerarşisi, polisin toplum yerine ilk amiri ile sürekli iletişim içinde bulunmasını gerektirmektedir. Bu olumsuzluklara rağmen diğer bürokratik birimler gibi Elitist bir karakter çizme eğiliminde olan Polis teşkilatı, topluma rağmen toplum adına iyi şeyler yapma düşüncesinden sıyrılmaya sürecindedir.

Halkla yakınlaşması düşüncesi içinde, hizmet verilen toplumla diyalog kurma çabaları kurumsal olmaktan ziyade kişiseldir. Halkla ilişkiler uygulamalarının çok yüzeysel ve profesyonellikten uzak yerine getirildiği görülmektedir. En büyük sorun ise halkla ilişkilerin ikinci ve en önemli aşaması olan ‘‘tanımadır’’. Kazancı bu eksikliği: ‘‘İlişkide bulunulan kitlenin görüş ve tepkilerini alıp, o paralelde veya onlar dikkate alınarak bir işlemin yapılmaması’’ olarak görmektedir (Kazancı,1995). Devlet ve toplum ve dolayısıyla toplum ve Polis arasında sistemli, ilkeli ve sürekli bir birliktelik için ‘‘bürokratik yönetim’’ geleneğinden,‘‘demokratik yönetim’’ geleneğine geçişin sabırla beklenmesi gerekmektedir.(Çevik,2002)

C) KOLLUĞUN SUÇ ÖNLEME UYGULAMALARI

Suçun önlenmesi, ceza kanunlarında bu isim altında tanımlanmış olan fiillerin, henüz işlenmeden önce engellenmesi için yapılan faaliyetlerin bütünüdür. Gelişmiş ülkeler ve onların bir örneği olan İngiltere uygulamasında üç temel suç önleme stratejisine rastlanmaktadır: konum temelli suç önleme (konumsal veya durumsal suç önleme), suçluluğun önlenmesi (sosyal suç önleme) ve toplum temelli suç önleme. *Konum temelli önleme*, özellikle suçun olduğu yakın fizikî ve sosyal çevredeki suç fırsatlarını azaltıp failin hesaba katmak zorunda olduğu riskleri artırmak suretiyle suç olayının meydana gelmesini önlemeye yönelik tedbirlerden oluşmaktadır. *Suçluluğun önlenmesi*, özellikle bireylerin fiziksel, zihinsel ve ruhsal gelişimi ile ilgili araştırmalar tarafından keşfedilmiş risk ve koruma faktörlerini hedef alarak fertteki suç işleme potansiyelinin gelişmesini önleme amacına yönelik

olarak tasarlanmış müdahaleleri içermektedir. *Toplum temelli önleme* ise, yerleşim yerlerinde suçluluğu etkileyen fizikî, sosyal, iktisadî ve demografik şartları değiştirmeye yönelik olarak dizayn edilmiş müdahalelerden oluşan bir önleme metodudur.

İngiliz hukukuna bakıldığında, 1964 tarihli Polis Kanununa göre suçun önlenmesi, meşru bir polis teşkilâtının en temel hedefidir. O hâlde İngiliz polisi, suçun önlenmesi konusunda kanunî bir görev ve yetkiye sahiptir. Üstelik polis, bu hususta açık bir kanunî görevi olan tek kurumdur. Türk iç güvenlik mevzuatı, polisin önleyici görev ve yetkileri konusunda İngiliz hukuku kadar açık değildir. Polise görev ve yetki veren hukukî metinler, önleyici görev ve yetkileri tek tek saymakta, onların dışında genel bir önleme görevi veya yetkisi vermemektedirler. PYSK. M. 2/A kolluğa, “Kanunlara, tüzüklere, yönetmeliklere, Hükümet emirlerine ve kamu düzenine uygun olmayan hareketlerin işlenmesinden önce bu kanun hükümleri dairesinde önünü almak” görevini vermektedir. Burada genel bir önleme yetkisine değil, PYSK. nun diğer maddelerinde veya sair hukukî metinlerde belirtilen önleyici yetkilere atıf yapılmaktadır. Polise önleyici yetkiler veren kanun hükümleri ise bu yetkilerin kullanılabilmesini, büyük çoğunlukla, ceza hukuku anlamında hazırlık veya icra hareketlerinin başlamış olması şartına bağlamaktadırlar. Dolayısıyla, proaktif değil, reaktif bir müdahale söz konusu olmaktadır. Fakat PYSK. M. 2’de bulunan “bu kanun hükümleri dairesinde” ibaresi madde metninden çıkarıldığı takdirde problem halledilmiş ve Türk kolluğu genel bir önleme görevi ve yetkisine kavuşmuş olacaktır. Diğer taraftan hâlen, kolluğun tüm görev ve yetkilerini tek bir yönetmelikte birleştirme çalışmaları yürütülmektedir. Söz

konusu yönetmelikte, önleyici görevlerin ayrıntılı olarak belirtilmesinin yanında bu konuda kolluğa genel bir görev ve yetki verilmesi de faydalı olacaktır. Bu sayede uygulayıcılara, gelişmiş ülkelerdeki örneklere benzer suç önleme projeleri yürütme imkânı bahşedilmiş olunacaktır.

Kolluğun uygulamada suçun önlenmesi için neler yaptığına gelince, İngiltere’de en yaygın olarak konum temelli suç önleme metodu uygulanmaktadır. Bu metot altında yürütülen suç önleme projelerinde liderliği genellikle polis teşkilâtları yapmaktadırlar. İkinci olarak suçluluğun önlenmesi metodu uygulanmakta olup bu tür önleme projelerinde başı “sosyal hizmetler” çekmektedir. Diğerlerine göre daha seyrek olarak uygulanan toplum temelli önleme projelerinde ise, genellikle mahallî hükûmetler liderliği yürütmekte olup, onlar tarafından atanan görevliler koordinasyonu sağlamaktadırlar. Geniş kapsamlı suç önleme projelerinin, ilgili tüm kuruluşların katılımıyla yürütüldüğünü belirtmek gerekir. Ayrıca her polis teşkilâtında, çoğunlukla her karakolda, suç önleme ile özel olarak ilgilenen polis suç önleme uzmanları mevcuttur. Diğer kurumlarla işbirliği hâlinde yürütülen suç önleme projelerinde bu uzmanlar sıklıkla görev almakta, projelere polis katkısı çoğu zaman onlar tarafından sağlanmaktadır. Türkiye’de ise, suçun önlenmesi konusunda zaman zaman bazı ferdî çabalara rastlanmakta olsa da genel ve sistemli bir uygulama henüz mevcut değildir. (Seyhan,2009)

Ülkemizde komşu çocukları arasında başlayan bir kavganın kan davasına, evlilik amaçlı kız kaçırma olaylarının silahla öldürmeye, evlilik dışı çocuk sahibi olma olaylarının aile içi cinayetlere dönüştüğü bir gerçektir. Kolluğun suç önleme adına kendi

insiyatifi ile bu uyarıcıları dikkate alarak yeni suç oluşumunu önlemeye çalıştığı ancak çoğu zaman yasal yetki ve sorumluluk düzenlemesi bulunmadığından ne suçların önlenmesinde ne de yeniden düzenin sağlanmasında yeterli olamadığı gözden kaçmamaktadır. Bu sebeple suçun önlenmesine ilişkin uyarıcı suçlar yaklaşımı; özellikle aile ve toplum ilişkilerinin yoğun yaşandığı toplumumuzda karşılıklı baskıların etkisiyle ortaya çıkabilecek suçların ve düzensizliklerin önlenmesi için oldukça önemli görülmektedir.

D) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TOPLUM DESTEKLİ POLİS UYGULAMALARI

Yaklaşık 120 yıllık bir geçmişe sahip Emniyet teşkilatımız Türk Kamu Bürokrasisinin taşıdığı sorunların küçük bir alt modeli gibidir. Motivasyon ve ödüllendirme mekanizmaları, personelin güçlendirilmesinde en önemli etkenler olmalarına rağmen her ikisi de verimsiz çalışmaktadır. Kamu hukuku, Emniyet Genel Müdürlüğünde de hizmet verilenlere ve astlara güvensizliğe dayanmaktadır. Dolayısı ile de denetime dayalı bir sistem öngörüldüğünden yapılanma “isteklendirme ve ödüllendirmeden” ziyade “denetim ve cezalandırmaya” yönelik kurumsallaşmıştır.

İnançlar, duygular ve dünya görüşlerinin hizmetlerine yansıyor olması, kurumsal yapının önündeki kültürel boyutlu psikolojik engellerdir. Teftiş ve denetimler ileriye dönük planlamadan ziyade geçmişe yönelimli belirli bir hedefi gerçekleştirmeye

odaklanmış, misyon ve vizyon belirleme yerine çıkan sorunları bastırma yönelimli bir hal almıştır. Performans ve yerindelik denetimi yerine hukuka uygunluk denetimi yapılmaktadır. Bu noktada Toplum Destekli Polis Modeli Emniyet Teşkilatının dolayısıyla da kolluk hizmetlerinin yapısında köklü bir değişime ve gelişime önayak olacaktır. Hem çalışanlarına hem de hizmet ettiği halkına sosyal hukuk devletinin gereği olan hak ve hürriyetleri sunma imkânı verecektir.

Birleşik Krallık örneğinde de görüldüğü üzere; amaç, köklü bir zihniyet değişimidir. Olayların altında yatan sosyal muhtevanın analiz ve anlaşılmasını içermeyen kolluk anlayışının süratle terk edilmesidir. Kendi çalışanını birey olarak kabul etmeyen ve toplumun bir parçası olmasını engelleyerek hizmet vereceği topluma empati duymasını bekleyen anlayışın yerle bir edilmesidir. Kolluk yönetiminin, ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel alanlarda yapısal değişimi gerçekleştirmesi ve uluslararası alanda küreselleşme sürecine uyum sağlaması yaklaşımıdır. İnsan kaynaklı ve bilgi toplumuna yönelik gelişmeleri yakından izleyen ve bu alana öncelik veren politikaların oluşturulması için çaba sarfeden dinamik bir yapıdır.

Toplum destekli polisliğin amacı; güvenlik hizmetlerinin, halkın katılım ve desteğini sağlamak suretiyle etkin ve hızlı bir şekilde yürütülmesini, vatandaş-polis ilişkilerinin geliştirilmesini, suçla mücadelenin güçlendirilmesini ve polislik hizmetlerinin yürütülmesinde çağdaş uygulamaların yaşama geçirilmesini sağlamaktır. Toplum destekli polislik, polis ile halk arasında ilişkiyi güçlendiren, toplumda ortaya çıkan problemlerin altında yatan nedenleri bulmaya çalışarak, suçla etkin bir mücadele sağlayan ve bütün bunların neticesinde de sosyal alandaki yaşam kalitesini arttıran bir

polislik anlayışıdır.

Toplum destekli polislik anlayışını yaşama geçirmek bakımından ilk adımlardan birisini oluşturan ve ülkemizin Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde, 2003 Yılı AB–Türkiye Mali İşbirliği kapsamında Emniyet Genel Müdürlüğü'nce eş üye ülke İspanya ile işbirliği hâlinde yürütülen Sözleşmesi 08 Şubat 2005 tarihinde ülkemizce onaylanmıştır. “Türk Polis Teşkilatının Sorumluluğunun, Verimliliğinin ve Etkinliğinin Güçlendirilmesi Eşleştirme (Twinning) Projesi'nin bileşenleri arasında yer alan “Toplum Destekli Polislik Bileşeni” toplumsal odaklı ve önleyici hizmetlere yönelik işlevi itibariyle Asayiş Dairesi Başkanlığı sorumluluğunda yürütülmektedir. Proje sürecinde eş üye ülke birlikteliğinde sürdürülen çalışmalarda önemli aşama kaydedilerek “Pilot Uygulama” aşamasına gelinmiştir.

Bu çalışmalar kapsamında;

a) AB ülkeleri Toplum Destekli Polislik uygulamaları ve anlayışları (İspanya, İngiltere, Belçika) yerinde incelenmiş, ülkemiz şartlarına özgü mevcut durum tespiti yapılarak, ihtiyaçlar ortaya konulmuştur.

b) Emniyet Teşkilâtı'nda görevli 200 personele, yabancı uzmanlarca Toplum Destekli Polislik Kursu verilmiştir.

c) Emniyet Teşkilâtı birimlerine ait binaların mevcut durumu incelenmiştir. Bu

kapsamda “Emniyet Teşkilâtı Hizmet Binaları Mimari ve İşletme Standardı” oluşturulması çalışmaları devam etmektedir.

d) Avrupa Birliği ülkeleri uygulama standartları göz önünde bulundurularak, projenin eş üye ülkesi İspanya’nın polis yöneticileri, Asayiş Daire Başkanlığı yetkilileri ve pilot olarak belirlenen 10 il Emniyet Müdürlükleri temsilcilerinden oluşan bir çalışma grubu birlikteliğinde “Toplum Destekli Polislik Hizmetleri Standardı ” hazırlanmıştır. Pilot Uygulama yerlerinde, standart esasları geçerli olmakla birlikte uygulama yerlerinin coğrafi yapısı, yaşam şartları ve öncelikli ihtiyaçları göz önünde bulundurularak uygulama sürecinde değişikliklere gidilebilecektir.

e) Proje dâhilinde, Toplum Destekli Polislik Pilot Uygulaması’nın sonuçları ile halkın güvenlik hizmetlerine katılımına ve desteğine ilişkin göstergeler dikkate alınarak, ülke genelinde yaşama geçirilmesi için Emniyet Genel Müdürlüğü’nce çalışmaların bir program dâhilinde etkin bir şekilde yürütülmesi plânlanmaktadır. (TDP genelgesi,2005)

1. Yasal Düzenlemeler

Toplum Destekli Polislik hizmetleri, 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu esas olmak üzere, polise görev ve yetki veren ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre yürütülmektedir. Belirtilen yasal esaslar çerçevesinde uygulama usullerini içeren “Toplum Destekli Polislik Hizmetleri Standardı”, Asayiş Dairesi Başkanlığı ve adı geçen pilot illerin temsilcileri ile Proje uzmanları tarafından, Nisan 2006 ‘da

hazırlanmıştır. Standart, pilot uygulama sonuçları ile halkın güvenlik hizmetlerine yönelik göstergeleri dikkate alınarak revize edilecektir.

Bu Yönetmelik esaslarına uygun olarak, Standart çerçevesinde toplum destekli polisliğin, Emniyet Genel Müdürlüğü'nce belirlenecek bir program dâhilinde ülke geneline kademeli olarak yaygınlaştırılması sağlanacaktır.(TDP Genelgesi 2006)

Türkiye genelinde seçilen 25 pilot ilde yapılanma başlamış, değişik projelerle toplumla ortak uygulamalara başlanmıştır. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün özellikle orta kademedeki görev yapan yeniliğe açık ve gerçekten iyi yetişmiş amir kadrosu üstün gayretlerle projeyi başarıya götürmek için çaba göstermektedirler.

2. Hizmet Birimleri

Emniyet Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatı olarak ülke genelinde şehir ve ilçe merkezlerinde yapılanmıştır. İdari konularda Valiliklerimiz ve Emniyet Genel Müdürlüğü adli konularda da Cumhuriyet Savcılıkları ile birlikte kolluk hizmetleri verilmektedir.

3. Merkez Teşkilatında Oluşum

Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Dairesi Başkanlığı bünyesinde, il uygulamalarını takip, sorunları tespit ederek çözüm önerilerini ilgili yerlere sunmak,

hizmetleri geliştirmek, uygulamaya yön vermek ve koordinasyonu temin etmek amacıyla hizmet birimi kurulmuştur.

4.Taşra Teşkilatında Oluşum

İl ve İlçe Emniyet Müdürlüklerinde/Amirliklerinde, TDP hizmetlerini düzenleyen, yönlendiren, eldeki bilgileri analiz eden, gerektiğinde Polis Merkezleri sorumluluk alanına yönelik Vatandaş Katılım Programları hazırlayan ve TDP hizmetlerinin yürütülmesi bakımından sorumlu olan TDP Büro Amirliği kurulmuştur(TDP genelge 2006b).

5. TDP Merkez Takip ve Değerlendirme Kurulu (MTDK)

EGM'de bu hizmetleri takip etmek, sorunların czmn sağlamak ve hizmeti geliştirmek amacıyla TDP Merkez Takip ve Değerlendirme Kurulu (MTDK) oluşturulmuştur. Bu kurul, Emniyet Genel Müdürü ya da uygun göreceği TDP hizmetlerinden sorumlu

(01) Emniyet Genel Müdür Yardımcısı'nın başkanlığında;

(02) EGM Asayiş Dairesi Başkanı (1),

(03) EGM Asayiş Dairesi Başkan Yardımcısı (1) (TDP hizmetlerinden sorumlu),

(04) EGM Personel Dairesi Başkanlığı temsilcisi (1),

- (05) EGM Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı temsilcisi (1),
- (06) EGM Eğitim Dairesi Başkanlığı temsilcisi (1),
- (07) EGM İkmâl ve Bakım Başkanlığı temsilcisi (1),
- (08) Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Fakültesi temsilcisi (1) (İdari alanda görevli),
- (09) İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü temsilcisi (1),
- (10) İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü temsilcisi (1),
- (11) EGM Asayiş Dairesi Başkanlığı TDP hizmetlerinden sorumlu birim temsilcisinden oluşmaktadır.

Kurul, gerektiğinde EGM personeli dışından ilgili kişileri, Kurul'a bilgi sunmak üzere davet edebilir. Ayrıca EGM ve İl Emniyet Müdürlükleri personeli de gerektiğinde Kurul toplantılarına çağrı üzerine katılım sağlar.

6. TDP İl Yürütme Kurulu (İYK)

İl Emniyet Müdürlüklerinde bu hizmetleri takip etmek, sorunların çözümünü sağlamak, hizmetleri geliştirmek ve uygulamaya yön vermek amacıyla TDP İl Yürütme Kurulu (İYK) oluşturulmuştur.

Bu kurul, İl Emniyet Müdürü ya da Asayişten sorumlu

- (01) İl Emniyet Müdür Yardımcısı'nın başkanlığında;

- (02) Asayiş Şube Müdürü,
- (03) TDP Büro Amiri,
- (04) Önleyici hizmet birimi olarak devriye hizmetlerinden sorumlu birim amiri,
- (05) (06) (07) Kurul başkanının belirleyeceği 3 Polis Merkezi Amiri,
- (08) Personel Şube Müdürü,
- (09) Trafik Denetleme Şube Müdürü,
- (10) Çocuk Şube Müdürü,
- (11) Eğitim Şube Müdürü,
- (12) Lojistik Şube Müdürü'nden oluşur.

Kurul, ayrıca ülke çapında Polis Teşkilâtı Kuruluşu Kutlama Etkinlikleri çerçevesinde ve TDP Merkez Takip ve Değerlendirme Kurulu (MTDK)'nce belirlenen sayıda her yıl Nisan ayında ilde (bağlı bütün ilçeler dahil) Yılın En İyi TD-P'ni seçer ve buna ilişkin çalışmaları yürütür. Pilot illerde uygulamaya başlanmıştır.(TDP Genelge 2006)

Kurulun temel görevi, toplumun güvenlik hizmetlerine katılmasını sağlamak için gerekli projeleri hazırlamak ve hizmetin sürekli güncellenerek atıl kalmasını önlemek amacıyla suç önleme politikaları oluşturmaktır.

E. İŞBİRLİĞİ YAPILAN KURUM VE KURULUŞLAR

Toplum destekli polis projesinde; emniyet birimleri, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum oluşumları ve diğer toplum kesimlerinin bir ortaklığı söz konusudur.

1. Emniyet Birimleri

Taşrada yapılanmış ve Valiliğin genel koordinasyonunda idari ve adli hizmet yapan polis birimlerini ifade etmektedir.

- İl Emniyet Müdürlüğü İlgili Şube Müdürlükleri
- Polis Merkezleri / Karakolları

2. Kamu Kurum ve Kuruluşları

Emniyet birimleri dışında yapılanması ya da faaliyet alanı sebebiyle kamu hizmeti olarak adlandırılabilir yapılar olarak değerlendirilir.

- Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü
- İller İdaresi Genel Müdürlüğü
- İl Özel İdareleri
- Belediyeler
- Muhtarlar
- Eğitim Kurumları (Kreşler, Anaokulları, İlköğretim okulları, Liseler, Dershaneler, Diğer Okullar)

- Üniversiteler
- Sağlık ve Sosyal Hizmet Kuruluşları (Resmî ve Özel)
- Özel Güvenlik Kuruluşları

3. Sivil Toplum Oluşumları ve Toplum Kesimleri

Kolluk görevlileriyle işbirliği ve ortaklık yapabilecek gerçek ve tüzel kişiler olarak değerlendirilmektedir. Araştırma kuruluşları ve stratejik merkezler bu kapsamda değerlendirilmektedir. Yerel hassasiyetlerin ve taleplerin hizmete yansımada önemli rol oynamaktadır. Güven tesis etme ve güven duygusunu artırmada polis için önemli bir çalışma alanı ve hedef kitle olarak karşımıza çıkmaktadır.

- Sokak-Site-Apartman Temsilcileri
- Aileler ve Gönüllü Kişiler
- Konaklama Yerleri Sahipleri
- Sivil Toplum Kuruluşları (Dernekler, Meslek odaları, Ticaret ve İş Merkezleri Yetkilileri ya da Temsilcileri)

F. İNGİLTERE-TÜRKİYE KOLLUK YAPILANMASI

İki ülke arasındaki mevcut güvenlik politikalarının oluşumunu etkileyen ve gerçekçi hedefler oluşturmada fikir verebilecek veriler aşağıda sunulmuştur (Tablo 1). Özellikle kişi başına düşen milli gelir, polis dışındaki kolluk görevlileri ve özel güvenlik

görevlilerinin sayısı dikkat çekicidir.

Birleşik Krallık'ta yaklaşık 4.250.000 kapalı devre televizyon sistemi(CCTV) bulunmaktadır. Ülkemizle kıyaslandığında zaten çok olan polis sayısı teknolojik olarak da desteklendiği açık olarak görülmektedir.

Her üç yılda bir yenilenen ve filo kiralama yoluyla hizmete sunulan polis araçları, güçlü motorları ve her türlü sorgu yapma kabiliyetindeki bilgisayar teknolojileri ile oldukça fonksiyonel olarak kullanılmaktadır.

Özlük hakları itibarı ile İngiliz polisinin hayat standardı toplumun genelindeki refah ölçülerinden payını almaktadır. Gece, hafta sonu ve tatil günlerinde çalışma ile alınan fazla mesai ücretleri görevlilere ciddi maddi destek sağlamaktadır.

Ulaşım hizmetlerinden ücretsiz yararlanan polisler, ev için daha uzun vadeli ve düşük faizli kredi alma imkanına sahiptirler. Kendi talepleri ve zorunluluklar dışında görev yerleri değiştirilmemekte ve yüksek moral ile çalışmalarını sürdürmektedirler.

Tablo 1: Kolluk Görevlilerinin Karşılaştırılması

	Birleşik Krallık	Türkiye
Nüfus	59,834,300	67,803,927
GSMH	\$35.0000	\$5500
Polis sayısı(Toplam)	223,000	189,00
Polis Memuru	140,000	-
Özel Polis Memuru	13,000	-
TDP görevlisi	8,500	-
Suç(Yıllık Toplam)2006	5,562,691	785,510
Özel Güvenlik Görevlisi Sayısı	500.000(yaklaşık)	192,000

G. İNGİLTERE’NİN TERÖRLE MÜCADELE POLİTİKASI

İngiliz kolluk hizmetlerinin nasıl oluşturulduğunu, suçu önlemek için alınacak tedbirlerin nasıl belirlendiğini nesnel olarak görebilmek için terörle mücadele politikasına bakmak gerekmektedir.

İngiltere, terörle mücadele alanında önemli tecrübeye sahip ülkeler arasında yer almaktadır. Yaklaşık 30 yıl boyunca Kuzey İrlanda meselesi bağlamında yaşadığı terör sorunu, 9 Eylül 2001 tarihinde ABD’de ve 7 Temmuz ve 21 Temmuz 2005 tarihlerinde Londra’da gerçekleştirilen saldırıların ardından yeni bir çehre kazanmıştır.

Kuzey İrlanda sorunu, tarihi husumetler içinde şekillenmiş, etnik ve dini öğeleri içeren karmaşık bir mesele olup, sadece, bölgenin Birleşik Krallığa (İngiltere) bağlı kalması ya da İrlanda’ya bağlanmasına dair bir toprak anlaşmazlığı değildir. Aynı coğrafya üzerinde iki ayrı ülkeye sadakat besleyen, bu nedenle etnik ve mezhebi kimliklerini ön plana çıkararak bu kimliklerini korumak için “ayrışma” politikasını sıkı sıkıya uygulayan iki kesimin bulunması meselenin asıl nedenidir.

Yaklaşık olarak yüzde 52 Protestan ve yüzde 48 Katolik unsurdan oluşan Kuzey İrlanda’da halkın 30 yıllık terör ortamının getirdiği güvenlik sorunlarından ve İngiltere’nin diğer bölgelerine oranla yaşanan ekonomik geri kalmışlıktan usanmış

olmasının terörün sona erdirilebilmesinin altında yatan en önemli etken olduğu ileri sürülmektedir.

Sorunun çözümünde bu noktadan hareket eden Blair Hükümeti, 1998 “Good Friday” anlaşmasının ardından, güvenlik durumunda yaşanan nispi iyileşmeden faydalanarak Kuzey İrlanda’da ekonomik koşulların düzeltilmesi için yoğun bir çaba içine girmiş, bölgeye yönelik maddi kaynak tahsisini artırmış, çeşitli vergilerin oranlarını düşürmüştür. Bu politika neticesinde, bölgede İngiltere’nin diğer yörelerine göre daha başarılı bir ekonomik gelişme performansı ortaya çıkması mümkün olmuştur. Halkın, terörün azalmasından ve ekonomik gelişmeden duyduğu memnuniyet, bölgedeki aşırı uçların politikalarına olan destek tabanını azaltmış, IRA 2005 yılında silahlarını bıraktığını ilan etmiştir. Söz konusu gelişmeler, aralarındaki çekişmeler ve güven eksikliğine rağmen tarafların anlaşma yapmaya yönlendirilebilmelerine yardımcı olmuştur.

Kuzey İrlanda bağlamındaki terörün ortadan kalmasıyla birlikte, bugün, İngiltere’nin karşı karşıya kaldığı en önemli terör tehdidinin, “geniş destekten yoksun ve çarpıtılmış bir İslam anlayışına sahip radikal unsurlardan” kaynaklandığı görüşü kabul görmektedir.

1. 11 Eylül 2001 ve 7–21 Temmuz 2005 Saldırıları Sonrasındaki Dönem

ABD’de vuku bulan 11 Eylül 2001 terör saldırılarının ardından, İngiltere’de “radikal İslamcı” terör tehdidine karşı tedbirlerin alınması için çalışmalar başlatılmıştır. Londra’da 7 ve 21 Temmuz 2005’te gerçekleştirilen terör saldırılarının ardından bu çalışmalar derinleştirilmiştir. İngiltere, Müslümanların radikalleşmesinin önlenmesine dönük çalışmalar içine girmiş, ayrıca, terörle mücadeledeki kurumsal yapılanmasını gözden geçirmiştir. 2005 yılında gerçekleştirilen saldırılara karışanlardan bazılarının İngiltere’de doğup büyümüş Müslümanlar olmaları terörle mücadele çabalarında özellikle üzerinde durulan bir husus teşkil etmiştir.

2. İngiliz Terörle Mücadele Stratejisi

2003 yılı başlarından itibaren terörle mücadele için “CONTEST” olarak adlandırılan yeni bir strateji geliştirilmiştir. Söz konusu strateji, Önleme, Takip, Koruma ve Hazırlık olmak üzere dört sütun üzerine oturtulmuştur.

a.Önleme:

Stratejinin bu ayağı, bireylerin radikalleşmesinin önüne geçilerek teröre başvurularının engellenmesini hedeflemektedir. Bireylerin radikalleşmesi sonucunu doğurabilecek eşitsizlik ve ayrımcılık gibi yapısal sorunların ortadan kaldırılması, radikal unsurların başkalarının da radikalleşmesini ve terörist olmalarını sağlamak için

rahatlıkla faaliyet göstermelerini engelleyecek yasal düzenlemelere gidilmesi, radikalleşmeyle fikri planda da mücadele edilmesi amaçlanmaktadır. Söz konusu hedef çerçevesinde, İngiltere'deki Müslüman toplum temsilcileriyle daha yakın temas içerisine girilmekte, radikalleşmeye yol açan koşullar hakkında görüşleri alınmakta, radikalleşmeyle fikri planında mücadele etme potansiyeli taşıyan Müslüman şahsiyetlere destek olunmaktadır. Ayrıca, dünyanın diğer bölgelerinde, İngiltere'deki Müslümanların baskı gördükleri şeklinde varolabilecek yanlış düşüncelerin önüne geçilebilmesi amacıyla, İngiltere Müslüman toplumundan heyetlerin Müslüman nüfusu yoğun ülkeleri ziyaret etmeleri sağlanmaktadır.

b.Takip:

Stratejinin bu bölümü, istihbarat toplama, terör faaliyetlerine karışanlara ilişkin yasal düzenlemelerin sıkıştırılması ve uluslararası çerçevede işbirliği yoluyla, teröristleri ve onlara destek verenlerin takip edilmesini içermektedir. Terör eylemlerinin önlenmesi bakımından istihbarat toplama faaliyetlerinin hayati derecede önem arz ettiği anlayışı çerçevesinde, ilgili kurumların bu yöndeki imkan ve kabiliyetlerinin genişletilmesi için önemli ölçüde maddi kaynak sağlanmıştır.

c.Koruma:

Koruma faaliyetinin amacı, İngiltere'nin ülke içinde ve yurt dışındaki hassas hedeflerin terörist saldırılara karşı daha güvenli hale getirilmesidir. Bu bağlamda,

sınır güvenliğinin artırılmasına, temel kamu hizmetlerinin güvenliğinin sağlanmasına, ulaşım altyapısı ve halkın kalabalık bulunduğu mahallerin korunmasına öncelik verilmektedir.

d.Hazırlık:

Stratejinin Hazırlık ayağında yürütülen çalışmalar, bütün tedbirlere rağmen bir terör saldırısının gerçekleşmesi halinde, bunun sonuçlarına hazırlıklı olunmasına yöneliktir. Bu çerçevede, potansiyel risk alanları tespit edilmekte, buralara yönelik olarak meydana gelebilecek saldırıların ortaya çıkaracağı sonuçlar ve bu sonuçlar karşısında alınabilecek tedbirler değerlendirilmekte, ayrıca söz konusu değerlendirmelerin sürekli olarak güncellenmesine çalışılmaktadır.

3. Kurumsal Yapılanma

İngiltere'nin 11 Eylül saldırılarının ardından maruz kaldığı terör tehdidinin Kuzey İrlanda kaynaklı terörden farklı özellikler taşıması, terörle mücadelede kurumsal yapının gözden geçirilmesini gerekli kılmıştır. Bu çerçevede, yeni terör tehdidiyle mücadelenin, bütün hükümet birimlerinin eşgüdüm içerisinde çalışmasını ve yerel idareler ile özel sektörün de bu konuda sorumluluk üstlenmelerini öngören bir anlayış gerektirdiği kabul edilmiştir. Mücadelenin diğer bir önemli unsuru ise uluslararası işbirliği olarak görülmektedir.

Terörle mücadele stratejisinin denetim ve kontrolü, Başbakan'ın başkanlığını yaptığı, kabine üyelerinden oluşan bir komite tarafından yürütülmektedir. Söz konusu komitenin başkan yardımcılığını İçişleri Bakanı yürütmektedir. Stratejinin 'Koruma' ve 'Hazırlık' bölümlerine dair çalışmalara ilişkin komite toplantılarına İçişleri Bakanı başkanlık etmektedir.

Güvenlik ve İstihbarat Koordinatörü, hükümetin terörle mücadele kabiliyetlerinin stratejik yönlendirmesine nezaret etmek ve bu bağlamda Başbakan ve İçişleri Bakanı ile birlikte çalışmakla sorumludur.

Terörle mücadeleden temel sorumlu olan kuruluş İçişleri Bakanlığıdır. Dışişleri, Ulaştırma, Savunma Bakanlığı gibi diğer kurumlar, kendi görev alanlarına giren hususlarda katkı yapmaktadırlar.

Terörle mücadele bağlamında istihbarat toplama işi, ülke içinde ve yurtdışında, MI5, MI6 (dış istihbarat) ve Hükümet İletişim Karargâhı (GCHQ) tarafından yürütülmektedir. Dışişleri Bakanı'na bağlı olarak faaliyet gösteren GCHQ, elektronik istihbarat toplamak ve kamu birimlerinin güvenli biçimde haberleşmelerini sağlamakla görevli bir kuruluştur.

Terörle mücadelenin operasyonel boyutu iç istihbarat örgütü MI5 tarafından, ülkenin çeşitli bölgelerindeki toplam 43 adet Emniyet Müdürlükleri (İngiltere'de polis merkezi bir biçimde, örneğin bizdeki Emniyet Genel Müdürlüğü tarzında teşkilatlanmamıştır. Polis, adem-i merkeziyet esasına bağlı olarak idari birimler içinde

yer almaktadır.) ve Londra Metropolitan Polisi'nin Terörle Mücadele Dairesiyle yakın işbirliği halinde yürütmektedir. Şüphelilerin tutuklanması, haklarında soruşturma yürütülmesi gibi görevler polis tarafından yerine getirilmektedir.

2003 yılında, uluslararası terörizm konusunda değerlendirme yapmak üzere kurulan ve MI5'in karargâhında faaliyet gösteren Müşterek Terörizm Değerlendirme Merkezi (JTAC), 16 kurumun temsilcisinden oluşmaktadır. JTAC, uluslararası terör konusunda elde edilen istihbari bilgilerin konuyla ilgili bütün kurumların temsil edildiği bir platformda değerlendirilmesine ve tehdit durumlarının belirlenmesine imkân tanımaktadır. JTAC'ın varlığı, her kurumun kendi görev alanlarına giren konulardaki yetki ve sorumluluğuna halel getirmemektedir. JTAC'ın başkanı, MI5 direktörüne karşı sorumludur.

Silahlı Kuvvetler, İngiltere'nin terörle mücadelesine, yurtdışındaki bazı 'Önleme' ve 'Takip' faaliyetleri, yurt içinde de rehine olayları, denizde meydana gelen terörist eylemler, bomba imhası ve izinsiz uçuş yapan uçakların engellenmesi gibi "Koruma" kapsamına gire bazı durumlarda katkı sağlamaktadırlar.

4. Hukuki Düzenlemeler

11 Eylül saldırılarının ardından dünya çapında güvenliğin sağlanması ile bireysel özgürlüklerin korunması arasında ortaya çıkan ikilem İngiltere'de de yaşanmış ve terörle mücadele alanındaki mevzuatın sertleşmesi sonucunda, bireysel özgürlüklerin aleyhine

bir gelişme ortaya çıkmıştır. Londra'da 2005 yılında yaşanan saldırıların ardından hızlanan çalışmalar neticesinde hazırlanan Terör Yasası (Terrorism Act 2006) 13 Nisan 2006'da yürürlüğe girmiştir.

Özgürlükleri kısıtlaması nedeniyle yoğun eleştirilere maruz kalan yasa çerçevesinde, terör eylemlerine hazırlık mahiyeti taşıyabilecek fiiller, terör eylemlerinin doğrudan veya dolaylı olarak yüceltilmesi, terör eylemlerini teşvik edici veya gerçekleştirilmelerini kolaylaştırıcı bilgiler içeren yayınların dağıtımı, terör eğitimi sağlamak ve almak, radyoaktif araçların ve nükleer tesislerin terör amacıyla kullanılması suç haline getirilmiştir.

Yeni yasanın tartışma konusu olan bir diğer yönü ise, terör şüphelilerinin herhangi bir suç isnat edilmeksizin gözaltında tutulabilecekleri gün sayısının 14'ten 28'e çıkarılması olmuştur. Esasında, Blair Hükümeti, söz konusu sürenin 90 güne çıkarılması için uğraşmış, ancak, Parlamento'da yapılan oylamada, hükümetteki İşçi Partisi'nin bazı milletvekillerinin de aleyhte oyları nedeniyle bu süre kabul görmemiş ve 28 gün olarak belirlenmiştir.

Öte yandan, 2007 Haziran ayında Londra ve Glasgow'da meydana gelen terör saldırısı girişimlerinin ardından konu tekrar gündeme gelmiş, Başbakan Brown, Parlamento'da yaptığı bir konuşmada, söz konusu sürenin artırılması gereğine işaret etmiştir. Basında yer alan haberlerde, Hükümetin anılan sürenin 42 güne çıkarılması için yasa değişikliği teklifi vermeyi öngördüğü bildirilmektedir.

Yeni terör yası bağlamında dikkat çeken bir diğer husus, terör örgütlerinin yasaklanmasına ilişkin uygulamanın kolaylaştırılmış olmasıdır. Bu çerçevede, doğrudan terör eylemlerine katılmamakla birlikte, terör eylemlerini yücelten ve destekleyen örgütlerin de yasaklanması mümkün hale gelmiştir.

Yasa çerçevesinde getirilen diğer yenilik ise, terör eylemlerine hazırlık, terörü yüceltme, terör eğitimi almak veya sağlamak ve terörist yayıların dağıtımını suçlarını İngiltere dışında işleyen bir kimsenin bu suçlar nedeniyle İngiltere’de yargılanmasına imkân tanınmasıdır.

5. Maddi Boyut

2008 yılı itibariyle, İngiltere’nin terörle mücadele ve istihbarat alanındaki yıllık harcamasının iki milyar Sterlin’e ulaşacağı belirtilmektedir.

YEDİNCİ BÖLÜM

VII. GENEL DEĞERLENDİRME

İngiltere, çok uzun süredir temelinde mülkiyet hakkının ve bireysel hak ve özgürlüklerin korunmasının yattığı Anayasal Monarşi ile yönetilmektedir. 1215 Magna Carta, 1679 Habeas Corpus, 1707 de Birleşik Krallık ve Parlamantonun kurulması gibi süreçler de sosyal devlet, sivil toplum ve demokratik sistemin ilk adımları olmuştur.

Sanayi devrimi sonrası oluşan sınıfsal yapı dengeli dağılmış ve orta tabaka genişletilerek toplumsal gelişme sağlanmıştır. 18.Yüzyılda bile borsa ve bankacılık sektörlerindeki öncülüğü sebebiyle dünyanın mali merkezi durumuna gelmiştir. Kapitalizm ile tanışan ilk ülke olmuştur. Kapitalizm ile birlikte kurulan sistem, alternatif ve karşıtlığı yok etmeyi hiç amaçlamadığı gibi yok etme çabaları ile çelişkileri artırmamaya odaklanmıştır. Özgürlük, insan hakları gibi yüksek değerlerden bahsederek sorun olabileceğini düşündüğü noktaları marjinal durumuna düşürerek “kendi kontrollü alternatiflerini” üretmiştir.

1763'te İskoçya'da James Watt'ın buhar makinesini icat etmesi, zengin kömür yatakları ve sömürge liderliğinin verdiği hammadde bolluğu, İngiltere'yi dünyanın ekonomik ve toplumsal dönüşümünün merkezi haline getirmiştir.

Bireylerin ekonomik olanaklardan en geniş şekilde yararlanması sağlanarak toplumsal çatışma ve sürtüşmelerin en alt düzeye inmesi sağlanmıştır. Köklü Anayasal Monarşi

geçmişi ve Kraliyet ailesi, bir kilit taşı gibi ülkeyi bir arada tutmakta, toplumu meydana getiren maddi ve manevi unsurların uyumlu ve dinamik bir bütün oluşturacak şekilde birbirini tamamladığı görülmektedir. Tarihi gerçekler ve olayların içindeki lider rol alma yaklaşımı sonucu oluşan ders çıkarma kültürü halen dünyada bir imparatorluk olarak algılanan Birleşik Krallık'ta kurumların yapılanmasında ve birbirleri ile uyumlu çalışmalarında büyük rol oynamıştır. 1605'te Parlatentonun bombalanmaya teşebbüs edilmesi, 1663'teki büyük veba salgını, 1665 'teki Büyük Londra Yangını Güvenlik, sağlık itfaiye gibi acil yardım kurumlarının temellerinin atılmasında kullanılan tarihi dersler olarak değerlendirilmektedir.

İngiltere'de çocukların okula başlama yaşı okul öncesi üç ve ilköğretimde beştir. Özellikle Londra'da nüfusun %70'i yabancı menşeli olmasına rağmen İngilizcenin ve erken yaşlarda başlanan okulların Birleşik Krallıkta yaşayan tüm insanları İngiliz hayat tarzına ittiği ve gönüllü olarak sisteme adapte ettiği gözden kaçmamaktadır. Böylece bireylerin kendilerini kendi kültürlerinden değil İngiliz Kültüründen geçerek görmeleri ve tanımlamaları sağlanmaktadır. Bunda büyük ölçüde başarı sağlanmış gibi gözükse de zaman zaman başarısızlıklar da yaşanmaktadır. 11 Eylül sonrası uluslar arası terörün hedeflerinden biri olan Birleşik Krallık'ta özellikle Müslümanların eğitim ve uyum sürecinde eksiklikler olduğu ortaya çıkmış, süreci daha iyi yönetmek üzere sistem gözlem altına alınmıştır.

Anayasal sistemin altında kurulan idari düzen ve dinamik yapılar, gelişen olaylara karşı süratle mevzuatı güncelleme kolaylığı vermekte, çoğunlukla kriz yönetmek durumunda

olan kolluk yönetimine de geniş bir inisiyatif alanı ve dolayısıyla büyük ölçüde başarı imkanı sunmaktadır.

İdari, ekonomik ve sosyal yapılanma, polis birimlerine suç öncesi ve suç sonrası işlemlerinde oldukça rahat bir çalışma imkanı sağlamakta ve risk yönetimi kabiliyeti vermektedir. Bazı örneklerle bu uygulamaları somutlaştırmak sistemi ve mekanizmaları tanımak için faydalı olacaktır:

Semt kütüphaneleri, o bölgede yaşayan insanların eğitim, iş olanakları ve güvenlik konularında danışma merkezi gibi işlev görmektedir. Üyelik ve kurs programları ile bölgedeki her konudan haberdar olan semt sakinleri bu fonksiyonel yapı ile bölge ile bütünleştirilmektedir.

Bireylerine kimlik taşıma zorunluluğu getirmeyen Birleşik Krallık 'ta usulüne göre bir banka hesabı açtırmadan hiçbir ekonomik ve sosyal faaliyette bulunmak mümkün değildir. Cep telefonu almak, ev kiralamak, oto satın almak için mutlaka banka hesabı olması, hesabın ve hesap sahibinin güvenilirliğinin ispatlanması gerekmektedir.

Kapitalist üretim tarzının ince pazarlama teknikleri ile internet gibi kişisel bilgilerin kolaylıkla kayda alınabileceği uygulamalar yaygınlaştırılmaktadır. Kredi kartları ile internetten yapılan işlemlerde cazip indirim ve promosyonlarla internet kullanımını özendirilmektedir.

Bankacılık, sigorta ve posta sistemlerinin uyumlu çalışması, bireylerin ekonomik ve sosyal yaşamlarının izlenmesinde yaptırım uygulayan kamu birimlerine ve kolluğa teknik destek vermektedir. Kurumlar ile yapılan ilişkilerin yazılı hale getirilmesi sebebiyle şehirde yaşayanların adreslerini sürekli güncel tutmaları mecburiyet haline getirilmiştir. Dolayısı ile devlet alacaklarını ve maddi cezalarını istediği her zaman ve kolaylıkla tahsil ederek mutlaklığını göstermekte, bireyleri kendi otoritesine boyun eğmeye mecbur bırakmaktadır. Cezaların mutlaklığı her alanda düzenin devamını ve otoritenin yeniden tesisini garanti etmektedir.

Yukarıda sıralanan bireysel özgürlüklere yapılan ve sert olarak nitelendirilebilecek müdahale ve kısıtlamalar, inşası sırasındaki incelik ile tanıtım ve uygulamasındaki ustalık sebebiyle müdahale olarak adlandırılmamakta, bireylerin sınırlandırıldıklarını algılayamayacağı refah ölçüleriymiş gibi meşrulaştırılmaktadır. Metropolitan polisinin Londra’da uyguladığı bazı projeler şöyle sıralanabilir:

A.KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARININ SUÇ ÖNLEMEDE KULLANILMASI VE BAZI ÖRNEK UYGULAMALAR:

Birleşik Krallıkta her yıl yarım milyon araç çalınmaktadır. Oto ve otoyla ilişkili suçlar ülkenin tamamındaki suçların dörtte birinden daha fazladır. Trafik işlemleri ve suçlara karşı araçların değil kişilerin sigortalanması esas olduğundan üçüncü şahısların mağduriyetleri önlenmiş bireysel sorumluluk bir yaşam tarzı haline getirilmiştir. Çalınan araçların % 40’ı sahiplerine tekrar dönmekte ve bu suçların % 30’u otoparklarda

gerçekleşmektedir. Her 13 saniyede bir otodan hırsızlık olaylarının yaşandığı İngiltere ve Galler 'de eski araçlar yenilere göre daha çok suça konu olmaktadır. Oto ve Oto ile ilgili dolandırıcılık konuları ile ilgili Oto alım satım kılavuzu adında kitapçık ve mini el ilanları hazırlanmış ve ücretsiz olarak vatandaşlara dağıtılmaktadır. Olayların yaşandığı bölgelerde oldukça dikkat çeken renk ve ebatlarda afişler hazırlanarak mağdur olma ihtimalini ortadan kaldırmaya yönelik tavsiyeler vatandaşa aktarılmaktadır.

Kitle iletişim araçlarının, sistemin ürünlerini tüketecek kitleyi üretmekte ulaştığı tecrübe ve başarı suç önlemede de kullanılarak Toplum Destekli Polis Modeline hizmet etmektedir. Kendisine ve polisine güvenen toplumu oluşturmak için kamuoyuna verilecek her bilgi özel olarak hazırlanmaktadır. İçeriği ve dağıtımı Metropolitan Polisnin hazırladığı ile sınırlıdır.2005 yılında Uluslar arası Terör kapsamında meydana gelen bombalama eylemlerinde görüntülü medyada güvenlik güçlerinin aczini bir tarafa bırakın bir damla dahi kan gösterilmemiştir. Londralılara ve gelecek nesillere bu olay acil yardım birimlerinin başarı hikâyeleri ve ulusal dayanışmanın zirvedeki örneklerinden biri olarak aktarılacak şekilde kodlanmış ve dolayısıyla ulusal kimliğin güncellenmesi temin edilmiştir.

B.KAPALI DEVRE TELEVİZYON SİSTEMLERİ(CCTV)

Kapalı devre televizyon sistemleri, hem kolluk hem de hizmet verilen toplum tarafından suçla savaşın modern silahı kabul edilmiş ve dünyadaki Kapalı devre Televizyon sisteminin %20 'si ülkeye kurularak hem suç öncesi hem de suç sonrası

kolluk hizmetlerinde hiç de küçümsenemeyecek etkinlik ve verimlilik sağlanmıştır. Bu gizli izleme sistemleri karı azamileştirmek, verimliliği artırmak, ulusal güvenliği güçlendirmek ve kolluk kuvvetlerine hizmet etmek üzere tasarlanmışlardır. Sistemlerin faaliyete geçirilmesinde özel sektör ve kolluk birimleri sıkı işbirliği yapmakta, Polis yetkilileri ve Özel Güvenlik firmaları donanım temininden kuruluma kadar her aşamada ücretsiz danışmanlık hizmeti vermektedir.

C. TANITIM FİLMLERİ

Özellikle 13–18 yaşlarındaki gençlere yönelik hazırlanan ‘‘Bıçak şehri ‘’ adında bir tanıtım filmi okulların tatil olduğu dönemlerde birçok kanalda gösterime sokulmuştur. Film özellikle Birleşik Krallıkta hedef kitlenin çok düşük olduğu bilgisayar oyunları ile gerçek hayatın oldukça ilgi çekici bir şekilde birleştirilmesinden oluşmaktadır. Animasyondaki çizgi karakterler kavga sırasında bıçaklarını çıkarıp saldırıya geçmekte ve gençlerden birisi yaralandığı anda karakter Londra da yaşayan bir gence dönüşmektedir. Bıçak darbesinin verdiği acıyı, ailesinin gözyaşları içerisinde endişeli ve pişman halini ilgiyle izlenmekte ve acı hissedilmektedir. Metropolitan Polisinin olaya müdahalesi sırasında ekranda ‘‘Hayat oyun değildir’’ yazısı dramatik bir şekilde beyninize yazılmakta ve polisin sosyal merhamet rolü pekiştirilmektedir. Bu film Metropolitan polisinin internet sitesinde ve tatil günlerinde müzik kanalları dahil her kanalda yayınlanmaktadır.

Trafik Kazalarını önlemek için hazırlanan bir diğer filmde; yüksek atlama

şampiyonu gencin atlama anında bir aracın kendisine çarptığı konu edilmekte, geleceğin sporcularını hiçbir sürücünün yok etmeye hakkı olmadığı işlenmektedir.

D.THE BİG ISSUE

Sokakta yaşayan insanlar tarafından 75 Pence karşılığında alınan 1,50 İngiliz sterlini karşılığı satılan magazin ve sanat haberlerinin ağırlıklı olduğu haftalık bir dergidir. Satıcı olmak için evsiz olduklarını ispat etmek ve eğitim almak gerekmektedir. Günlük hayatı ilgilendiren konular işlenerek ünlülere ait röportajlar ile popüler hale getirilmekte ve ekonomiye katma değer sağlamaktadır. Muhtaç insanlara yasal gelir sağlamak ve hayatlarını idame etmeleri fırsatını verme amacı güderken evsiz insanlara yardım amacıyla kullanılacak fonları beslemektedir.

Medyada seslerini duyurma ve hayata tutunma gücü veren bu gönüllü birlik, ciddi bir sosyal sorumluluk örneği olduğu gibi alışılmışın dışında bir vakıf yaklaşımıdır. Kolluk hizmetleri açısından bakıldığında evsizlerin tespit ve takibi, alkol, uyuşturucu gibi kötü alışkanlıklardan korunması, sorumluluk verilerek suçtan uzak tutulması, toplumun diğer kesimlerinin de sokaklardaki güvensizlik algısının yok edilmesi açısından pozitif bir yaklaşım olduğu görülmektedir.

E.AFİŞ VE İLANLAR

Londra'nın en yüksek hayat standardına sahip bölgelerinde dahi araçlara yönelik

suçların arttığı, teşhir edilen cep telefonlarının sahiplerini suç hedefi yaptığı oldukça büyük ve renkli olarak posterler şeklinde insanlara uyarı olarak sergilenmektedir. Suç mağduriyetlerini önlemek için bu uyarılarda bulunmak bizde düşünüldüğü gibi Polisin başarısızlığını ve aczini göstermemekte aksine suç mağduru olması engellenen ve polisine güvenen bir toplumu inşa etmektedir.

Ateşli silahlara yönelik toplum desteği için hazırlanan kampanyanın sloganı ise ‘Eğer birinin silahlı olduğunu biliyor ve bunu ilgililere bildirmiyor iseniz bir gün sizin de elinize kan bulaşabilir.’ şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

F.SAPPHİRE PROJESİ

Her Polis merkezi içinde yapılan ve oldukça yaygın olan taciz ve tecavüz gibi suçlarla mücadele etmek için kurulmuş olup mağdurlara psikolojik destek verecek kolluk görevlisi yetiştirmekten suça ilişkin yaklaşım stratejileri geliştirmeye varan süreçleri kapsamaktadır.

Tecavüz olaylarının faillerinin düşünülen aksine eş,erkek arkadaş gibi tanıdık olmalarından dolayı mağdurların profesyonel yardım ihtiyacından doğmuştur.Suç sonrası travmaları önlemek ve güven duygusunu artırmak amaçlanmaktadır.

G. BAR GÖZETİMİ SİSTEMİ :

Toplum merkezli bir suç önleme projesidir. Karşılıklı güven, destek ve bazı koruma yöntemlerini geliştirmek üzere bizzat ruhsat sahibi işletmeler tarafından organize edilmektedir. Proje en basit anlamıyla şiddet ve suçun nesnesi olan işletmeler arasında mesaj ve bilgi değişimini içermektedir. Aynı zamanda işletmelerde şiddet ve ızzar konuları ile bağlantılı olarak işletmeler ile Polis arasında iletişim kurulması, tartışma ve sorunlara çözüm bulma ortamı oluşturulmasını sağlamaktadır.

Kurulan bu birlik; Kamu Gözetim sistemine üyelik sorun çıkarma ihtimali olan kişileri caydırma, işletmelere, personele ve müşterilere karşı meydana gelebilecek saldırı risklerini düşürme, faaliyet alanına verilecek zarar riskini ve dolayısıyla giderleri azaltmaya odaklanmıştır. Polisin ihtiyaç anında daha etkili ve süratli müdahalesi için gerekli koordinasyonu artırma, ticaretin gelişeceği ortam ve satış çevresi sağlama, huzur ve güven ortamı oluşturma gibi avantajları ruhsatlı işletmelere sunmaktadır.(National Community Safety Plan,2005)

Girişim genellikle işletme sahiplerinden gelmektedir.Bir ‘‘gözetmen-koordinatör’’ ve gönüllülerden oluşan küçük bir komite atanır.Gözetmen-Koordinatörün iyi tanınan ve güvenilen biri olması sistemin işlemlerini kolaylaştırmaktadır.Gözetmen-koordinatör poliste Emniyet amiri seviyesinde irtibat kurar.Tarafların katılımıyla yapılan toplantı ve faaliyetlerde karşılıklı olarak tam ve açık destek iradesi açıklanmakta ve ortaya konmaktadır.Katılımcıların karar mekanizmasında ve maddi konularda yetkili

olmalarına dikkat edilmektedir.

“Sürekli Bar gözetim sistemi” irtibat görevlisi atamak, kendi içinde gruplara ayırabilecek şekilde işletmelerin listelerini hazırlamak(En fazla 25 işletme bir grupta yer alır.),kolluğun görevidir. Uygun suç istatistikleri ve projenin başarısının izlenmesi, poster, slogan, broşür hazırlanması, tanıtım toplantılarının düzenlenmesi, iletişim araçlarına tavsiyeler sağlanması, yeni işletmelerle irtibat kurulacak girişim yapılması da polisin sorumlulukları arasındadır.

Sistem polise, potansiyel sorun çıkarma ihtimali olan kişiler ile ilgili daha fazla bilgi toplama, yardım çağrılarında daha kesin bilgi akışı ve kaynakların daha etkili kullanılmasına imkan vermektedir. Ruhsatlı işletmelerde şiddete dayalı olaylarda düşme sağlanarak irtibat ve bağlantılı ticarete gelişmeler kaydedilmektedir.

İstatistikler “bar gözetim sisteminin” uygulandığı yerlerdeki şiddet olaylarında önemli oranda düşüş olduğunu göstermektedir. Projenin hızla yayılması hem Polisin hem de işletmelerin verdiği desteği açıkça ortaya koymaktadır. Bar gözetimi sistemi ihtiyacının tespiti ve tanımlanması, işletme sahiplerine ve Polise tam destek verilmesi, etkili ve adanmış bir örgütlenme, tanıtım masrafları için mali destek, projeyi tanımlayacak ve tanıtacak bir logo hazırlanması bar gözetim sisteminin temel yapıları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kamu gözetim koordinatörü atamak, her grup için alt koordinatörler seçmek,

sistemi idare etmek ve maddi destek vermek, ilgili bilgi ve belgeleri sağlamak işletmelerin sorumluluklarıdır.

Tanıtım toplantısı ilgililerin ve basın kuruluşlarının katılımıyla yapılmaktadır. İyi bir başlangıç sistemin verimliliği demek olduğundan dikkatli davranmak gerekmektedir. Tanıtımı iyi yapılmış olmalıdır. İşletmeler teşvik edilmeli ve sistemin kendilerine ait olduğu vurgulanmalıdır. Tanıtım toplantısı sonrası katılımcıların gerekli bütün bilgi ve belgeleri irtibatta olacakları yer ve kişileri ve suç önlemede kullanılacak araç ve gereçleri temin etmeleri sağlanmalıdır.

Bar gözetim sisteminin kalbi potansiyel sorunlara karşı hızlı, doğru ve etkili iletişimidir. İletilecek mesajın önemli ölçüde değiştirilmesi gibi risk taşıdığından telsiz tercih edilmektedir. Her gruptaki 25 barın koordinatörü işletmelerin listesini güncelleyerek sorun anında birbirleriyle irtibat kurma şekillerini ve sorunu yönetmeyi kontrol etmektedir. Durumun ciddiyetine göre bir işletme 999 acil yardım hattı ile polise ulaşabilir, sorun çıkarıcıların gidiş istikametindeki barları, diğer grupların uyarılması ihtiyacı varsa alt koordinatörleri bilgilendirebilir. En etkili cevabın verilmesi için sorunun çeşidi, ihtiyaç duyulan yardımın şekli, sorun yer değiştirdi ise yönü ve özellikleri, sorunun tam tanımı, sorun çıkarıcılara ait bilgi, kullanılan motorlu taşıtlar ilişkin bilgilerin sağlanması gerekmektedir.

Alkol tüketiminin oldukça yüksek oranlarda olduğu ve alkol tüketimi ile ilgili olayların çokluğu sebebiyle hazırlanan bu ortaklık; sorun çıkarıcıları caydıran, çabuk

polis m¼dahalesi ile fiziki saldırıları ve maddi zararları azaltan, ticareti artıran ve dolayısıyla, kamu imajının geliştiren bir yaklaşımdır.

H. EMANET KASALARI VE MALLARIN SİGORTALANMASI:

Her semtte bulunan emanet kasaları (safe deposit) bölge sakinlerine düşük bir servis ücreti karşılığında değerli eşyalarını koruma imkânı sunmaktadır.24 saat girişe elverişli bulunan kasalar bağımsız özel bir şirket tarafından işletilmektedir. İkametlerde değerli eşya bulunmasını ve vatandaşların hedef kitle olarak görülmesini engelleyen sistem polis için de iş yoğunluğunun azalması anlamına gelmektedir.

Eşyaların sigortalanması ve herhangi bir şekilde mağduriyet durumunda yerine konulabilir olması toplumun güvensiz olma durumunu büyük ölçüde azaltmaktadır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

VIII. ÖNERİLER

Kolluk hizmetlerinde çağdaş bir dönüşüm projesi olan Toplum Destekli Polis Modelinin Birleşik Krallıktaki uygulamalarından ülkemiz için gerçekçi modeller çıkarmak bir başlangıç olacaktır.

Kolluk güçlerinin keyfi etkinlik ve baskı olasılığını azaltacak yasal ve idari düzenlemeler ile sürekli hizmet içi eğitim programları hazırlanmalı, bu istek ve gayretin topluma samimi olarak sunulması sağlanmalıdır. Polislere ait eğitim kurumlarında ve hizmet içinde ,’’masumiyet karinesi, kanunsuz suç kanunsuz ceza olmaz ‘’ gibi hukukun evrensel prensipleri hizmetin olmazsa olmaz şartı olarak benimsetilmelidir. Siyaset Bilimi dersi en azından mesleğin kurmay sınıfını yetiştiren Polis Akademisinde müfredata alınmalıdır.

Halen yürürlükte bulunan ancak işleme mümkün olmayan Kimlik Bildirme Kanunu gibi yasal düzenlemeler yerine birbirleri ile bütünleşik çalışan banka, sigorta ve posta sistemleri ile fiilen düzeni sigorta eden yapılanmalara gidilebilir. Gecikmeyen adaletin topluma sunduğu güven ortamını, polis sayısını artırarak kapatmak gibi gerçekçi olmayan politikalardan kurtulma imkânı sunabilir.

Kolluk görevlilerinin mesai saatleri dışında da toplumla beraber olması, empati mekanizmasını hizmete dahil edecektir. İngiltere örneğinde olduğu gibi acil yardım

birimlerinde çalışanlara uygun ve öncelikli konut kredileri sağlanabilir. Güvenlik zorunlulukları dışında Lojman uygulamasından biran önce vazgeçilerek güçlendirilmiş özlük hakları ile polis görevlilerini toplumun içinde ve bir birey olarak toplumsal dönüşümün aktörleri haline getirme toplum ile bütünleşme yolunda önemli bir adım olacaktır. Her apartmanda yaşayan polis güvenlik ve asayiş konusunda komşuluk gibi özel bir ilişkinin sağlayacağı avantaj ile hem danışmanlık, hem de görünür caydırıcılık açısından önemli bir kolluk hizmeti yerine getirecektir.

Londra örneğinden hareketle belediye çalışanları, karayolu ekipleri, park görevlileri, otobüs şoförleri gibi topluma hizmet verenlerin reflektör yeleklerle görünür birer güven unsuru haline dönüştürülmesi etkili olacaktır.

Güvenlik yönetiminde yeniden yapılanma için toplum destekli polis modeli kapsamında faydalı olacağı düşünülen projeler aşağıda sunulmuştur:

A.TOPLUM DESTEKLİ POLİS GÖREVLİLERİ

Kolluk hizmetlerinin görünür, ulaşılabilir ve tanışık olma prensibinden hareketle sosyal sorumluluk ve duyarlılık taşıyan toplum destekli polis birimleri kurulabilir.

Oluşturulacak takımlarda bölge halkına takımın omurgası olacak rol verilerek aidiyetlerinin sağlanması kamu hizmetinin sert yüzünü daha yumuşak hale getirilebilir. Tanışıklık ve ulaşılabilirlik bölge polis merkezlerinin üniformalı yay devriye hizmetine

ağırlık vermesi ve motorize devriyenin şeklen bile olsa halka uzaklığının ortadan kaldırılması olarak uygulanabilir. Aslında Emniyet Genel Müdürlüğü çarşı ve mahalle bekçileri sistemi ile bu yaklaşıma benzer bir yapıyı zaten içinde barındırmaktadır.

Yerel polis merkezi görevlilerinin çok uç örnekler dışında görev bölgelerinin değiştirilmemesi bir istihdam politikası haline gelebilir. Projede görev alacak vatandaşlarımızın özlük haklarının ödenmesi göreve profesyonel bir yaklaşım ve hizmet verilen topluma da meşru bir bakış açısı kazandırabilir.

B. GÜVENLİK STRATEJİ MERKEZİ

Metropolitan Polis İdaresine benzer yıllık hizmet planlarını hazırlayacak, hedef ve usulleri belirleyecek ve her türlü etkiden uzak bir yapılanma Emniyet Genel Müdürlüğünü kolluk hizmetlerinin aktif öznesi haline getirebilecektir.

Objektif verilerden yola çıkarak hazırlanan ve toplumla paylaşılan yıllık planların taşra teşkilatının yerel ihtiyaçları ile desteklenerek fonksiyonel hale getirilmesi ile hem oluşturulan kurumsal yapının sürekliliği hem de vatandaşın güven ve desteğinin sağlanması mümkün olacaktır. Yıllık, üç yıllık ve beş yıllık güvenlik stratejileri ile personelin sürekli yeniliklere açık olması ve performanslarını ortaya koymaları fırsatı verilebilir.

C. GÜVENLİ BÖLGELER

Londra örneğinin Güvenli Bölgeler sistemi, bölge polis merkezlerinde mahalleler bazında uygulanabilir. Oluşturulacak takımlarda en az bir amir olmak üzere, polis memurları, çarşı ve mahalle bekçileri ve toplum destekli polis görevlileri yer alarak bölge halkı ile sürekli iletişim halinde bulunmaları ve yerel Güvenlik ihtiyaçlarını belirlemede aktif rol almaları sağlanabilir. Küçüklerin alkol ve sigara gibi alışkanlıklardan korunması, duvar yazılarının temizlenmesi için yerel yetkililerle irtibat kurulması, çevrenin korunması konusunda duyarlılık gösterilmesinin sağlanması kişisel ve genel suçtan korunma konusunda danışmanlık hizmeti verilmesi gibi önleyici hizmetleri yerine getirebilirler.

Apartman, iş hanı, cadde, mahalle güvenlik toplantıları ile toplumun güvenlik hizmetlerine katılımı sağlanabilir. Polis birimlerinin araç, personel ve diğer ekipmanlarının sayıları ve imkânları hakkında bilgiler sunulması gerçekleştirilmesi mümkün olmayan beklentiler içine girilmesi ve hayal kırıklıklarının ilişkinin kendisini ve sonuçlarını negatif etkilemesi önlenir.

D. BÖLGE GÜVENLİK MÜLAKATLARI

Bölge istihbarat ve güvenlik mülakatları benzeri yaklaşımlar ile vatandaşların güvensizlik duygusunun kaynaklarının tespit edilerek en çok endişe duyan kesimleri tespit etme ve hedef almayı amaçlayan dijital veri bankaları oluşturulabilir.

Bölgelerin özelliklerine göre hazırlanacak anketler koluğa hangi somut verilerin suç ve asayişsizlik olarak algılandığını belirleme ve çözüme hizmet edecek uygulamaları geliştirme imkânı verecektir.

Oturduğu apartmanın girişinde, ”sokağa gece saatlerinde yaya devriye hizmetinin başlatıldığı” bildirilen bir semt sakini kendisinden bu konuyla ilgili yorumunun istenmesini olumlu olarak geri bildirme fırsatı bulacaktır. Karakolun kapısını sadece başına bir iş geldiğinde değil diğer zamanlarda da açık bulacaktır.

E. ADLİ SONUÇ DEĞERLENDİRME FORMLARI

Adli hizmetlerin detaylı analizi ile önleyici hizmetlerde sağlıklı sonuçlar alınabilir. Haklarında adli tahkikat evrakı düzenlenen şüphelilerin suçu işlemeden önce ve suçu işledikten sonra kullandıkları araç ve güzergâhların suç önlemede aktif olarak kullanılmasını yaya ve motorize devriyelerin zaman ve mekân bağlamında formüle edilmesini temin edecek mekanizmalar kurulabilir.

Önleyici hizmet veren personel hırsızlık gibi tekerrür eden suçlarda olay yerine geliş ve olay yerinden kaçış noktalarında önlem alarak suçu ve mağduriyetleri engelleyebilecektir

F. UYARI AFİŞLERİ VE BROŞÜRLER

Adli hizmetlerden ve toplum destekli polis yapılanmalarının yapacağı çalışmalardan elde edilen verilerin ışığında tespit edilen suçun yoğunlaştığı bölgelerde herkesin görebileceği şekilde uyarı afişleri hazırlanarak mağduriyetin önlenmesi pozitif bir yaklaşım olarak algılanmalıdır.

Otodan hırsızlık olaylarının yoğunlaştığı bölgelerde ‘‘Burada oto hırsızlarının mağduru olabilirsiniz ‘’ şeklinde bir afiş polisin acizliği olarak değil mağduriyetin önlenmesi olarak algılanmalıdır. ‘‘Eğer bir kişi şüpheli bir paketi polise bildirirse teröristler asla başaramazlar’’afişini vatandaşı harekete geçirebilecektir. ‘‘Cep telefonunuz gözden ırak olursa, hırsızdan da ırak olur ‘’ gibi bir uyarı hem mağdur olabilecek kişiyi hem de suç işlemeye niyetli şahsı etkileyebilecektir.

Eleştirileri ve sorumlulukları kabullenip en iyi çözüm yolunu bulmaya odaklanılmalıdır. Bayanların hedef kitle olarak seçildiği kapkaççılık suretiyle hırsızlık olaylarının meydana geldiği Büyükşehirlerimizde etkili olabilecektir.

Unutulmamalıdır ki suç öncesinde mağduriyeti önleme, suç sonrası zanlıyı yakalama ve mağduriyeti telafi etmekten hem daha kolay ve daha ucuz hem de daha çağdaş bir yaklaşımdır.

G. OTOPARK SİSTEMİ VE GÖREVLİLERİ

Büyükşehirlerin trafik sorunu bir kriz olmaktan çıkıp sürekli güven ortamı ve gelir kapısına çevrilebilir. Ulaşım ve otomotiv sektöründeki süratli gelişme otoların sokaklardaki durumu ve park işlemleri belediyeler tarafından özel firmalara verilerek takip ve denetim yapan birimler haline dönüştürülebilir. Yeni oluşacak sektör işsizliğe çözüm olabileceği gibi sokaklardaki asayiş ve güvenliğe de ciddi katkı sağlayabilir.

Kamunun mutlak otoritesi insanları rencide etmeden ülkenin sosyal ve ekonomik geleceğine hizmet haline dönüştürülebilir. Londra 'da olduğu gibi her sokakta bulunan otopark denetçileri reflektör yelekleri ile sorun çıkarma potansiyeli olanlara karşı caydırıcı bir güvenlik sembolü, kolluk için her an bilgi alınabilecek güvenilir tanık, vatandaş için ise kendini topluma adanmış bir devlet olarak tasarlanabilir.

H. TRAFİK HİZMETLERİNİN GÜVEN TESİS EDİCİ OLARAK KULLANILMASI

Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri de her yıl binlerce insanımızın canına ve sakat kalmasına yol açan trafik kazalarıdır.

Ekonomik yapımıza da önemli etkileri olan kazaların toplumun moraline yaptığı negatif etkinin güvensizlik olarak da algılandığı göz ardı edilemez.

Bankacılık sektörü ile desteklenmiş araç sahipliği sistemi, araçtan bağımsız bireysel trafik sigortası yaklaşımı, hız tespit kameraları gibi teknolojik ürünlerin trafik hizmetlerinde kullanılması ve mutlak cezalar Birleşik Krallık'ta olduğu gibi ülkemizde de bu alanda tartışılmaz bir etki yapacaktır. Radar noktalarını gizleyerek ceza yazmaya yönelmek yerine, hıza bağlı kazaların yoğunlaştığı noktalarda oluşturulacak hız tespit noktalarının kitle iletişim araçları aracılığı ile sürücülere bildirilmesi olumlu bir başlangıç olacaktır.

2003 yılında Ankara Emniyet Müdürlüğü tarafından İlköğretim birinci ve ikinci sınıf öğrencilerine yönelik olarak düzenlenen "Ailemin ve Ülkemin trafik polisiyim." Kampanyası trafik eğitimi ve bilinci oluşturulması açısından çok başarılı olmuştur. Hayatlarının ilk kimliği olarak "trafik polis kimliği" sahibi olan öğrenciler içinde buldukları oto sürücüsü anne ve babalarını emniyet kemeri gibi temel konularda uyarır hale gelmişlerdir. Sürücüler üzerinde, sosyal yönü daha ön planda olan uyarıya olumlu cevap verme durumu ortaya koymuştur.

Sonuç olarak Ankara Emniyet Müdürlüğü ilkokul birinci ve ikinci sınıftaki öğrencilerin bulunduğu her araca dünyanın en güzel, zarif ve nazik polislerini yerleştirmiştir.

I. İLERİ VE GÜVENLİ SÜRÜŞ TEKNİKLERİ EĞİTİMİ

Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Eğitimi ve Araştırma Daire Başkanlığı'na

bağlı olarak yaklaşık 50 dönümlük bir araziye kurulan ve tamamen sponsorların desteği ile faaliyet gösteren İleri ve Güvenli Sürüş Teknikleri kompleksi 2004 yılında hizmete girmiştir. Trafik ve yol güvenliği konusunda uygulamalı eğitimin yanı sıra, sürücülerin yol ve araç kullanma konusunda profesyonel bir bakış açısı kazanmasını ve sürücülük bilgi ve kabiliyetlerinin geliştirilmesini amaçlayan çağdaş bir yaklaşımdır. Maalesef ne Emniyet Genel Müdürlüğü ne de kamuoyu projeyi yeterince anlayamadığından yılda 15.000 insanımızı kaybettiğimiz kazalarda azalma, can kaybında düşüş sağlanamamaktadır.

“İleri ve Güvenli sürüş teknikleri merkezi” toplumsal bir hastalık olan rüşvetle anılan, haksız ve keyfi uygulamalarından dolayı sürekli eleştirilen trafik polisinden, vatandaşa hayatta kalmayı öğreten ve çağdaş yaklaşımlarla ülkesinin geleceğine katkı sağlayan trafik polisine geçiş projesidir. Karayolları, araçlar, lastik teknolojisi sürekli değişirken en zayıf kalan insan faktörünü de değişime katan bir yaklaşımdır. Eğitim merkezinin vatandaşa açılarak ve her ilde bir benzerinin kurulması ile birlikte etkili bir halkla ilişkiler ve olumlu imaj çalışmasıyla Toplum destekli Polis modelinin lokomotifini olacaktır.

İ. ÖZEL POLİS GÖREVLİLERİ

Özel Polis Memurları uygulamasının benzeri bir yapılanma özellikle iş merkezlerinin ve ticari hayatın yoğunluğunun olduğu bölgelerde iyi sonuçlar verecektir. Hafta sonu yarım zamanlı çalışan çocuğunu dershaneye götüren bir Bağ kur’lu işçi size

dershaneler bölgesinde bir göz ya da bir kulak olabilir. Kızını okula götüren bir ev hanımı özel üniforması ile görünür bir asayiş hizmeti sağlarken ev ve okul arasındaki güzergâhta bulunan ve toplumun güvenlik algısını olumsuz etkileyecek duvar yazıları ve kırık içki şişelerini Belediye'ye, yanmayan sokak lambalarını elektrik kurumuna rapor edebilir. Yarım zamanlı olarak düzenlenebilecek bu görev aile bütçesi ve ulusal ekonomi için de bir katma değer olabilir.

J. AÇILMASI RUHSATA TABİ YERLER VE TİCARET MERKEZLERİ GÖZETİM SİSTEMİ

İşyeri sahipleri ile polisin işbirliğini ve diyalog sürecini etkileyecek olan bu proje buralarda sorun çıkarma potansiyeli olan kişiler için caydırıcı rol oynayacaktır.

Bar, gazino ve içkili yerlerin yoğun olduğu bölgelerde bar gözetimi gibi bir sistem hem özel güvenlik tarafından kolluk kuvvetlerinin işinin hafifletilmesi hem de sorun çıkaranlara karşı tavizsiz bir yaklaşım olabilecektir.

Aynı sistem Ankara için düşünüldüğünde, Kızılay ve Ulus gibi bölgelerdeki en büyük güvenlik sorunu olan yankesicilik ve kaldırımcılık suretiyle hırsızlık olaylarını önlemek üzere ticari işletmeler gözetimi şeklinde genişletilebilir.

K. SOKAKTA YAŞAYAN VE YÜKSEK RİSK GRUBUNDAKİ İNSANLARA YÖNELİK PROJELER

“Big issue” benzeri evsizlere yönelik hem sosyal hem de ekonomik yönü bulunan proje işsizliğin büyük sorun olduğu ülkemizde şu ana kadar doldurulamayan bir boşluğu doldurabilir. Sokakta çalışan çocukların eğitimi ve hayata hazırlanması tinerci çocuklarımız için suçlu olmak dışında bir alternatif gelecek belirlenmesi bu tip projelerin konusu olabilir.

Büyük kentlerde atık kâğıt toplama işlemleri ve bu işi yapan kişiler iş saatinin gece olması ve yapılan işin düzensizliği sebebiyle asayiş bozukluğu gibi algılanmakta ve ekonomiye dönen ürünün ekonomik değerinden yeterince faydalanılamamaktadır. Belediyelerin bu kişileri bir birlik haline getirmesi aynı tip elbise ve fotoğraflı kimlik kartları ile donatması ve elde edilen gelirin hem çalışanlara hem de belediyenin sosyal projelerine aktarılması çok amaçlı bir toplum destekli polis projesi olarak uygulanabilir.

L. SUÇA KONU OLABİLECEK EŞYANIN İŞARETLENMESİ

Mala karşı suçlardaki artışa önlem olarak kişilere ait değerli eşyanın sadece özel ışınlarla okunabilecek şekilde işaretlenmesi ve bu işaretlemelerin “bu kamera suça karşı işaretlenmiştir.”, “bu oto suça karşı korunmaktadır.” şeklinde görsel olarak açıklanması suça konu olabilecek malları hedef olmaktan çıkarabilir.

Toplum Destekli Polis birimlerinin mala karşı suçlara karşı suçları önleyecek danışmanlık hizmeti vermesi sağlanabilir. Suça karşı işaretleme uygulaması hem hırsızlık faillerine hem de suça konu malları satın alabilecek kötü niyetli kişilere caydırıcı olabilir.

M. ACİL KULLANIM YOLLARI

Polis, sağlık ve itfaiye gibi acil yardım ünitelerinin ihtiyaç anındaki varlığı, süratli ve etkili müdahalesi kurumların kamuoyu tarafından değerlendirilmesinde hayati öneme sahiptir.

Londra modelinde olduğu gibi ilgili kurum ve kuruluşların desteğiyle kapalı devre televizyon sistemi ile denetlenen ve mutlak yaptırımlar sebebiyle tıkanması ve işgal edilmesi mümkün olmayan acil kullanım şeritlerinin ayrılması Toplum Destekli Polis projelerinin amacına ulaşmasında yardımcı olacaktır.

Yaşadığı olay nedeni ile psikolojik sarsıntı yaşayan insanları yaklaşım tarzı ve ihtiyaçlarına en yüksek derecede cevap olacak hizmet modeli ile kucaklayacak şekilde donatılan yüksek hareket kabiliyetine sahip yaya, bisikletli, motorlu acil müdahale timleri kriz anlarında emniyet sübabı işlevi görecektir.

N. KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARININ ETKİLİ KULLANIMI

Kitle iletişim araçlarının toplum desteğinin sağlanması rolü şüphesiz ki çok önemlidir. Toplum ve medyayı sürekli besleyerek kendilerinin negatif şeyler üretmesinin önlenmesi gerekir. Olumlu düşünce sağlama, negatif düşünceyi etkisiz ya da en azından yansızlaştırma yoluyla polis birimlerine saygınlık kazandırılabilir.

Hem kolluk hem de toplum için uygun, anlamlı, hatırlanabilir, anlaşılabilir ve inanılır mesajlar hazırlayacak profesyonel halkla ilişkiler birimleri ihdas edilmesi, İngiltere’de olduğu gibi basına bilgi verme olay yerindeki ve tahkikatı yürütecek birimin amiri tarafından vakit kaybetmeden yapılması olayların gidişinin gazete muhabirlerine ve gerçek dışı yorumlara terk edilmemesi gerekir.

Kolluk hizmetlerine ilişkin haber ve yorumların içerik ve sunum tarzı toplumun bakış açısını doğrudan etkilemektedir. Toplumdaki güven duygusunun oluşturulması ve artırılması konusunda duyarlı ve yerinde müdahaleler yapacak sosyolog, iletişimci ve kolluk mensuplarından oluşacak tavsiye kurulları oluşturulabilir.

En yakın tarihi örneklerden biri olan 1 Mayıs 2007 deki etkinlikler Toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin toplum tarafından güvensizlik olarak algılandığını, alınan tedbir ve kullanılan yöntemlerin polisin imajını zedelediğini net biçimde ortaya koymuştur.

İdarenin ve polisin krizi yönetmekteki başarısızlığı kanunsuz bir gösteri

yürüyüşünü, düzensizliği, çevreye verilen zararı, hatta Molotof kokteyl atma gibi suçları nerdeyse meşru hale getirilmesine sebep olmuştur. Burada savunulan polisin aşırı güç kullanması değil aksine bir iç sorgulama yapılarak daha çağdaş yöntemler geliştirilmesinin yolunun açılmasıdır. Destek veren insanların hataya tolerans göstereceği gerçeğinden hareketle hatayı kabullenme ve tekrarlanmaması için her türlü tedbiri alma ve bunu açıkça söyleyebilme gibi olumlu süreçlerin yerleştirilmesidir.

Gösteri öncesi toplanan istihbarı bilgilerin zamanında ve yeterince İstanbul'da yaşayan insanlara aktarılmaması, kitle iletişim araçlarının ve yerel polis birimlerinin alınacak önlemlerin negatif etkileriyle ilgili olarak doğru yöntemlerle vatandaş bilgilendirmemesi zaten yetersiz olan ulaşım imkânlarının da etkisiyle ekonomik ve sosyal yoksunluklar ile yaşamaktan bunalan İstanbulluların önyargılarını harekete geçirmiştir.

Hayatın her aşamasında hissedilen sistemsizlik, birlikte yaşama kültürü ve hak kavramının yozlaşmasına ve dolayısı ile de meşru otoritenin tanınmamasına götürmüştür. Böylelikle kanunsuz olan yürüyüş değil Valiliğin izin vermeme kararı ve uygulanan tedbirler sorgulanmış ve olayların faturası ilin düzen ve asayişini sağlamaya çalışan ve kanunsuzluğa izin vermeyen Sayın Valiye ve birkaç uç örnek genele mal edilerek aşırı ve gereksiz güç kullanan polise kesilmiştir.

Yerinde yapılan incelemelerde İngiltere'de kanun ve ilgili mercilerce gösterilen yerler dışında gösteri yapıldığına, hazırlanan ve demir parmaklıklarla ayrılan bölge

dışına göstericilerin çıktığına, bırakın molotof kokteyli en küçük simgelerin bile teşhir edildiğine rastlanılmamıştır.

Toplumunu ilgilendiren terör olayları, toplantı ve gösteri yürüyüşlerine karşı “İngiliz hayat tarzının korunmasının birinci öncelik olduğu, hiçbir amaç, birey ya da grubun bu düzeni bozmasına izin verilmeyeceği” gerçeği ulusal hedef olarak konulmuştur. Kraliçeden, Başbakana, gazeteciden otobüs şoförüne, özürsüzünden homoseksüeline herkesin bu konuyu dile getirmiştir. Kitle iletişim araçlarının etkili kullanımı ile her fırsat ve imkân değerlendirilerek toplumun bu hedefe doğru yönlendirildiği, çoğu zaman tehdit ve endişelerin abartılarak bireylerin toplum düzeni ve hayat tarzının bozulmaması için sürekli motive edildiği, uç grupların heveslerinin ve eylem potansiyellerinin kırılarak toplumun pozitif kesimlerinin tam desteğinin sağlandığı gözlenmiştir.

Gösteride aşırılıkları tespit edilenler haklarında kolayca yapılacak detaylı ekonomik, sosyal sorgu sonrası ve gece saatlerinde gözetim altına alınarak olay ile hiç alakası olmayan mesela ehliyetsiz araç kullanma, vergi borcunu ödememe, sigorta yaptırmama gibi suçlardan mahkemeye sevk edilmektedir. Irak politikası karşısı gösteri yapan gruptan aynı gece 180 kişi sadece teröristlerin elbiselerinin ve başlarına taktıkları bantların benzerini taktıkları gerekçesiyle tutuklanmışlardır.

Karikatür krizi sırasında İçişleri Bakanını protesto eden Müslüman İngiliz vatandaşı, protesto eyleminden üç ay sonra “protesto eyleminden “değil, beş yıl önce

yaptığı ‘‘Hıristiyanlık aleyhindeki konuşmadan’’ dolayı tutuklanmıştır. Aynı yöntemler kullanılarak hiçbir Avrupa ülkesinde örneği olmayan terör suçları için gözetim süresi 28 güne çıkarılmıştır. İngiliz halkının güvenliği için Majesteleri hükümetinin her türlü işlemine toplum desteği sağlanmıştır.

O. ÇOCUKLARA YÖNELİK FİMLER

İngiltere modelinde olduğu gibi kurumların işlevini ve otoritesini çok küçük yaşlarda bireylere aktaran Postman Pat, PC Plum gibi Emniyet Teşkilatından rol modeli olabilecek bir çizgi film kahramanı tasarlanabilir.

Suç faillerinin işini zorlaştıracak, suç işlemeleri sırasında çabalarını ve yakalanma risklerini artıracak, suçtan elde edilecek faydayı nitelik ve nicelik olarak azaltacak fiziki ve psikolojik tedbir mekanizmaları bu filmlerde mesaj olarak kodlanabilir.

Ebeveynlerin çocukları gözetim ve karşılıklı etkileşime çok az zaman ayırmaları tutarsız veya yanlış disiplin uygulamaları, kendilerinin suç işlemeleri ve/veya hukuka aykırılığa göz yummaları, ailevî uyumsuzluktan dolayı ana ya da babadan birinin evi terk etmesi sonucu oluşabilecek; ihmal, çatışma, sapkınlık ve huzursuzluğun önlenmesi gibi sosyal yaklaşımlara yer verilebilir.

Daha çok yardım ve hizmet yönü ile işlenecek karakter yetişkinlere yönelik olay yeri inceleme ve adli tıp konulu polisiye serilerle desteklenebilir. Böyle bir tasarlama

sorun çıkarma ihtimali olanlar için caydırıcı bir otoritenin yanında profesyonel, güçlü ve etkili bir Polis teşkilatına inanan toplum inşa edilebilir.

Ö.SUÇ ÖNLEME KAMPANYALARI

Bireysel silahlanmanın önlenmesi ve silahların teslimi konusunda siyasetçi, sanatçı, sporcu gibi rol modellerinin öncülüğünde kampanyalar düzenlenerek ateşli silahların ve saldırı amaçlı kullanabilecek bıçak ve kesici aletlerin toplanması temin edilebilir.

Alkole bağlı olayların ve medya tarafından pompalanan şiddet olgusunun önlenmesi, uyuşturucu madde bağımlılığın zararlarının anlatılması, okullarda ve aile içinde şiddetin engellenmesi bu kampanyaların konusu olarak değerlendirilebilir.

Kitle iletişim araçları ile meşrulaştırılan silah olgusunun; gençleri kurusıkı ve oyuncak tabancalara yönlendirdiği yadsınamaz bir gerçektir. Özellikle lise önleri ve bahçeleri bu kampanyaların başlangıç noktaları olarak; suçun faili ya da mağduru olma riski yüksek olan gençleri bilinçlendirmekte etkili olabilecektir.

P. POLİS İNTERNET SİTELERİ

İletişim konusunda internetin kullanım alanı her geçen gün büyümektedir.

Emniyet Müdürlüklerinin web siteleri vatandaşın aklına gelebilecek her soruya cevap verebilecek şekilde düzenlenmelidir. Mahalle adı ya da posta kodu girildiğinde bölgedeki asayiş durumunu ve polis faaliyetlerini öğrenebilen bir vatandaşın kendini güvende hissedeceği gerçeği göz ardı edilmemelidir.

Polis ya da ortakları tarafından düzenlenen kampanyaların tanıtımı ve güvenlikle ilgili geri bildirim faydalı olacaktır. Vatandaşın beklentilerini aktarabileceği anketler ile algıladığı endişelerin çözümlerine uygun stratejilerin geliştirilmesine yardımcı olacaktır.

R. POLİS ŞİKÂYET BİRİMİ

Hesap verebilir ve şeffaf bir hizmetin polis ve toplumun karşılıklı faydasına sağlanması için olumlu bir adım olacak birim cezalandırmaktan ziyade düzeltme ve iyileştirme misyonunu yüklenecektir. Polisin yaklaşımlarının toplumun ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda yapılanmasını sağlamak üzere oluşturulacak bu birim polis dışındaki toplumun pozitif kesiminden uzmanlardan oluşturularak bağımsız bir statüye kavuşturulacaktır. Herhangi bir negatif muameleye maruz kalındığında hakkının aranacağını düşünen bireyin polisin meşruiyetinden şüphe etmesine daha az fırsat tanımak anlamına gelecektir. Bu mekanizma polis görevlileri için de hakkaniyetli bir sigorta olarak algılanacaktır. Oluşturulacak güvenlik politikaları ve rutin görevlerde katılım ve denetimi sürekli hale getirecektir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

IX. SONUÇ

Bu çalışmada Türk Polis teşkilatının güçlü ve zayıf yönleri tespit edilerek bir durum analizi yapılmaya çalışılmış, daha iyi bir güvenlik yönetim için İngiltere modelinden faydalanılmıştır. Sürekli gelişmeye odaklanmış, yönetim, insan ve sistem kalitesinin bir ‘bütün’ olarak tesis edildiği bir Emniyet Teşkilatı modeli öngörülmektedir.

Suçun sosyal bir olgu olduğunu kabul eden ve mağdur kitleyi bilgilendirerek, önyargıların harekete geçmesini engelleyen bir güvenlik hizmeti öngörülmektedir. Güvenlik sorumluluklarını paylaşan etkili bir kolluk yönetimi, ülkemizin acilen ihtiyaç duyduğu bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğünün, hizmet verdiği toplumda güvensizlik duygusunu besleyen negatif olaylar ve sorunlara karşı etkili ve hedef gözetilen müdahale politikaları oluşturması hedeflenmektedir.

Hizmet verilen her insanın bir birey olarak değerlendirildiği, temel hak ve hürriyetleri koruma ve güvence altına alma bilincinin yerleştiği bir güvenlik politikası oluşturmanın zorunluluğu ortaya konulmaktadır.

En yüksek kalitede güvenlik ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde tasarlanmış, kişilere değil sorunlara yoğunlaşan bir anlayışın ülkemizin gerçeklerinden geçerek sistematik bir hale getirilmesi gerekmektedir. Bu nedenlerle Toplum Destekli Polis

modeli, kolluğun merkez ve taşra birimlerinin ülkenin tarihi, sosyal ve ekonomik mirası doğru değerlendirilerek çağdaş güvenlik ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden yapılandırılması için tarihi bir fırsat olarak değerlendirilmelidir. Suç ve kargaşaya karşı müdahalede, suç teşkil eden davranışların neden ve sonuçlarına karşı artan bir biçimde değişik yollarla birçok kurumun katkısını kapsamaktadır.

Toplum Destekli Polis Modelinin özellikle halkla ilk temas noktası olan Polis memurları tarafından içselleştirilmesini ve bu hizmet felsefesinin özümsemesini sağlayacak sürekli bir eğitim programı acilen hazırlanması zorunlu gözükmetedir. Ancak bu şekilde hizmet verilen toplumun psikolojisine hep olumlu ve normalize edici katkılar yapmak mümkün olabilecektir. Pasaport işlemlerinden, polis eğitim kurumlarına, trafik hizmetlerinden, silah ruhsat birimlerine kadar görevin her aşamasında samimi olarak uygulanan bütünleşik ve dinamik bir hizmet anlayışı olarak kavranmalıdır.

Toplumun ve kolluğun karşılıklı olarak; tecrübe, enerji ve birikimlerini çok kurumlu yaklaşımlar ile etkili ve verimli bir güvenlik yönetimi sağlayacak şekilde formülize etmek gerekmektedir. Programın başarısı katı hiyerarşik yapının, sağlıklı bir iletişim ortamına çevrilmesine ve bu hizmet anlayışının benimsenerek kararlılıkla uygulanmasına bağlı olacaktır.

KAYNAKÇA

1. Bayley, David H.&SHEARING Clifford D.(2001), *The New Structure of Policing: Description, Conceptualization and Research Agenda*, Research Report, US Department of National Institute of Justice, Washington
2. Bayley, David H.(2001), *Democratizing the Police Abroad: What to Do and How to Do It*, US Department of National Institute of Justice, Washington.
3. Benyon, John, (1986), **The Police: Powers, Procedures and Proprieties**, Oxford, Pergamon
4. Bullock, Karen and Nick Tilley, (2003) ,**Crime Reduction and Problem-Oriented Policing**,Cullompton,U.K.Villan
5. Campbell, Donald, (1955),**The informant in quantitative research**,American Journal of Sociology 60:339-342.
6. Carr , P. (2003)**The new parochialism:The implications of the Beltway case for arguments concerning informal social control**.American Journal of Sociology,108(6),1249-1291
7. Chan ,J. (1997), **Changing police culture.Policing in a multicultural society** , Cambridge: Cambridge University Press.
8. Corder, Cary, (1988),**A problem-oriented approach to community-oriented policing**.In Jack Greene and Stephen Mastrofski(eds.),**Community Policing :Rhetoric or Reality**. Westport,Conn:Greenwood Press.
9. Corder, Garry W. (1995), **‘Community Policing: Elements and Effects’**, *Police Forum*, no.: 5(3): pp:1-7.

10. Cordner. G. & Biebel, E.(2003), **Research for practice:Problem-oriented policing in practice**,National Institute of Justice,yayınlanmamış araştırma raporu.
11. Crawford, A. (1997), **The Local Governance of Crime: Appeals to Community and Partnerships**, Oxford University Press, Oxford.
12. Crawford, A., & Lister,S.(2004)**The extended policing family:Visible patrols in residential areas** .York: Joseph Rowntree Foundation.
13. Critchley, T. A.(1972), **A History of Police in England and Wales**, Patterson Smith, New Jersey, 2nd ed.
14. Çevik, Hasan Hüseyin, (2002), “Devlet ve Polis”, **Türkiye’de Devlet Toplum ve Polis**.s.31-51
15. Erdoğan,İrfan, (2006), **Teori ve Pratikte Halkla İlişkiler**,Ankara ,Erk
16. Fielding, N, (1995), **Community policing**, Oxford: Clarendon Press
17. Girling, E., Loader I.& Sparks,R.,(2003). **Crime and social change in middle England: Questions of order in an English town**: London:Routledge
18. Goffman,B., (1959), **The presentation of self in everyday life**,London:Penguin.
19. Goldstein,Herman,(1979),**Improving policing: a problem-oriented approach**.Crime and Delinquency 25:235-258
20. Goldstein, Herman, (1990),**Problem -Oriented Policing**,New York:McGraw-Hill.
21. Gordon, P.(1987). “**Community policing: Towards the local police state?**” pp.121-44. Law, Order and the Authoritarian State. ed. Phil Scraton.
22. Greene Jack R. &Mastrofski, Stephen D.(1988), **Community Policing:**

- Rhetoric or Reality**, Praeger, New York.
23. Her Majesty's Inspector of Constabulary (HMIC),(2002), **Open all hours**, London:Home Office.
 24. Hopkins-Burke,R., (2004), **Introduction :Policing contemporary society.In R.Hopkins-Burke(Ed.),Hard cop,soft cop:Dilemmas and debates in contemporaray policing**.Cullompton:Willan.
 25. Hough, M. (2004), Reassurance policing ,**Plural Policing Conference**,London,28 October.
 26. Innes ,M., (2001), Control creep ,**Sociological Research Online ,Special Issue on September 11,2001,6(3)**, Retrieved from <http://www.socresonline.org.uk/6/3Q8>
 27. Innes Martin, (2004b), **Reinventing tradition? Reassurance, Neighbourhood Security and Policing**, Criminal Justice 4:151-157
 28. Innes., Martin (2005a), **Why 'soft 'policing is hard:On the curious development of Reassurance Policing ,how it became Neighbourhood Policing and what this signifies about the politics of police reform**.**Journal of Community and Applied Social Psychology**.In Press. Innes, Martin ,Nigel Fielding and Nina Cope.
 29. Innes Martin,(2004a), Signal Crimes and Signal disorders :Notes ondeviance as communicative action. **British Journal of Sociology** 55:335-355.
 30. Innes Martin,(2005b), The Appliance of science :the theory and practice of crime analysis,**British Journal of Criminology** 45 :39-57.
 31. Innes,M., (2003a), **Understanding social control :Deviance,crime and social**

- order, Buckingham: Open University Press.
32. Innes, M., (2003b), **Signal crimes: Media, murder investigations and constructing collective memories.** In P. Mason (ed.), **Criminal visions: Media presentations of crime and Justice**, Cullompton: Willan
 33. Innes, M., Hayden, S., Lowe, T., Mackenzie, H., Roberts, C, & Twyman I., (2004), **Signal Crimes and reassurance policing (vols 1 and 2** Guildford: University of Surrey.
 34. Irving, B., Bird, C., Hibberd, M., & Willmore, J., (1989) **Neighbourhood Policing: The natural history of policing experiment**, London: Police Foundation.
 35. Kavgacı, Halil İbrahim & Çınar, Bekir (1997), **‘Mahalli İdarelerin Polis Üzerindeki Sorumlulukları: İngiltere Örneği’**, *İller ve Belediyeler Dergisi*, sayı:624, ss: 577-587.
 36. Kavgacı, Halil İbrahim (1995), *The Developments of Police/Community Initiatives in England and Wales Post Scarman and Their Relevance to Policing Policy in Turkey*, unpublished Ph.D. Dissertation, University of Leicester, Leicester.
 37. Kavgacı, Halil İbrahim (1997), **Demokratik Polislik Temel Yaklaşımlar**, Maset Matbaacılık, Ankara.
 38. Kazancı, M.. **‘Türkiye’de Polis Halk İlişkileri nasıl olmalıdır: Sorun Eksenleri ve Çözüm Önerileri’** ,1.Polis – Halk İşbirliği Sempozyumu, Polis Akademisi, Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi. (1995)
 39. Kelling, George L. & STEWART, James K. (1989), **‘Neighborhoods and Peace:**

- The Maintenance of Civil Authority**', *Perspectives on Policing no:10*, National Institute of Justice and Harvard University, Washington.
40. Kelling, George L.& Stewart, James K. (1991), '**The Evolution of Contemporary Policing**', *Local Government Police Management*, Ed: W. Geller, International City Management Association, Washington, 3rd ed., pp: 3-21.
 41. Kelling, George L.(1988), '**Police and Communities: The Quiet Revolution**', *Perspectives on Policing*, no:1.
 42. Klockards, Carl B.(1985), **The Idea of Police**, Sage, California.
 43. Laycock ,Gloria,(2003), **Foreword**,In **Karen Bullock and Nick Tilley (eds.)**, **Crime Reduction and Problem-Oriented Policing** .Cullompton, U.K.: Willan
 44. Leigh., Adrian, Tim Read and Nick Tilley (1998), **Brit Pop II :Problem – Oriented Policing in Practice(Police Research Series Paper 93)**.London Home Office.
 45. Loader & Mulcahy, (2003), **Policing and the condition of England**. Oxford: Clarendon Press.
 46. Manning, P.(2003), **Policing contingencies**.Chicago,II:Chicago University Pres.
 47. Manning, P.,(2004), **The Nare's game:Organizational and İnformational limits on drug law enforcement (2nd ed.)** Prospect Heights,II.Waveland Press.
 48. McConville, M. and Shepherd, D., (1992), **Watching Police, Watching Communities**, London,Routledge
 49. Metin, İsmail & Eraslan, Fethullah (1994), **Türkiye'de Polis ve Kişi Hakları**, İletişim Yayınları, İstanbul.

50. Millio,A., & Herrington V.(2005), **Bridging the gap:Understanding reassurance policing**. The Howard Journal of Criminal Justice, 44(1),41-56.
51. Morgan, R. & Smith, D. (1989), **Coming To Terms With Policing**, Routledge, London.
52. Morgan, R. & Smith, D. (1989), **Coming To Terms With Policing**, Routledge, London.
53. Muir ,W. (1984), **Police ,Streetcorner politicians**,Chicago II:University of Chicago Press.
54. National Community Safety Plan, 2006-2009, 2005, Home Office Pres, London.
55. Nye, J. (2004), **Soft Power:The means to success in world politics** .New York:Public Affairs ltd.
56. Palmer, S. H.(1988), **Police and Protest in England and Ireland/1780-1750**, Cambridge University Press, New York.
57. Pearson ,G.(1983), **Hooligan:A history of respectable fears**. London: Routledge
58. Reiner, Robert (1992), **The Politics of the Police, Wheatsheaf-Harvester**, London.
59. Reiner, R.(2000), **The Politics of the police (3rd ed.)**, Oxford: Oxford University Press.
60. Scarman, L.G.(1981), **The Scarman Report: The Brixton Disorders 10-12 April 1981**, Penguin Books, Harmondsworth.
61. Seyhan, Kazım (2005), **İngiltere ve Türkiye’de Kolluğun Suçun Önlenmesi Konusundaki Yetki Ve Uygulamaları**, Polis Dergisi 43:174-188

62. Skogan, W., & Hautnett, K. (1977). **Community Policing**, Chicago style. New York: Oxford University Press.
63. Skolnick, Jerome H. & BAYLEY, David H. (1986), **The New Blue Line: Police Innovation in Six American Cities**, Free Press, New York.
64. Smart, Huw & Watson John, **General Police Duties**, Oxford University Press, New York
65. Stead, Phillip J. (1985), *The Police of Britain*, Macmillan, London.
66. Taylor, Ralph, (2000), **Breaking Away From Broken Windows**, Boulder, Colo.: Westview Press.
67. *Trjanowicz, Robert & Carter, David (1988), 'The Philosophy and Role of Community Policing', Community Policing Series no:13*, Michigan State University, Michigan.
68. Uchida, Craig D. (1993), **'The Development of American Police: An Historical Overview'**, *Critical Issues in Policing: Contemporary Readings*, Eds: G. Dunham & G. Albert, Waveland, Illinois, 2. ed., pp:16-32.
69. Waddington, P. (1993) **Calling the police: The interpretation of and response to calls for assistance from the public**. Aldershot: Avebury.
70. Warr, M. (1982), **The Accuracy of public beliefs about crime: Further evidence**. *Criminology*, 20(2), 185-204
71. Weisburd, David and John Eck, (2004), **What can Police do to reduce crime disorder and fear?** in Wesley skogan (ed.) *To better Serve and Protect. Improving police Practices. The Annals of the American Academy of Political and Social Science* 593:42-65.

72. Wilson, O.W., Greene, Jack R., Fyfe, James J., Walsh, William F., McLaren, Roy Clinton (1997), *Police Administration*, McGraw-Hill, Boston.
73. Wilson, J.Q., & Kelling, G.(1982). **Broken Windows**.The Atlantic Monthly, March
74. Zhao, J., Scheider, M., & Thurman, Q.(2002). **The effect of police presence on public fear reduction and satisfaction: A review of the literature** .The Justice Professional, 15(3).273-279

Kanunlar, Resmi Dökümanlar ve Genelgeler:

1. 26.08.2003 tarih ve B.05,1.EGM.0.11.03.03/1801 sayılı 134 nolu Bakanlık TDP Genelgesi.
2. 17.02.2006 tarih ve B.05.1.EGM.0.11.03.01/326 sayılı 17 nolu İçişleri Bakanlığı TDP Genelgesi.
3. 23.05.2006(b) tarih ve B.05,1.EGM.0.11.05.01sayılı İçişleri Bakanlığı TDP Genelgesi.
4. 2559 Sayılı Polis Vazife Ve Selahiyet Kanunu

ÖZET

Bu tez, Sekiz yıl Polis Koleji ve Akademisi olmak üzere yirmi üç yıldır mensubu olduğum Türk Polis Teşkilatının yüce milletimize sunduğu hizmetin kalitesini yükseltmek ve modern Türkiye'nin ihtiyacı olan güvenlik yönetimini hayata geçirmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, Başkentimizde Asayiş Hizmetlerinde bizzat edinilen tecrübelerin birikimi ve 2005-2008 yıllarında İlgilterenin Londra kentinde özellikle önleyici kolluk hizmetlerine dair yapılan gözlemlerin kıyaslanması suretiyle, ülkemizin sosyal dokusuna uygun çözüm önerileri üretilmeye çalışılmıştır. Tez bulgularımıza göre, esas itibarı ile yetenek, tecrübe, gayret ve pratik hizmet üretme gibi nitelikleriyle batılı meslektaşlarından daha üstün özellikler sergileyen polisimizin; yoğun emeklerinin arşivlere terk edilmesinden dolayı sistematik bir kurumsal hafıza oluşturulamadığı tespit edilmiştir. Kurumsal hafıza eksikliğinin; etkili ve verimli bir güvenlik yönetiminde bulunması gereken dinamik yapı ve pratiklere dönüştürülebilmesi için çözümler sunulmaya gayret edilmiştir. Suçun sosyal bir olgu olduğunu kabul eden ve mağdur kitleyi bilgilendirerek, önyargıların harekete geçmesini engelleyen bir güvenlik hizmeti öngörülmektedir. Güvenlik sorumluluklarını paylaşan etkili bir kolluk yönetimi, ülkemizin acilen ihtiyaç duyduğu bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün, hizmet verdiği toplumda güvensizlik duygusunu besleyen negatif olaylar ve sorunlara karşı etkili ve hedef gözetilen müdahale politikaları oluşturması hedeflenmektedir. En yüksek kalitede güvenlik ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde tasarlanmış, kişilere değil sorunlara yoğunlaşan bir anlayışın ülkemizin gerçeklerinden geçerek sistematik bir hale getirilmesi gerekmektedir. Bu nedenlerle Toplum Destekli Polis modeli, kolluğun merkez ve taşra birimlerinin ülkenin tarihi, sosyal ve ekonomik mirası doğru değerlendirilerek çağdaş güvenlik ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden yapılandırılması için tarihi bir fırsat olarak değerlendirilmelidir. Suç ve kargaşaya karşı müdahalede, suç teşkil eden davranışların neden ve sonuçlarına karşı artan bir biçimde değişik yollarla birçok kurumun katkısını kapsamaktadır. Toplum Destekli Polis

modelinin ortaya çıkışının ve dünyadaki uygulama örneklerinin tarihsel gelişim sırasına göre literatürden taranması, genelde batı ülkelerinde özelde de İngilterede uygulanma şekillerinin araştırılması yapılmıştır. Güven temin edici polis hizmetleri, Sembolik Yapılanma Olarak Semt Polis Hizmetleri ve Uyarıcı Suçlar Yaklaşımının Birleşik krallıkta gelişme aşamaları incelenmiştir. İngiltere ve Türkiyede Polisin kurumsal yapılanması karşılaştırılarak; İngiliz Toplum destekli Polislik uygulamalarından hareketle ülkemizde uygulanabilecek yapı ve düzenlemelere ilişkin öneriler sunulmuştur. Metropolitan polisinin kurumsal yapılanmasının yanında; İngiliz kültürü, hayat tarzı ve şehirleşme tarzlarının güvenlik hizmetlerine yaptığı olumlu katkı üzerinde özellikle durulmuştur. Türkiyede kolluğun; toplum ile her türlü temasının ilk basamağı olan polis memurlarının el kitabı olarak hizmete katma değer sağlaması düşünüldüğünden sade ve anlaşılır bir dil kullanılmaya özen gösterilmiştir. Sonuç olarak bu tez, Ülkemizin önleyici kolluk hizmetlerine dair, ihtiyacı olan güvenlik yönetimini hayata nasıl geçirebileceği hususunda ilerideki çalışmalara büyük katkı sağlayacaktır.

ABSTRACT

This thesis was composed in order to increase the quality of services provided to our great nation by Turkish Police Organisation that I have been a member of for the last twenty three years, including the eight-year long Police College and the Academy and to translate the security management needed by modern Turkey into life. In line with this aim, solution suggestions that are suitable for our country's social structure are tried to be produced by comparing personal experience gathered during security services given in our capital with observations made on prevention units' services in London, Britain between 2005 and 2008.

The thesis argues that a systematic institutional memory could not be constructed despite the fact that our police indeed present more superior abilities with their skills, experience, enthusiasm and practical services than their western counterparts. Solutions are tried to be presented to transform the lacking institutional memory into dynamic structures and practices that are required by an effective and productive security management.

A security service that takes crime as a social concept and prevents prejudices turning into action by informing victimised groups. An effective security management that shares security responsibilities comes across as an urgent concept that our country requires. Effective and targetted intervention policies are aimed to be formed against negative incidents and problems, which all feed the feeling of insecurity within the society that the General Directorate of Security is providing services to. An understanding that is designed to respond to security requirements with its best quality and that does not concentrate on individuals but problems, is needed to be made systematic. Therefore, Society Supported Police Model should be evaluated as a historic opportunity for restructuring security forces' central and

provincial units with a correct analysis of country's historical, social and economic heritage, as units that can respond to modern security requirements. In fight against crime and chaos, many institutions increasingly and in many ways contribute the search of reasons and results of criminal behaviours. First appearance of Society Supported Police Model and its examples of application around the world are studied according to their development in time; ways of application in western countries and especially in Britain were studied.

Security providing police services' development in the United Kingdom have been studied as Local Police Services as a Symbolic Structure and Warning Crimes approach. Institutional structuring of police in Britain and Turkey are compared and suggestions regarding the structure and regulations that could be applied in our country are made after studying carefully the Society Supported Police Model in Britain. Together with the institutional structuring of Metropolitan Police, the positive contribution of British culture, life and urbanisation styles into security services were especially underlined. As the thesis is prepared as a hand book for police officers – the first encounter between the society and security services in Turkey – a simple and understandable language is tried to be used, so it can contribute an extra value to the services. As a result, this thesis will contribute a lot into future studies on our country's preventive security services .